

การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงใสด

นางสาววราภรณ์ รัตน์ประสิทธิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PERCEPTION OF WORK - RELATED IMAGE AND SELF PRESENTATION
OF SINGLE WOMEN

Miss Warangkana Rattanaprasit

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Speech Communication

Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงาน
ของผู้หญิงโสด

โดย

นางสาววรางคณา รัตนประสิทธิ์

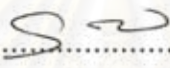
สาขาวิชา

วาทวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

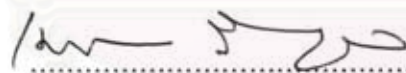
รองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒนานุกูล

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อวยพร พานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒนานุกูล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ปริดา มโนมัยทิบูลย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย)

วรางคณา รัตนประสิทธิ์ : การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงาน
ของผู้หญิงโสด. (PERCEPTION OF WORK - RELATED IMAGE AND SELF
PRESENTATION OF SINGLE WOMEN) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.เมตตา
วิวัฒน์านุกูล, 99 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด จากมุมมอง
ของสื่อมวลชน จากมุมมองของคนรอบข้างผู้หญิงโสด และจากมุมมองของตัวเองผู้หญิงโสดเอง รวมไปถึงศึกษาปัจจัยที่
ส่งผลต่อการรับรู้และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการสำรวจ
ด้วยแบบสอบถามโดยเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทย จำนวน 142 ฉบับ ผู้หญิงโสดอายุ 27 ปีขึ้นไป จำนวน 100 คน
และเพื่อนร่วมงานผู้หญิงโสดจำนวน 100 คน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาที่สื่อมวลชนไทยนำเสนอพบว่า สื่อมวลชนมักนำเสนอผู้หญิงโสดในบทบาทของผู้
ทำงานให้ความบันเทิงและลักษณะของวัตถุทางเพศ นอกจากนี้ ยังนำเสนอผู้หญิงโสดในลักษณะของสาวแก่ หรือ
ผู้หญิงที่มีชีวิตไม่สมบูรณ์อันเนื่องมาจากยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งแตกต่างจากการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด โดยผู้หญิงโสด
จะมีการรับรู้ตนเองว่ามีคุณค่าไม่ต่างจากคนอื่นเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือมีความสุขกับสถานภาพของตน สำหรับการ
การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดจากคนรอบข้าง จะมองว่าผู้หญิงโสดมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อย รองลงมาคือ
การมองว่าผู้หญิงโสดมีความคล่องตัวและมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ซึ่งจากการที่
สื่อมวลชนและคนรอบข้างผู้หญิงโสดยังคงมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในทางลบอยู่บ้าง จึงส่งผลให้วิธีการนำเสนอ
ตนเองที่ผู้หญิงโสดใช้มากที่สุด ได้แก่ การมุ่งสร้างให้คู่สื่อสารชื่นชอบด้วยวิธีการชื่นชมหรือยกยออีกฝ่ายหนึ่ง
(Ingratiation) รองลงมาคือการตรวจสอบพฤติกรรมของตนเอง (Self - monitoring) ให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของสังคมในที่ทำงาน โดยผู้หญิงโสดจะหลีกเลี่ยงวิธีการนำเสนอตนเองที่จะสร้างความขุ่นข้องหมองใจให้กับอีกฝ่าย
เช่น การข่มขู่ (Intimidation) เป็นต้น สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด ได้แก่ กลุ่มอาชีพ โดยพบว่า
ผู้หญิงโสดที่ทำงานในกลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้ชายมากกว่าผู้หญิงจะมีการรับรู้ตนเองว่าการเป็นโสดทำให้มีโอกาส
ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยวิธีของ Kruskal - Wallis โดยไม่พบ
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอายุและระดับการศึกษา กับการรับรู้และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของ
ผู้หญิงโสด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา วาทวิทยา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ปีการศึกษา2550.....

4985150428 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: SELF CONCEPT / SELF PRESENTATION / SINGLE WOMEN / PERCEPTION / IMAGE

WARANGKANA RATTANAPRASIT : PERCEPTION OF WORK - RELATED IMAGE AND SELF PRESENTATION OF SINGLE WOMEN. THESIS PRINCIPAL ADVISOR : ASSOC. PROF. METTA VIVATANANUKUL, 99 pp.

This research was conducted in attempts to study perception and the factors affecting perception of work - related image and self presentation of single women from mass media, colleagues and single women themselves by using content analysis and survey questionnaires. Data were gathered from 142 pieces of newspaper, 100 single women aged over 27 years old and 100 colleagues.

The results are as follow:

From content analysis of newspaper presentation, mass media tend to present single women as an entertainer, a sex object, an old maid and an unfulfilled person. While the majority of single women perceive themselves as a valuable person, not different from others and most of them are happy with their single status. Regarding the perception of single women from their colleagues, most colleagues feel that single women have a tendency to change their job very often. On the other hand, they also perceive that single women is apt and have more time to devote themselves for working than married women. As mass media and colleagues perceive a single women in a somewhat negative attitude, this makes single women present themselves the most by impressing their communicator by complimenting or flattering him or her, and by self - monitoring of their own behavior to be in accordance with the expectation of working society. It is found that single women try to avoid presenting themselves in any way that can irritate their communicator, such as, intimidation, etc. As for the factors affecting single women's self perception, "line of occupation" is found to have a statistically significant relationship (at 0.05 level) with single women's self perception. Namely, single women who work in a line of occupation where there are more men than women will perceive themselves as having more chances to face sexual harassment while no significant relationship between ages, educational levels and single women's perception and self-presentation is found.

Department : Speech Communication and Performing Arts
Field of Study Speech Communication
Academic Year 2007

Student's Signature *C.R.*
Principal Advisor's Signature *Metta*
.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อวยพร พานิช ที่กรุณามาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒน์านุกูล อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ทั้งความเมตตา ความกรุณา ใจเวลา และให้กำลังใจนิสิตในที่ปรึกษาทุกคนเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ทำให้นิสิตรู้สึกสนุกกับการเรียนสถิติเป็นครั้งแรกในชีวิต และขอขอบพระคุณดร.ปริดา มโนมัยพิบูลย์ หรือครูบัว วิชาทฤษฎีวิจารณ์การ แสดงของอาจารย์ช่วยเปิดโลกทัศน์และสร้างแรงบันดาลใจให้กับนิสิตอยู่เสมอ

ขอบคุณพี่ฝน วีริศ สำหรับการเป็นที่พักทางจิตวิญญาณมาตลอดระยะเวลา 2 ปี รวมไปถึงถึงการเป็นผู้ช่วยกลั่นความคิดให้ออกมาเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ขอขอบคุณพี่ปิก ประวิทย์ สำหรับโอกาสดี ๆ หลายครั้งในการทำงานและการเข้าสังคมใหม่ ๆ ขอขอบคุณหนูดี หนูนาน ป้อปิว และนุ๊ก พี่น้องร่วมบ้านเมตตาที่คอยช่วยกันดู ดึง และให้สติอยู่เสมอ ขอขอบคุณเกด ที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันในทุกเวลาที่ต้องการ และขอบคุณเพื่อนวาทวิทยารุ่น 9 ทุกคนที่ร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันในแบบที่จะจดจำไม่มีวันลืม

ขอบคุณพ่อและแม่ที่ไม่เคยปิดกั้นจินตนาการ ขอขอบคุณพี่ตุ้ยที่ถึงไม่ค่อยได้เจอแต่ก็รู้ว่าเป็นกำลังใจให้ตลอด ขอขอบคุณมากที่สุดสำหรับจูน ที่เป็นเพื่อน เป็นที่ปรึกษา เป็นเลขา และเป็นคู่หู ประกอบอาชีพากรรรมที่มีส่วนร่วมในทุกช่วงเวลาของชีวิต ทำดีที่สุด ขอขอบคุณคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นศูนย์รวมความหลากหลายทางอัตลักษณ์ทำให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้มีโอกาสเรียนหนังสือและศึกษามนุษย์ไปในเวลาเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์	5
	ปัญหาคำถามการวิจัย	5
	สมมติฐานการวิจัย	5
	ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication)	9
	- แนวคิดเรื่องการรับรู้ตัวเอง (Self Concept)	10
	- ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเองและพฤติกรรมการแสดงออก	15
	ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)	16
	- แนวคิดเรื่องการเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure)	17
	- แนวคิดเรื่องการนำเสนอตนเอง (Self Presentation)	19
	แนวคิดด้านสังคมและวัฒนธรรม	22
	- แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นโสด	22

บทที่

- แนวคิดเรื่องค่านิยมการแต่งงาน	26
- แนวคิดเรื่องบทบาทผู้หญิงในสังคมไทย	27
- แนวคิดเรื่องบทบาทของเพศสภาพ	28
ทฤษฎีสตรีนิยม (Feminism Theory)	30
- กลุ่มสตรีนิยมแนวเสรีนิยม (Liberal Feminism)	31
- กลุ่มสตรีนิยมแนวก้าวหน้า (Radical Feminism)	32
- กลุ่มสตรีนิยมแนวมาร์กซิสต์ (Marxist Feminism)	33
- กลุ่มสตรีนิยมแนววัฒนธรรม (Cultural Feminism)	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
รูปแบบการวิจัย	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การนำเสนอข้อมูล	45
4 ผลการวิจัย	46
ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหา	47
ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม	52
ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคนรอบข้างผู้หญิงโสดทางด้านภาพลักษณ์ ทัศนคติ และค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงโสดที่สัมพันธ์กับหน้าที่การงาน	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติของคนรอบข้างผู้หญิงโสด และผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเอง ในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด	59

บทที่

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	64
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2	65
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3	66
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4	67
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5	68
การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6	69
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล	74
ข้อสังเกต	79
ข้อเสนอแนะ	80
รายการอ้างอิง	81
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	99

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงสัดส่วนการครองความเป็นโสดของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร	3
2 แสดงสัดส่วนร้อยละของชายและหญิงในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ	40
3 แสดงคำถามลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด	43
4 แสดงคำถามลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด	44
5 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์	47
6 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะของข่าว	47
7 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามมิติที่ถูกนำเสนอ	49
8 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามทิศทางการนำเสนอ	51
9 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสด ..	52
10 แสดงจำนวนและร้อยละ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสด	55
11 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อการรับบุคคลเข้าทำงานจากความคิดเห็นของคนรอบข้าง ..	57
12 แสดงความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเรื่องสถานภาพของผู้หญิงกับโอกาส ในการรับเลือกเข้าทำงาน เปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงโสดกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว	57
13 แสดงความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเรื่องสถานภาพของผู้หญิงกับโอกาส ก้าวหน้าในการทำงาน เปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงโสดกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว	58
14 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคนรอบข้าง ที่มีต่อภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด ในด้านหน้าที่การงานเมื่อเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว	59
15 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านบวกของผู้หญิงโสด	60
16 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านลบของผู้หญิงโสด	61
17 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด	62
18 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด	64
19 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด	65
20 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด ..	66
21 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด ...	67
22 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด	68
23 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเอง ของผู้หญิงโสด	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 การแถลงข่าวการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ประจำปีพ.ศ. 2547	4
2 แบบจำลองการสื่อสารภายในบุคคล	9
3 แบบจำลองการรับรู้ตนเองของ Massie และ Douglas	11
4 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเองและการแสดงออก	15
5 แบบจำลองหน้าต่างของโจฮารี	17

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ค่านิยม (Value) มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นตัวตัดสินตัวกำหนด ตัวนำ หรือตัวผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ (สุนทรী โคมิน และ สนิท สมัครงการ, 2522) สำหรับค่านิยมที่ว่า ผู้หญิงจะต้องมีสามีและจะต้องเข้าสู่การแต่งงานเมื่อถึงวัยอันเหมาะสมนั้น เป็นค่านิยมสำคัญอย่างหนึ่งที่ฝังรากลึกมาในสังคมไทยตั้งแต่อดีต ซึ่งมีหลักฐานปรากฏให้เห็นในคำกลอน คำสอน และสุภาษิตต่างๆ ตัวอย่างเช่น

“... ราชาก็ปรากฏเป็นปิ่น นครินทร์เขตแขวง
สวามีเป็นศรีสวัสดิ์แสดง ศักดิ์สง่าแก่นารี”

(กรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ: กฤษณาสอนน้องคำฉันท์, 2533)

“... นารีแม่ไร้ทรัพย์ ภูษณา
ผัวก็เป็นอาภรณ์ พิลาศ
แม่ไร้ซึ่งภรรยา งามเหือด
ถึงจะแต่งรัตนมาศ ไปพร้อมโสภา”

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว: พระนลคำหลวง, 2496)

นอกจากนั้นแล้ว สุนทรী โคมิน และ สนิท สมัครงการ (2522) ได้ทำการศึกษาค่านิยมและระบบค่านิยมไทยพบว่า ผู้หญิงจะถูกปลูกฝังให้เน้นคุณค่าแก่เรื่องครอบครัว เรื่องความรัก ความผูกพัน และการต้องพึ่งพาคนอื่น (Affiliation) ต่างจากผู้ชายที่ถูกปลูกฝังให้เน้นคุณค่าของการประสบความสำเร็จในชีวิต และการขวนขวายหาความรู้ (Intellectual Pursuit)

การสมรสหรือการแต่งงานนั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันครอบครัวที่เป็นหน่วยผลิตสมาชิกใหม่เข้าสู่สังคม เป็นเส้นแบ่งระหว่างความเป็นเด็กและการก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยแต่ละคนอาจเห็นความสำคัญของการแต่งงานแตกต่างกันไปตามแต่ภูมิหลัง ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ สำหรับอัตราการแต่งงานของประชากรไทยจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันนั้น มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือจากในพ.ศ. 2537 มีอัตราการจดทะเบียนสมรสต่อ 1,000 คนเป็น 7.37 ลดลงเหลือ 5.21 ในพ.ศ. 2546 (การสมรสและการหย่าของประชากรไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548) นอกจากนั้นแล้ว อายุเฉลี่ยเมื่อแรกสมรส (Singulate mean age at first marriage) ของชายและหญิงได้มีแนวโน้มสูงขึ้น คือจากในพ.ศ. 2513 ชายมีอายุเฉลี่ยเมื่อแรกสมรส 24 ปี เพิ่มขึ้นเป็น 27 ปีในพ.ศ. 2543 และหญิงมีอายุเฉลี่ยเมื่อแรกสมรสจาก 22 ปีในพ.ศ. 2513 เพิ่มขึ้นเป็น 24 ปีในพ.ศ. 2543 (การสมรสและการหย่าของประชากรไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548)

จากสถิติการแต่งงานที่ลดลงและอายุเฉลี่ยเมื่อแรกสมรสที่เพิ่มขึ้นของทั้งชายและหญิง แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมไทยให้ความสำคัญกับการเข้าสู่สถาบันครอบครัวด้วยการแต่งงานน้อยลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาของเทคโนโลยีในศตวรรษที่ผ่านมาส่งผลต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรม คนจำนวนมากหันไปให้ความสำคัญกับเป้าหมายส่วนบุคคล เช่น หน้าที่การงาน และการศึกษามากกว่าเป้าหมายตามค่านิยมสังคม เช่น การแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัว

อย่างไรก็ตาม การดำเนินชีวิตเพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนบุคคลที่เป็นกระแสหลักในสังคมปัจจุบันนั้น สอดคล้องกับค่านิยมที่เน้นให้ผู้ชายมุ่งถึงการประสบความสำเร็จในชีวิตและการแสวงหาความรู้ ผู้ชายจึงมิได้รับผลกระทบจากการดำรงชีวิตในรูปแบบดังกล่าวนี้มากนัก หากแต่ผู้หญิงซึ่งถูกปลูกฝังให้เน้นถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวจะเป็นฝ่ายได้รับผลกระทบที่มากกว่า สังคมมักจะมองผู้หญิงไต่ไปในทางลบ โดยมักคาดเดาว่าผู้หญิงกลุ่มนี้จะต้องมีความขมขื่นและทุกข์ร้อนอยู่เสมอในฐานะที่ไม่สามารถแสดงบทบาทของภรรยาและมารดาได้ นอกจากนั้นแล้ว Margaret Mead (1967, อ้างถึงใน ไทโรยา เตชะวัฒน์เศรษฐ์, 2544) ได้กล่าวไว้ว่า การมีชีวิตที่ดีควรจะหมายถึงการได้แต่งงาน ดังนั้นการที่ผู้หญิงซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม มิได้เข้าสู่กระบวนการตามที่สังคมคาดหวัง จึงทำให้ผู้หญิงเหล่านั้นถูกมองว่ามีความผิดปกติ และมีพฤติกรรมที่แปลกแยกจากผู้หญิงทั่วไป และถึงแม้ปัจจุบัน อิทธิพลของพ่อแม่ที่มีต่อการเลือกคู่ครองของลูกสาวจะลดน้อยลงไป แต่ถึงกระนั้นพ่อแม่บางส่วนก็ยังคงรู้สึกเสียหน้าหากลูกสาวของตนไม่ได้แต่งงาน (วันทนีย์ วาสิกะสิน และ สุนีย์ เหมะประสิทธิ์, 2541)

ถึงแม้ว่าผู้หญิงจะเป็นฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากการครองความเป็นโสดมากกว่าผู้ชาย แต่ถึงกระนั้นแล้ว ผู้หญิงในสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะอยู่เป็นโสดเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการสำรวจสำมะโนประชากรและการเคหะ (อ้างถึงในภัสสร ลิมานนท์, 2548) พบว่า สัดส่วนการครองความเป็นโสดของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานครมีตัวเลขเพิ่มสูงขึ้น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนการครองความเป็นโสดของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร

	พ.ศ. 2503	พ.ศ. 2513	พ.ศ.2523	พ.ศ.2533	พ.ศ.2543
20 -24 ปี	.548	.627	.663	.726	.745
25 -29 ปี	.250	.326	.404	.478	.512
30 -34 ปี	.117	.173	.251	.294	.327

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการครองความเป็นโสดที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษาทัศนคติและค่านิยมของสตรีไทยเกี่ยวกับการสมรส (ภัสสร ลิมานนท์, 2529) พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงเลือกครองความเป็นโสดได้แก่ ต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ไม่มีโอกาสพบปะคนที่สนใจ มีโอกาสพบปะเพศตรงข้ามแต่ยังไม่พบคนที่ถูกใจ และยังมีภาระที่จะต้องดูแลครอบครัว นอกจากนั้นแล้ว ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ก็อาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงบางส่วนจำต้องดำรงสถานะเป็นโสดโดยมิได้สมัครใจ เนื่องจากความไม่สมดุลกันระหว่างอัตราประชากรเพศชายและเพศหญิง โดยประเทศไทยมีจำนวนประชากรชาย 31 ล้านคน และมีประชากรหญิงจำนวน 31.8 ล้านคน (ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 2550) ซึ่งมีส่วนต่างมากถึงเกือบ 1 ล้านคน และคาดว่าส่วนต่างระหว่างอัตราประชากรของทั้งสองเพศจะเพิ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ผลกระทบจากค่านิยมการแต่งงานที่มีมาแต่อดีต ส่งผลโดยตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้หญิงโสด จากผลการศึกษาของนิภาวรรณ กิริยะ (2534) พบว่าผู้หญิงโสดมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .001 โดยระดับการเห็นคุณค่าในตนเองจะลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การศึกษาของกัญญารัตน์ สุดสอาด (2542) พบว่าทัศนคติของผู้หญิงโสดที่มีต่อตนเองจะแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มแรกจะรู้สึกกับตนเองในด้านลบ เพราะรู้สึกว่าตนเองมิได้มีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ ส่วนกลุ่มที่สองจะรู้สึกกับตนเองในด้านบวกเพราะสังคมรอบข้างให้การยอมรับ ซึ่งการรู้สึกกับตนเองในด้านลบนี้ ทำให้ผู้หญิงโสดเกิดความรู้สึกมีปมด้อย (Stigma) และรู้สึกว่าตนเองผิดปกติกจากคนอื่น (ระวีวรรณ ธรณี, 2549)

นอกจากนั้นแล้ว พบว่าสังคมไทยในปัจจุบัน ได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการที่ผู้หญิงมีการครองความเป็นโสดเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการที่หน่วยงานเอกชนแห่งหนึ่ง มีการจัดประกวดแข่งขันสำหรับผู้หญิงโสดโดยเฉพาะ เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงโสดนั้นมิได้ด้อยค่าหรือไร้ความสามารถ ดังเช่นค่านิยมเก่าที่มักมองว่าผู้หญิงโสดมีความบกพร่อง (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 22 พฤษภาคม 2546)

ภาพที่ 1 การแถลงข่าวการประกวดมิสคานทอง ประจำปีพ.ศ. 2547

ในขณะเดียวกัน งานวิจัยของพริ้มวดี มีสมสาร (2547) ที่ทำการศึกษาภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดจากละครโทรทัศน์ ได้แสดงให้เห็นว่า โทรทัศน์ในฐานะของสื่อมวลชนที่เปรียบเสมือนเป็นเครื่องสะท้อนค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของคนในสังคมนั้น ยังมองภาพของผู้หญิงโสดในทางลบ จึงเป็นที่น่าศึกษาว่า โดยแท้จริงแล้ว สังคมในปัจจุบันมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้าง ที่ส่งผลต่อการรับรู้และการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด โดยเฉพาะในด้านการงาน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีส่วนต่อการครองความเป็นโสดของผู้หญิง (ภัสสร ลิมานนท์, 2529) อันจะนำไปสู่การมองสถานะโสดของผู้หญิงในด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากมุมมองของสื่อมวลชน จากการรับรู้ของคนรอบข้าง และจากการรับรู้ของตัวเอง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเอง และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด

ปัญหานำการวิจัย

1. การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากมุมมองของสื่อมวลชน จากการรับรู้ของคนรอบข้าง และจากการรับรู้ของตัวเองเป็นอย่างไร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเอง และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสดเป็นอย่างไร
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสดคืออะไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้หญิงโสดที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน จะมีลักษณะการรับรู้ตนเองที่ต่างกัน
2. ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก
3. ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีการศึกษาต่ำ
4. ผู้หญิงโสดที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน จะมีลักษณะการนำเสนอตนเองที่ต่างกัน
5. ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก
6. ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย

1. ในส่วนของการศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในปัจจุบัน จากมุมมองของสื่อมวลชน ผู้วิจัยจะเลือกศึกษาเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์เท่านั้น
2. การสำรวจการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากการรับรู้ของตัวผู้หญิงโสดเอง และจากการรับรู้ของคนรอบข้างผู้หญิงโสด รวมไปถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะเน้นเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้หญิงโสด หมายถึง ผู้หญิงที่ไม่เคยผ่านการแต่งงานโดยถูกต้องตามกฎหมายด้วยการจดทะเบียนสมรส และระบุว่าตนมิได้มีคู่รักในขณะปัจจุบัน

ภาพลักษณ์ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของผู้หญิงโสดที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล อันเกิดมาจากความนึกคิดและความรู้สึกที่มีต่อผู้หญิงโสด โดยสามารถเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การเห็นว่าผู้หญิงโสดนั้นผิดปกติ การรู้สึกว่าคุณผู้หญิงโสดมีความสามารถเท่าเทียมกับผู้อื่น ฯลฯ

การรับรู้ตนเอง หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และทัศนคติที่ผู้หญิงโสดมีต่อตนเอง ซึ่งเกิดจากการถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าภายนอก และเกิดจากการสื่อสารภายในตนเอง

การนำเสนอตนเอง หมายถึง ภาพและวิธีการที่ผู้หญิงโสดแสดงออกเกี่ยวกับตนเองต่อบุคคล สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่ปรากฏรอบข้าง

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่เป็นผลให้ผู้หญิงโสดรับรู้ตนเอง และนำเสนอตนเองในรูปแบบหรือภาพลักษณ์ต่างๆ เช่น อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

- 1.1 เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการนำเสนอตนเองในมิติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในสังคมไทย
- 1.2 เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต
- 1.3 เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิง เช่น สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ ฯลฯ ได้นำไปวางแผนและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้หญิงโสด เพื่อพัฒนาความสามารถ การรับรู้และการนำเสนอตนเองให้เป็นที่ไปในทางที่ดีขึ้น

2. ประโยชน์ด้านการประยุกต์ใช้

- 2.1 เพื่อให้ผู้หญิงโสดเห็นความสำคัญของการรับรู้ว่ามีผลต่อตนเองอย่างไร และเพื่อให้คนรอบข้างแสดงออกอย่างเหมาะสมอันจะเป็นแรงผลักดันทางบวกให้กับผู้หญิงโสด
- 2.2 เพื่อทราบถึงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมและทัศนคติ ที่มีต่อการครองความเป็นโสดของผู้หญิง อันจะนำไปสู่การวางแผนหรือคาดการณ์ขนาดของประชากรในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิง
โสด ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication)
 - แนวคิดเรื่องการรับรู้ตัวเอง (Self Concept)
 - ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเองและพฤติกรรมการแสดงออก
2. ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)
 - แนวคิดเรื่องการเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure)
 - แนวคิดเรื่องการนำเสนอตนเอง (Self Presentation)
3. แนวคิดด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นโสด
 - แนวคิดเรื่องค่านิยมการแต่งงาน
 - แนวคิดเรื่องบทบาททางเพศ
 - แนวคิดเรื่องบทบาทของผู้หญิงในสังคมไทย
 - แนวคิดเรื่องบทบาทของเพศสภาพ
4. ทฤษฎีสตรีนิยม (Feminism Theory)
 - กลุ่มสตรีนิยมแนวเสรีนิยม (Liberal Feminism)
 - กลุ่มสตรีนิยมแนวก้าวหน้า (Radical Feminism)
 - กลุ่มสตรีนิยมแนวมาร์กซิสต์ (Marxist Feminism)
 - กลุ่มสตรีนิยมแนววัฒนธรรม (Cultural Feminism)
 - สตรีนิยมในสังคมไทย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication)

การสื่อสารภายในบุคคล เป็นการสื่อสารแบบสองทางที่เป็นนามธรรม สามารถรับรู้ได้เฉพาะตัวผู้สื่อสารเองเท่านั้น การสื่อสารภายในบุคคลจึงถือเป็นเรื่องส่วนบุคคลมากกว่าเป็นเรื่องทั่วไป งานวิจัยในครั้งนี้ จะอาศัยแบบจำลองการสื่อสารภายในบุคคลของบาร์คเกอร์และไวส์แมน (Applum, 1973 อ้างถึงในรุ่งเรืองศรี วงศาโรจน์, 2534) ซึ่งอธิบายการสื่อสารภายในบุคคลไว้ตามแบบจำลองดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองการสื่อสารภายในบุคคล

แบบจำลองนี้ แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการสื่อสารภายในบุคคล ซึ่งผู้รับสารและผู้ส่งสารเป็นคนเดียวกัน กล่าวคือการรับสารเป็นผลมาจากสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายในที่สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสของมนุษย์ สิ่งเร้าภายในได้แก่ สภาพทางจิตวิทยาของผู้ทำการสื่อสารซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่ผลักดันให้เกิดการสื่อสาร ส่วนสิ่งเร้าภายนอกได้แก่สิ่งที่อยู่แวดล้อมผู้ทำการสื่อสาร

จากแบบจำลองเกี่ยวกับการสื่อสารภายในบุคคลของบาร์คเกอร์และไวส์แมน แสดงให้เห็นว่าบุคคลเดียวกันจะทำหน้าที่ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร ดังนั้นคนหนึ่งคนจึงสามารถทำการสื่อสารได้ครบวงจร คือเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารซึ่งเป็นจุดหมายปลายทาง มีการถอดรหัสความหมายของสาร มีการเรียบเรียงสารแล้วจึงใส่รหัสแปลงกลับเป็นสารในรูปแบบเดียวกับที่ส่งออกไป

เมื่อมีสิ่งมากระตุ้นประสาทสัมผัสของมนุษย์ ไม่จำเป็นที่เราจะต้องรับรู้ในทุกสัมผัสที่เกิดขึ้น สมองของเราจะเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง สิ่งเหล่านี้จะถูกรวบรวมและจัดระเบียบไว้ด้วยกัน หลังจากนั้นสิ่งกระตุ้นที่เรารับรู้จะถูกแปลความหมาย เนื่องจากข่าวสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมักไม่เป็นระเบียบ และเพื่อเป็นการจัดระเบียบในการรับสัมผัส เราจะโยนสิ่งกระตุ้นที่ถูกแปลความหมายนี้เข้ากับความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ส่งสารเมื่อจะทำการส่งสารในขั้นต่อไป การส่งสารนี้สามารถอยู่ในรูปของการเขียน การนึกคิด หรือการพูดก็ได้

การย้อนกลับของสารตามแบบจำลองนี้ เป็นการย้อนกลับของสารโดยตัวมันเอง ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งการย้อนกลับภายในและการย้อนกลับภายนอก การย้อนกลับของสารภายนอกตัวผู้ทำการสื่อสาร ได้แก่ข่าวสารที่ผู้ส่งสารได้ยินเองขณะที่สื่อสารออกไป ส่วนการย้อนกลับภายใน ได้แก่การระลึกได้ การไตร่ตรองได้ หรือการตัดสินใจได้เป็นต้น

แนวคิดเรื่องการรับรู้ตนเอง (Self Concept)

Rogers (1969) กล่าวว่า การรับรู้ตนเอง (Self concept) หรือ โครงสร้างของตนเอง (Self structure) เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองที่ตนเองได้ยอมรับ ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะและความรู้ความสามารถของตน การรับรู้เกี่ยวกับตนเองที่สัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม คุณค่าและคุณลักษณะที่ได้รับมาจากประสบการณ์ รวมไปถึงเป้าหมายของชีวิตและอุดมคติที่ได้รับทั้งปัจจัยในด้านบวกและด้านลบ

นอกจากนั้นแล้ว Patton และ Giffin (1976) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ตนเองไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง การที่บุคคลนั้นมองเห็นว่าตนเองเป็นอย่างไร ซึ่งจะช่วยสะท้อนให้คนเราเห็นหรือเข้าใจวิธีการสร้างเป้าหมายของชีวิต ความสามารถ ความเชื่อ และค่านิยม ซึ่งคนเราจะพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยจะต้องเป็นไปอย่างสอดคล้องกับค่านิยมและความเชื่อของตน (Cohen, 1980)

การรับรู้ตนเองนั้น เกิดจากการที่บุคคลอื่นมองเห็นหรือมีความคิดเกี่ยวกับตัวเรา ซึ่งเรารับรู้การมองเห็นของคนอื่นผ่านทาง การสื่อสาร เช่น การพูด อวัจนภาษาในการสื่อสาร ปฏิกริยาที่คนอื่นมีต่อตัวเรา ปฏิกริยาย้อนกลับในการสื่อสาร (Bormann and Bormann, 1986)

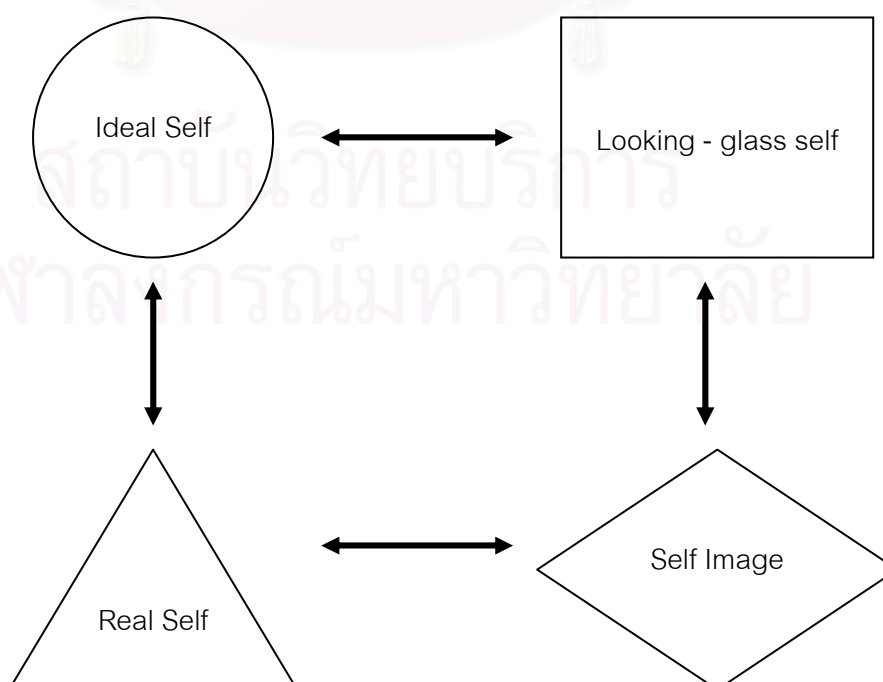
Secord และ Backman (อ้างถึงใน Patton and Giffin, 1976) ได้เสนอแง่มุมของทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองใน 3 ด้านดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive component) ซึ่งแสดงถึงเนื้อหาสาระ (Content) เกี่ยวกับตน เช่น การคิดว่าตนเองฉลาด เชื่อสัจย์ จริงใจ ฯลฯ
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) แสดงถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง เช่น รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า รู้สึกว่าตนเองผิดปกติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) คือพฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกต่อตนเอง

ลักษณะสำคัญของการรับรู้ตนเอง ได้แก่ การรับรู้ที่มักมีความมั่นคงหรือความสม่ำเสมออยู่พอสมควรเพื่อที่จะทำให้คนอื่นมองเห็นหรือเข้าใจ นอกจากนั้นแล้ว คนเรายังมีความพยายามรักษาการรับรู้ตนเองไว้โดยการแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ความเชื่อ และค่านิยมตามที่ตนเองคิด มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปสู่ตนเองในอุดมคติ (Ideal self) และตัดสินใจให้สอดคล้องกับการรับรู้ตนเองในแบบของเรา

Massie และ Douglas (1985) แบ่งภาพของการรับรู้ตนเองไว้เป็น 4 ส่วนดังนี้

ภาพที่ 3 แบบจำลองการรับรู้ตนเองของ Massie และ Douglas

1. Ideal Self

หมายถึง ภาพที่บุคคลอยากเห็นและอยากให้เป็นในอนาคต สำหรับบางคนภาพนั้นจะมีความชัดเจนเพราะทราบถึงสิ่งที่ตนเองต้องการและทราบว่าต้องทำอะไรจึงจะบรรลุเป้าหมาย แต่สำหรับบางคนอาจจะมีภาพไม่ชัดเจน และบางคนอาจจะมีภาพที่ไม่สอดคล้องกับความจริงหรือเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่มีจะทำให้บุคคลประสบปัญหา คือ การที่บุคคลคิดว่าได้บรรลุตนตามอุดมคติแล้ว ซึ่งในความเป็นจริงจะต้องใช้เวลายาวนานและต้องอาศัยการตระหนักรู้จากตนเอง เช่น พ่อแม่บางคนสร้างภาพที่ถูกควรเป็นหรือจะได้รับการยอมรับไว้ให้ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กไม่มีความสุข เพราะความคาดหวังเหล่านี้อาจไม่ตรงกับสิ่งที่เด็กคนนั้นปรารถนาอยากเป็น

2. Looking - Glass Self

หมายถึง ภาพที่บุคคลคิดว่าคนอื่นมองตนเองว่าเป็นอย่างไร เป็นภาพของตนเองที่ประกอบมาจากค่านิยม ความเชื่อ และข้อกำหนดของสังคม เป็นสิ่งที่คนอื่นหรือสังคมต้องการให้บุคคลนั้นเป็น ตนตามความต้องการของสังคมนี้ ได้มาจากการทำตามค่านิยมหรือตามความต้องการของสังคม ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่า Public self

3. Self image

หมายถึง ภาพแห่งตน เป็นความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองที่รับรู้เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งการรับรู้นี้อาจจะตรงกับที่เป็นจริงหรือไม่ตรงก็ได้ ถ้าการรับรู้ตนเองเป็นไปในด้านบวกก็จะทำให้มีเป้าหมายในชีวิตและมีความสุข แต่ในทางกลับกัน หากบุคคลรับรู้ตนเองในด้านลบก็จะทำให้ไม่มีความสุขและขาดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

4. Real self หรือ Actual self

หมายถึง ตนตามความเป็นจริงหรือตนตามอัตภาพ นั่นคือตัวตนที่เป็นจริง ๆ ไม่เกี่ยวกับการได้รับการยอมรับ หรือไม่ได้รับการยอมรับของบุคคลรอบข้าง ซึ่งค่อนข้างใช้เวลาในการค้นพบว่าตนเองเป็นคนเช่นไร มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรในการดำเนินชีวิต มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไร มีความสามารถด้านไหน ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยทำให้การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) มีพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น

ชิตาภา สุขพลา (2548) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ตนเองนั้นสามารถทำได้ 2 แนวทาง ได้แก่

1. การรับรู้ตนเองด้วยตนเอง

เป็นการพิจารณาตนเองเพื่อสำรวจหาข้อเด่นและข้อบกพร่องโดยยึดเอามาตรฐานที่สังคมทั่วไปให้การยอมรับเป็นหลัก เช่น มาตรฐานด้านบุคลิกภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านอารมณ์ ด้านความคิด ฯลฯ ซึ่งโดยทั่วไปเราจะได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งต่างๆอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ การพิจารณาตนเองอย่างซื่อสัตย์และตรงไปตรงมาจะช่วยทำให้การรับรู้ตนเองตรงกับตัวตนที่แท้จริงของเรามากขึ้น แต่หากมองอย่างเข้าข้างตัวเองก็อาจทำให้การรับรู้ผิดจากความเป็นจริงได้

2. การรับรู้ตนเองโดยการสื่อสารกับบุคคลอื่น

เราสามารถรู้ได้ว่าตนเองเป็นคนอย่างไรจากสีหน้า ท่าทาง คำพูด และการแสดงออกที่ผู้อื่นมีต่อตัวเรา ซึ่งการสื่อสารกับผู้อื่นถือว่าเป็นแนวทางในการรับรู้ตนเองที่ดี เพราะจะได้ทราบว่าคนอื่นคิดกับเราและมองเราตรงกับที่เรามองตนเองหรือไม่ อันจะทำให้เราทราบถึงข้อดีและข้อด้อยของตนเอง นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องและตรงจุด เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและเพื่อทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

Rogers (อ้างถึงในชิตาภา สุขพลา, 2548) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการรับรู้ตนเองให้ดีขึ้น และถูกต้องขึ้นไว้ดังนี้

1. ถามตนเองเกี่ยวกับตนเอง (Ask yourself about yourself)

สามารถทำได้โดยการตั้งคำถามว่า “เราคือใคร ?” แล้วตอบคำถามนี้โดยไม่ซ้ำกันประมาณ 10 – 15 ครั้ง และคำตอบนั้นต้องเป็นความคิดแรกที่นึกขึ้นมาได้ในแต่ละครั้ง จากนั้นจึงนำคำตอบทั้งหมดมาแยกออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นข้อดีหรือกลุ่มที่เป็นจุดแข็งของเรา และกลุ่มที่เป็นข้อด้อยหรือข้อที่ควรปรับปรุง ขั้นตอนต่อมาคือการตั้งใจแก้ไขปรับปรุงตนเองจากข้อด้อยที่พบโดยเรียงตามลำดับความสำคัญ

2. การฟังจากคนอื่น (Listen to others)

เนื่องจากเวลาที่เราสื่อสารกับคนอื่น เราจะทราบถึงแนวคิด การปฏิบัติตัวของเขา และการตอบสนองที่มีต่อเราโดยอาจมีทั้งการบอกเล่าและการแสดงออก ซึ่งจะทำให้เรารู้จักตนเองมากขึ้น และรู้ว่าจุดใดที่ตนเองควรพัฒนาให้ดีกว่าเดิม

3. กระตือรือร้นที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง (Actively seek information about yourself)

มีวัตถุประสงค์เพื่อลดจุดบอดที่เราไม่รู้ให้น้อยลง อาจทำได้โดยการถามบุคคลอื่น ซึ่งควรเป็นบุคคลที่เราไว้วางใจได้ว่าจะให้คำตอบที่เป็นจริงและปรารถนาจะเห็นเราดีขึ้น เช่น ถามว่าเธอคิดอย่างไรกับฉัน ฉันแสดงออกอย่างนี้เหมาะสมไหม ฯลฯ คำตอบของผู้ตอบจะเป็นตัวแทนสายตาของบุคคลอื่นที่มองเรากลับมา

4. มองตัวตนที่แตกต่างของเรา (See your different self)

เป็นการมองตนเองจากบทบาทหรือตำแหน่งต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นบทบาทของเราทั้งสิ้น แต่เป็นเราที่แสดงออกแตกต่างกัน ในเวลาที่ต้องสื่อสารกับบุคคล ในสถานที่หรือโอกาสที่แตกต่างกัน ออกไป เช่น สื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว หัวหน้า เพื่อนสนิท คนแปลกหน้า ฯลฯ โดยในแต่ละสถานการณ์จะมีการสื่อสารที่แตกต่างกัน แสดงว่าการแสดงบทบาทหรือตัวตนของเราก็แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งเราสามารถสังเกตแล้วประเมินตนเองจากความหลากหลายของตัวตนเหล่านั้นได้

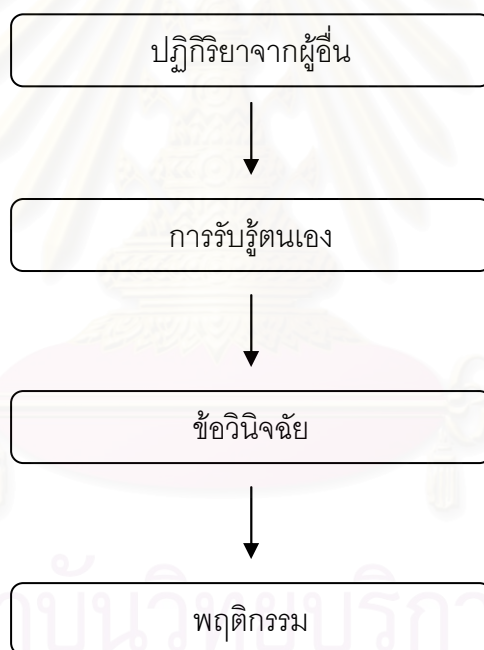
5. เพิ่มสัดส่วนของการเปิดเผยตนเองให้มากขึ้น (Increase your open self)

ในขณะที่เราสื่อสารกับคนอื่น ถ้าเราเปิดเผยตัวเองกับบุคคลนั้น เราก็จะเปิดเผยตนเองกับตัวเราเองด้วย ซึ่งจะทำให้เราเกิดความสุขสบายใจและเกิดความมั่นใจในตัวเองมากขึ้นโดยไม่ต้องคอยปิดบังหรือหวาดระแวงใดๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเองและพฤติกรรมการแสดงออก

ทริแนนท์ อนวัชศิริวงศ์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะรู้จักตนเองได้ก็ต่อเมื่อเขาผู้นั้นมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น และในกระบวนการปฏิสัมพันธ์นั้น เขาได้รับปฏิกิริยาตอบสนองจากคนอื่นกลับมาเช่นกัน ปฏิกิริยาจากผู้อื่นจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ถูกประทับป้ายชื่อ (so – called labeling behavior) และส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นไปตามป้ายชื่อที่ถูกตีตราไว้ หัวใจสำคัญของพฤติกรรมที่ถูกประทับป้ายชื่อนี้คือ เป็นการวางกรอบให้เราในการแสดงปฏิกิริยาต่างๆต่อบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เรามีอิทธิพลเหนือกว่า และในทางกลับกัน ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับปฏิกิริยาตอบสนองจากบุคคลแวดล้อม เราต้องรู้จักไตร่ตรองอย่างรอบคอบว่าจะแสดงท่าทางอย่างไรกลับไป โดยสามารถแสดงความเชื่อมโยงของการได้รับปฏิกิริยาจากผู้อื่นอันนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

ภาพที่ 4 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเองและการแสดงออก

1. ปฏิกิริยาจากผู้อื่น

หมายถึง การกระทำใดๆก็ตามไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือการแสดงออก ทั้งในทางบวกและทางลบที่ผู้อื่นมีต่อเรา เป็นข้อมูลที่ป้อนเข้าสู่ตัวเราเพื่อเป็นวัตถุดิบในการหล่อหลอมการรับรู้ตนเองของเรา

2. การรับรู้ตนเอง

หมายถึง ความเชื่อที่เกี่ยวกับตัวเอง ซึ่งข้อสมมติแห่งตนนี้ มิได้เกิดจากการที่บุคคลอื่นบอกว่าเป็นใครเพียงอย่างเดียว แต่สามารถเกิดมาจากตัวเองได้พอๆกับที่เกิดมาจากปฏิริยาตอบสนองที่ได้รับจากบุคคลอื่น ซึ่งเรามักจะยอมรับปฏิริยาตอบสนองบางอย่างว่าถูกต้อง แต่ปฏิเสธปฏิริยาตอบสนองบางอย่างว่าไม่ถูกต้อง

3. ใช้อินิจัย

หมายถึง การสรุปว่าตนเป็นเช่นไร โดยการสรุปนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้ตนเอง เช่น บุคคลหนึ่งรับรู้ว่าคุณค่าตนมีค่าน้อย เขาจึงสรุปว่าไม่จำเป็นที่จะต้องพยายามทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อตนเอง ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลนั้นรับรู้ว่าคุณค่าตนเป็นคนมีคุณค่า เขาก็จะสรุปว่าสามารถทำสิ่งที่มีความหมายให้กับตนเองและจะพยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4. พฤติกรรม

หมายถึง การกระทำบางอย่างที่เราทำจนสามารถเห็นได้ชัดเจนและเปิดเผย เช่น การนั่งเฉยเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลอื่น การไม่สบตาคู่สนทนาเมื่อทำการสื่อสาร แต่การกระทำบางอย่างที่ไม่สามารถมองเห็นได้ก็จัดว่าเป็นพฤติกรรมเช่นกัน เช่น การรู้สึกหงุดหงิดใจ การรู้สึกวิตกกังวล สรุปแล้วได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เรากระทำไม่ว่าเป็นการแสดงออกทางร่างกายหรือทางจิตใจล้วนจัดเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

2. ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และอาจกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (รจิตลักษณ์ แสงอุไร, 2548) นอกจากนี้แล้ว DeVito (1992) ได้กล่าวว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล คือสิ่งที่เราทำในชีวิตประจำวัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารดังต่อไปนี้

1. เพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. เพื่อควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น
4. เพื่อสร้างความสนุกสนานและลดความตึงเครียด
5. เพื่อร้องขอหรือให้ความช่วยเหลือ

แนวคิดเรื่องการเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure)

บุคคลจะเป็นตัวของตัวเองได้อย่างเต็มที่เมื่ออยู่กับคนที่ไว้วางใจ เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ซึ่งความไว้วางใจเหล่านี้เป็นสิ่งที่มียู่แล้วตามธรรมชาติ หากแต่การให้ความไว้วางใจกับคนแปลกหน้า หรือคนที่มิได้เกี่ยวข้องกันทางสายเลือดนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและต้องใช้เวลานาน เพราะต่างไม่ล่วงรู้ถึงอดีต ความคิด ค่านิยมของกันและกัน โดยปกติบุคคลมักเลือกที่จะมอบความไว้วางใจให้กับคนที่คาดว่าจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกลับมาในทางที่เราคาดหวัง ซึ่งในการที่จะคาดการณ์ได้นั้นจะต้องอาศัยความคุ้นเคย และความสนิทสนม ซึ่งเมื่อใดที่พบคนซึ่งมีความคิด ค่านิยม ตลอดจนมีปฏิกิริยาต่างๆ เหมือนกับเราแล้ว เมื่อนั้นเราก็จะมอบความไว้วางใจให้กับบุคคลนั้น

เมื่อมีความไว้วางใจเกิดขึ้นการเปิดเผยเรื่องส่วนตัวก็จะตามมา การเปิดเผยก็คือการที่เราเลิกปิดบังตนเองจากผู้อื่น เป็นการเปิดเผยในเรื่องส่วนตัวที่บุคคลอื่นไม่รู้ ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่สร้างอาณาเขตปิดบังตนเองเอาไว้ไม่ยอมให้ผู้ใดล่วงล้ำเข้าไปรู้รายละเอียดของตน และเมื่อเป็นเช่นนี้การที่บุคคลนั้นจะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นก็จะเป็นไปได้ลำบาก โดยปกติแล้วคนเราจะเลือกสิ่งที่ยากให้คนอื่นรับรู้แยกออกจากสิ่งที่ต้องการเก็บเอาไว้เป็นส่วนตัว ซึ่ง Joseph Luft และ Harry Ingham (อ้างถึงในถิ่นรัตน์ อนุวัชศิริวงศ์, 2532) ได้เสนอแนวคิดในการแยกส่วนต่างๆ ที่ประกอบในตัวบุคคลซึ่งมีผลต่อการสื่อสาร ด้วยแบบจำลองหน้าต่างของโจฮารี (The Johari Window) เพื่ออธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์เมื่อทำการสื่อสารว่าเกิดขึ้นจากอาณาเขตแห่งตน 4 ประการดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5 แบบจำลองหน้าต่างของโจฮารี

	ตนเองรู้ (Known to self)	ตนเองไม่รู้ (Not known to self)
ผู้อื่นรู้ (Known to others)	<p>1. ส่วนเปิดเผย (Open Self) ตนเองรู้และผู้อื่นรู้</p>	<p>2. ส่วนบอด (Blind Self) ตนเองไม่รู้แต่ผู้อื่นรู้</p>
ผู้อื่นไม่รู้ (Not known to others)	<p>3. ส่วนซ่อนเร้น (Hidden Self) ตนเองปิดบังไม่ให้ผู้อื่นรู้</p>	<p>4. ส่วนลึกลับ (Unknown Self) ทั้งตนเองและผู้อื่นไม่มีใครรู้</p>

1. ส่วนเปิดเผย (Open self)

เป็นส่วนที่บุคคลเปิดเผยต่อผู้อื่นมากที่สุด เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราสื่อสารให้ผู้อื่นได้รู้ นั่นคือรู้ว่าตนกำลังทำอะไร ด้วยจุดมุ่งหมายใด และในขณะเดียวกันผู้อื่นก็ทราบถึงการกระทำและจุดมุ่งหมายของเราอย่างถูกต้องตรงกัน เช่น บุคคลหนึ่งจะแสดงท่าทางหวาดกลัวเมื่อเกิดความวิตกกังวล การแสดงออกเช่นนี้จะเกิดขึ้นทุกครั้งที่บุคคลนั้นรู้สึกไม่ปลอดภัย ดังนั้นเมื่อเขาแสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมาผู้อื่นก็ทราบได้ทันทีว่าเขามีความวิตก เป็นต้น

2. ส่วนบอด (Blind self)

เป็นส่วนที่มีการเปิดเผยโดยมิได้ตั้งใจ อันได้แก่เรื่องที่เราไม่รู้เกี่ยวกับตนเองแต่ผู้อื่นรู้ กล่าวคือ บุคคลนั้นไม่รู้ตัวว่าได้แสดงสิ่งใดออกไปและเหตุใดจึงแสดงออกเช่นนั้น ในขณะที่ผู้อื่นสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น บางคนมักจะแลบลิ้นเลียปากเมื่อพูดอยู่ตลอดเวลา หรือแสดงกิริยาอื่นๆโดยไม่มีจุดหมายอะไร โดยที่บุคคลนั้นไม่ทราบว่าตนเองมักจะกระทำเช่นนั้นอยู่เสมอ

3. ส่วนซ่อนเร้น (Hidden self)

เป็นส่วนที่บุคคลปิดบังตนเองจากผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เราทราบเกี่ยวกับตนเองแต่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นได้รับรู้จึงเลือกที่จะปิดบังส่วนนี้ไว้ โดยปกติแล้วสิ่งที่เราซ่อนหรือปิดบังไว้มักเป็นสิ่งที่เราคาดว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น นอกจากนั้นแล้ว บางคนก็เลือกที่จะปิดบังบางสิ่งกับบางคนเท่านั้น เช่น ผู้หญิงเลือกที่จะพูดถึงความกังวลใจในการอยู่คนเดียวของตนกับเพื่อนสนิทมากกว่าที่จะพูดคุยกับพ่อแม่

4. ส่วนลึกลับ (Unknown self)

เป็นส่วนที่ทั้งตนเองและผู้อื่นไม่รู้ ซึ่งบริเวณนี้จะไม่มีการเปิดเผยเกิดขึ้นแต่อาจแสดงออกในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือถูกค้นพบด้วยผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ เป็นต้น

อาณาเขตของการเปิดเผยและปกปิดตนเองทั้ง 4 แบบนี้ จะไม่คงทนถาวรและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สื่อสาร ในขณะที่เราทำการสื่อสารกับคนแปลกหน้าหรือคนที่รู้จักกันน้อย ส่วนเปิดเผยก็จะมีน้อยตามไปด้วยแต่จะมีส่วนปิดบังมาก และหากเราสื่อสารกับผู้คุ้นเคยส่วนเปิดเผยก็จะเพิ่มมากขึ้นและส่วนปิดบังก็จะลดน้อยลง

แนวคิดเรื่องการนำเสนอตนเอง (Self Presentation)

หากเราเปรียบสังคมมนุษย์เป็นเสมือนโรงละครแห่งหนึ่ง เราก็จะสามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ได้ดีขึ้น บุคคลหนึ่งอาจแสดงตนกับสมาชิกในครอบครัวว่าเป็นคนอ่อนแอ ต้องการความช่วยเหลือ แต่เมื่ออยู่ในบริบทของการทำงานบุคคลนั้นอาจจะสวมบทบาทผู้นำที่มุ่งมั่นและน่าเกรงขาม การสวมบทบาทดังกล่าวนี้ ถือเป็นการนำเสนอตนเองอย่างเป็นกลยุทธ์ (Strategic self-presentations) ซึ่งหมายถึง การกระทำที่ถูกลงแผนและไตร่ตรองไว้ล่วงหน้า ในการที่จะสร้างการรับรู้บางอย่างโดยหนึ่งให้กับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายของตน (Jones and Pittman, 1982) การนำเสนอตนเองในลักษณะนี้ มักเกิดขึ้นเมื่อเราต้องเผชิญหน้ากับคนที่ไม่รู้จักหรือพบกันโดยบังเอิญและเราต้องการสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้น

การนำเสนอตนเองอย่างเป็นกลยุทธ์ สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. การยกย่อง ชื่นชมตนเอง (Self - promotion)

หมายถึง การพูดหรือการแสดงออกถึงข้อดี ความสำเร็จ ข้อได้เปรียบ หรือข้อมูลที่เป็นด้านบวกของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ บุคคลที่ใช้กลวิธีนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับถึงความสามารถและความสำเร็จของตน ซึ่งพบมากในตัวอย่างเช่น การสอบสัมภาษณ์เพื่อสมัครเข้าทำงาน (Stevens and Kristof, 1995) และถึงแม้จุดประสงค์ของการใช้วิธีนี้จะมีเพื่อสร้างภาพลักษณ์ด้านบวกให้กับตนเอง แต่หากใช้ในปริมาณที่มากเกินไปก็สามารถส่งผลเสียได้เพราะจะถูกมองว่าเป็นบุคคลที่ชอบโอ้อวดจนเกินจริง

2. การเอาแบบอย่างจากสิ่งอื่น (Exemplification)

การนำเสนอตนเองในแบบนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการแสดงออกให้ผู้อื่นทราบถึงคุณธรรมและจริยธรรมของตน แต่ในขณะที่เดียวกันก็อาจสร้างความรู้สึกมีความผิดให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้อื่นได้ เช่น หัวหน้างานประกาศให้พนักงานกลับบ้านก่อนเวลาโดยตนเองจะยอมทำงานในส่วนที่เหลือแทน เป็นต้น

3. การถ่อมตัว (Modesty)

การถ่อมตัว ถือเป็นวิธีการนำเสนอตนเองที่มีประสิทธิภาพสูงในการสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น (Baumeister and Ilko, 1995) โดยผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะใช้การนำเสนอตนเองในแบบนี้มากกว่าผู้ชาย (Miller, 1992) และนอกจากนั้นแล้วผู้หญิงยังประสบความสำเร็จในการนำเสนอตนเองด้วยวิธีการถ่อมตัวมากกว่าผู้ชายอีกด้วย (Wosinska, 1996) หากแต่การใช้วิธีการถ่อมตัวนั้น ควรจะใช้ก็ต่อเมื่อผู้อื่นทราบถึงจุดเด่น ข้อดี หรือความสำเร็จของเราอยู่แล้ว มิฉะนั้นจะเป็นการสร้างการรับรู้ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงให้กับบุคคลอื่นได้

4. การข่มขู่ (Intimidation)

ลักษณะการนำเสนอตนเองด้วยวิธีการนี้ เป็นการสร้างความหวาดกลัวให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น โดยแสดงถึงพลังและอำนาจของตนที่อยู่เหนือกว่า ตัวอย่างเช่น ในกรณีของนักกีฬาที่ต้องการสร้างความหวาดกลัวให้กับฝ่ายตรงข้ามก่อนทำการแข่งขัน เป็นต้น

5. การอ้อนวอน (Supplication)

วิธีนี้เป็นการแสดงออกถึงจุดอ่อนหรือข้อด้อยของตนเอง เพื่อขอความช่วยเหลือ ขอความเห็นใจ หรือสร้างความสงสารให้เกิดขึ้น โดยมากแล้ววิธีนี้มักใช้ได้ผลหากแต่ในบางสถานการณ์ ผู้อื่นอาจไม่เกิดความรู้สึกสงสารผู้ที่นำเสนอตนเองในลักษณะนี้ แต่กลับรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่บุคคลนั้นสมควรได้รับแล้ว

6. การยกย่องผู้อื่น (Ingratiation)

การยกย่องผู้อื่น เป็นการกระทำที่ถูกผลักดันจากความต้องการให้ผู้อื่นชื่นชม (Jones and Wortman, 1973) ซึ่งถือเป็นวิธีการนำเสนอตนเองที่พื้นฐานที่สุด โดยวิธีนี้จะทำให้ผู้อื่นรู้สึกมีความนับถือในตัวของเขาเองมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็สร้างความรู้สึกเป็นที่ชื่นชมให้กับผู้ใช้วิธีนี้อีกด้วย หากแต่บางครั้ง การนำเสนอตนเองด้วยวิธีนี้อาจสร้างความหวาดระแวงถึงวัตถุประสงค์ของการยกย่องนั้นอีกด้วย

7. การสร้างอุปสรรคให้กับตนเอง (Self - handicapping)

บุคคลหนึ่ง อาจลดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จด้วยการสร้างอุปสรรคให้กับตนเอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่บุคคลที่เลือกใช้วิธีนี้มักเป็นคนที่กลัวสูญเสียภาพลักษณ์ของตนในสายตาของคนอื่น ตัวอย่างเช่น การไปสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานจนเข้าก่อนมีประชุมครั้งสำคัญในวันรุ่งขึ้น โดยการกระทำเช่นนี้ เป็นการปกป้องความรู้สึกของตนเองเพราะในกรณีที่เกิดความผิดพลาดขึ้นจะมี

สาเหตุอื่นเป็นเครื่องรองรับความผิด แต่หากประสบความสำเร็จก็จะเป็นการเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

8. การตรวจสอบตนเอง (Self - monitoring)

การตรวจสอบตนเอง เป็นการศึกษากฎกิริยาตอบกลับที่ผู้อื่นมีต่อการแสดงออกของตนเองว่าเป็นไปในทิศทางใด แล้วจึงนำมาปรับเปลี่ยนวิธีการแสดงออกของตนในครั้งต่อไปเพื่อให้ตรงกับสิ่งที่ผู้อื่นยอมรับหรือต้องการ หรืออีกนัยหนึ่ง คือการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสิ่งที่คนในสังคมต้องการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและชื่นชม

นอกจากวิธีการนำเสนอตนเองในแบบต่างๆแล้ว คนเราทุกคน ได้ถูกกำหนดบทบาทที่ต้องแสดงไว้ให้ตั้งแต่แรกเกิด เช่น เป็นลูกของพ่อแม่ เป็นพี่ของน้อง เป็นหลานของปู่ โดยบทบาท จะได้รับการอบรมสั่งสอนให้ทราบถึงความคาดหวังและการแสดงออกในบทบาทต่างๆที่เหมาะสม ซึ่งเราจำเป็นต้องแสดงตามบทบาทนั้นเพื่อให้ได้รับการยอมรับ มิเช่นนั้นแล้ว ก็จะถูกตำหนิติเตียนจากสังคมได้ (ชิตาภา สุขพลำ, 2548)

บทบาทของคนเราจะเพิ่มมากขึ้นตามวัย ตามจำนวน ตามสถานะของคนที่เราเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย การที่เรามีหลายบทบาทในคนเดียวกัน ทำให้เราต้องรู้ว่าเราจะแสดงแต่ละบทบาทนั้นอย่างไร และเมื่อไหร่ จึงจะถูกต้องเหมาะสม ซึ่งบางบทบาท เราอาจจำเป็นต้องแกล้งแสดงเพื่อรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมไว้ โดยปกติแล้ว การแสดงบทบาทตามที่สังคมกำหนดให้ ทำให้เรามีความรู้สึกปลอดภัยในทางจิตวิทยา ถ้าเรารู้ถึงบทบาทที่เราสวมอยู่ เราก็จะสามารถแสดงออกให้เข้ากับกฎของสังคมนั้นได้และจะได้รับการยอมรับ ถ้าบทบาทนั้นสอดคล้องกับความต้องการของเรา เราก็จะแสดงได้ดีและเหมาะสม หากแต่ถ้าบทบาทที่สังคมคาดหวังไม่ตรงกับสิ่งที่เราอยากจะเป็น แต่เราไม่สามารถเลือกได้ก็จะทำให้ไม่มีความสุข เช่น ผู้ที่ชอบชีวิตอิสระแต่ต้องมาแต่งงานมีครอบครัวมีลูก สังคมย่อมคาดหวังให้เป็นพ่อแม่ที่ดี แต่หากยังรักอิสระเหมือนเดิมก็จะทำให้การแสดงบทบาทไม่สอดคล้องกัน

จากบทบาทที่แต่ละคนได้รับ เมื่อมาสัมพันธ์กัน วิธีในการสื่อสารกับผู้อื่นก็จะสอดคล้องกับบทบาทที่เรามี เช่น เราเป็นลูกจะสื่อสารกับพ่อแม่อย่างไร เพื่อนสนิทจะสื่อสารอย่างไร บทบาทจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบหรือวิธีการสื่อสารของมนุษย์ และในขณะที่เดียวกัน ก็เป็นตัวสะท้อนให้เห็นบทบาทที่สัมพันธ์กันของผู้ที่กำลังสื่อสารอีกด้วย

ทฤษฎีการสวมบทบาทของคนอื่น (Role – taking theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายการนำลักษณะของคนอื่นมาไว้ในตัวเราเพื่อแสดงลักษณะให้เหมือนหรือเป็นบุคคลนั้น อย่างเช่นการที่เด็กเลียนแบบท่าทางการพูดของพ่อแม่แล้วนำไปใช้กับบุคคลอื่น โดยที่ตัวเด็กเองอาจไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ทำก็เป็นได้ และหากพฤติกรรมนั้นได้รับการชมเชยหรือยกย่อง เด็กก็จะจดจำและรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อจะแสดงออกและได้รับคำชมเชยต่อไปในภายหลัง

Jourard (1968) กล่าวว่า คนปกติสามารถแสดงบทบาทได้หลายอย่างในสังคมด้วยความสำเร็จและความมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลปกตินี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะเสมอไป แต่บุคคลที่มีวุฒิภาวะจะแสดงออกถึงบทบาทที่เป็นที่ยอมรับในสังคม และจะรู้สึกพอใจกับการแสดงบทบาทนั้น

เมื่อคนเราเติบโตขึ้นก็ยังมีบทบาทมากขึ้น การสวมบทบาทเป็นคนอื่นก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย การเรียนรู้ที่จะเข้าใจในความหมายที่ตนเองสวมอยู่ และเข้าใจในความหมายของพฤติกรรมหรือการกระทำของผู้อื่นในบทบาทต่างๆ จะทำให้เกิดการมองย้อนกลับมาที่ตนเอง และนำไปสู่การเข้าใจในบทบาทของตนเองอย่างแท้จริง

3. แนวคิดด้านสังคมและวัฒนธรรม

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นโสด

Erikson (1968) กล่าวถึงพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นไว้ว่า วัยนี้บุคคลจะต้องสามารถขจัดวิกฤติการณ์เกี่ยวกับความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy) ได้สำเร็จ ซึ่งความผูกพันใกล้ชิดนั้นนอกจากจะหมายถึงความสัมพันธ์ทางเพศแล้ว ยังหมายรวมถึงความเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข (Companionship) และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งที่เป็นส่วนตัวและเป็นกลุ่มอีกด้วย ทางเลือกของการมีความผูกพันใกล้ชิดของบุคคลมีได้หลายแนวทาง เช่น การแต่งงาน (Marriage) การอยู่ร่วมกันโดยไม่มีแต่งงาน (Cohabitation) การใช้ชีวิตร่วมของคู่สัมพันธ์ที่เป็นเพศเดียวกัน (Homosexual Marriage) รวมถึงการเป็นโสด (Single hood)

ในอดีต ภาพพจน์ของผู้ที่อยู่เป็นโสดมักจะเป็นไปในทางลบ สังคมมักจะตั้งข้อสงสัยว่า บุคคลนั้นมีความบกพร่องอย่างไรจึงอยู่เป็นโสด แต่ปัจจุบันภาพพจน์ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป สังคมมีแนวความคิดใหม่ว่าคนโสดคือคนที่ได้เลือกแนวทางการดำเนินชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่งด้วยตนเอง (Yankelovich, 1981)

Levinson (1978) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่เป็นโสดจะมีช่วงชีวิตในวัยโสดที่แตกต่างออกไป โดย Levinson ได้แบ่งขั้นตอนของการใช้ชีวิตโสดเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ที่มีอายุน้อยและไม่เคยแต่งงาน (อายุ 20 – 28 ปี)

ช่วงอายุ 20 – 28 ปีโดยประมาณ จัดเป็นช่วงของการเริ่มเข้าสู่โลกของผู้ใหญ่และการค้นหาทางเลือกที่มีอยู่หลากหลาย ดังนั้น คนโสดในช่วงอายุดังกล่าวจึงมักมีความมุ่งมั่นกับการทำงาน มีความพอใจที่ได้เป็นตัวเอง เป็นอิสระจากพ่อแม่ มีเพื่อนสนิทที่ถูกต้อง และเนื่องจากช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงของการสำเร็จการศึกษา ดังนั้นบุคคลจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวในเรื่องการทำงานและการมีเพื่อนร่วมงาน ซึ่งทั้งคู่จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลในช่วงวัยนี้

ขั้นตอนที่ 2 ช่วงอายุ 28 - 32 ปี

Levinson (1978) กล่าวว่า ช่วงอายุ 28 – 32 ปี เป็นช่วงที่บุคคลต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากแรงกดดันทางสังคม จากบิดามารดา และจากตนเอง สำหรับผู้ที่เป็นโสด ช่วงอายุดังกล่าวจัดเป็นระยะเวลาที่สร้างความยุ่งยากมากที่สุด เนื่องจากสังคมพยายามกดดันให้ผู้ที่เป็นโสดหาคู่ครองและแต่งงานตามแบบแผนของสังคม

ความยุ่งยากอีกประการหนึ่งที่คนโสดในวัยนี้ต้องประสบคือ ปัญหาในการประกอบอาชีพ เพราะช่วงระยะเวลานี้จัดเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลง (Transitional Period) ที่คนโสดบางคนอาจพอใจกับอาชีพที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่คนโสดบางคนมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานใหม่ ด้วยความหวังว่าจะพบงานที่สร้างความพึงพอใจให้ตนมากกว่าเดิม

Adams (1976) กล่าวว่า มีคนโสดในช่วงอายุนี้จำนวนมากที่เริ่มประเมินความเป็นอยู่ของตัวใหม่ กล่าวคือ คนโสดจะเริ่มยอมรับการอยู่เป็นโสดและความเป็นไปได้ที่จะไม่ได้แต่งงาน โดยรู้สึกว่าการเริ่มวางแผนการใช้ชีวิตให้มีความหมายมากขึ้น เช่น คนโสดบางคนเลือกที่จะ

ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น บางคนเริ่มมองหากิจกรรมที่ตนเองสนใจและบางคนเริ่มวางแผนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ช่วงอายุ 35 ปีขึ้นไป

Levinson (1978) กล่าวว่า คนโศกเพศหญิงที่มีอายุในช่วงนี้จะมีอาชีพ มีรายได้ และการศึกษาดีกว่าคนโศกเพศชายที่อยู่ในช่วงอายุเดียวกัน และยังพบอีกว่า ผู้หญิงโศกในช่วงอายุนี้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีสถานะทางสังคมที่ดีขึ้นมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

จากแนวความคิดเกี่ยวกับวงจรชีวิตของผู้ที่เป็นโศกของ Levinson ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่เป็นโศกต้องเผชิญกับปัญหาและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันออกไปในแต่ละช่วงอายุ โดยในแต่ละช่วงอายุนั้นสถานภาพทางสังคมอาจเกิดการเปลี่ยนแปลง และเมื่อสถานภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะเอกลักษณ์ทางสังคม ความคิด การรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเองของบุคคลก็ย่อมจะเปลี่ยนตามไปด้วย

จากการศึกษาของ Peter J. Stein (อ้างถึงซัชสุณี ศุขิลวรรณ, 2528) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิงโศก และได้แบ่งรูปแบบของการอยู่เป็นโศกของผู้หญิงตามลักษณะการตัดสินใจ โดยแบ่งเป็น กลุ่มที่เป็นโศกด้วยความสมัครใจ (Voluntary) และกลุ่มที่เป็นโศกด้วยความไม่สมัครใจ (Involuntary) แล้วนำมาหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการมีชีวิตโศก ซึ่งแบ่งเป็นการอยู่เป็นโศกชั่วคราว (Temporary) และการอยู่เป็นโศกถาวร (Stable) โดยรูปแบบของการอยู่เป็นโศกสามารถแบ่งออกตามลักษณะได้ดังนี้

1. กลุ่มที่สมัครใจอยู่เป็นโศกเพียงชั่วคราว

บุคคลในกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย ยังไม่เคยแต่งงานมาก่อน และมีความต้องการที่จะเลื่อนระยะเวลาแต่งงานออกไปอีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงกลุ่มที่ย่าร้างตั้งแต่ยังมีอายุน้อย และไม่ประสงค์จะแต่งงานใหม่ในช่วงนี้

สิ่งที่คนในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญมากกว่าการหาคู่ครองคือ การให้ความสนใจต่อการศึกษา การทำงาน การเสริมสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง รวมทั้งอาจยังมีภาวะรับผิดชอบต่อครอบครัวอยู่ การที่คนเหล่านี้อยู่เป็นโศกอาจมีสาเหตุมาจากการอุทิศเวลาให้กับสิ่งอื่น เช่น การ

ทำงาน หรือการศึกษามากกว่าการหาคู่ครอง หรือการมีความเห็นว่าตนเองนั้นมีอายุมากเกินไปที่จะแต่งงาน

2. กลุ่มที่สมัครใจเป็นโสดถาวร

กลุ่มที่สมัครใจเป็นโสดถาวรแบ่งออกเป็น

- 2.1 กลุ่มที่ไม่เคยแต่งงานมาก่อน และมีความพึงพอใจต่อการเลือกสถานะดังกล่าว
- 2.2 กลุ่มที่ผ่านการหย่าร้าง และไม่ต้องการแต่งงานอีก
- 2.3 กลุ่มที่มีแนวความคิดตรงข้ามกับการอยู่ร่วมกันโดยการแต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาโดยปราศจากการแต่งงานและการจดทะเบียนสมรส
- 2.4 กลุ่มที่มีการดำเนินชีวิตที่มีกฎข้อบังคับห้ามแต่งงาน เช่น นักบวช พระสงฆ์ เป็นต้น

3. กลุ่มที่เป็นโสดเพียงชั่วคราวและมีได้สมัครใจจะอยู่เป็นโสดถาวร

กลุ่มนี้หมายถึง กลุ่มคนโสดที่ยอมรับค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งงาน แต่ไม่ประสงค์จะแต่งงานในระยะเวลานี้ โดยจะมีเหตุผลดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มที่ไม่เคยแต่งงานและมีอายุน้อย เป็นกลุ่มที่ไม่มีความต้องการอยู่เป็นโสด แต่อยู่ในช่วงการค้นหาคู่ครองที่เหมาะสม
- 3.2 กลุ่มที่ไม่เคยแต่งงานและมีอายุมาก เป็นกลุ่มที่ไม่มีความประสงค์จะแต่งงานมาก่อน แต่ปัจจุบันอยู่ในช่วงการค้นหาคู่ครองที่เหมาะสม
- 3.3 กลุ่มที่เพิ่งมีสถานภาพเป็นหม้ายหรือหย่าร้างและต้องการจะแต่งงานใหม่

4. กลุ่มที่เป็นโสดถาวรโดยมิได้สมัครใจ

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนโสดที่มีอายุมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพ้นวัยแต่งงานตามค่านิยมของสังคมแล้ว แบ่งออกเป็น

- 4.1 กลุ่มที่ไม่เคยแต่งงานมาก่อน มีอายุมาก มีความต้องการที่จะแต่งงานแต่ไม่สามารถหาคู่ครองที่เหมาะสมได้
- 4.2 กลุ่มที่เป็นหม้ายหรือหย่าร้างเมื่ออายุมาก และมีความต้องการจะแต่งงานใหม่แต่ยังไม่สามารถหาคู่ครองที่เหมาะสมได้

Adams (1976) ได้กล่าวเสริมว่า กลุ่มนี้น่าจะหมายรวมถึงกลุ่มคนโสดที่ผิดหวังหรือเสียใจกับความรักแล้วพยายามหลบหนีจากบุคคลอื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการแต่งงานอีกด้วย

นอกจากนั้น Corby และ Zarit (1983) ยังได้แบ่งคนโสดตามสาเหตุของความสมัครใจในการอยู่เป็นโสดไว้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. คนโสดที่ต้องการเป็นโสดด้วยความสมัครใจ เป็นกลุ่มคนที่ต้องการมีอิสระเสรีทางด้านชีวิตส่วนตัว การดำเนินอาชีพ เศรษฐกิจ อารมณ์ สังคม ฯลฯ
2. คนโสดที่เป็นโสดด้วยความไม่สมัครใจ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความบกพร่องในตนเอง เช่น ความพิการของร่างกาย หรือไม่พบคนที่มีคุณสมบัติกับความต้องการของตนเอง

แนวคิดเรื่องค่านิยมการแต่งงาน

การแต่งงานในสังคมไทย อาจแบ่งออกได้เป็น 7 ขั้นตอนที่สำคัญด้วยกัน (ปิยนาก บุนนาค และ มรรยาท กิจสุวรรณ, 2526) ได้แก่ การเลือกคู่ครอง การทาบทาม การสู่ขอ การหมั้น การแต่งงาน การเลือกที่อยู่หลังการแต่งงาน และการหย่าร้าง ซึ่งขั้นตอนที่สำคัญเหล่านี้ คนไทยได้ยึดถือปฏิบัติมาเป็นเวลานาน และถึงแม้ในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็ไม่ผิดแปลกจากหลักเกณฑ์นี้มากนัก

ในสมัยก่อน การเลือกคู่ครองจากหลักเกณฑ์ทางสังคมวิทยาจะมีอยู่ 2 แบบด้วยกัน คือ การสมรสกับคนนอกวงศ์ (Exogamy) เช่น คนต่างตระกูล ต่างอาชีพ ต่างสายโลหิต และการสมรสกับคนในวงศ์ (Endogamy) เช่น ชนชั้นเดียวกัน ศาสนาเดียวกัน แต่สังคมไทยจะไม่ยอมรับการสมรสระหว่างเครือญาติใกล้ชิด (Incest taboo) เพราะถือว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรมอย่างยิ่ง

พ่อแม่ผู้ปกครอง จะมีส่วนอย่างมากในการเลือกคู่ครองของบุตรและธิดา กล่าวคือ การจะเข้าสู่พิธีสมรสได้นั้นต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ปกครองเสียก่อน เพราะถือว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องให้เติบโตใหญ่ ผู้หญิงมักได้รับการปลูกฝังเรื่องการรักษาภรรยาและลูก และการศึกษาความบริสุทธิ์ไว้ก่อนแต่งงาน แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้น อาจมีการออกนอกกรอบของค่านิยมนี้ได้ เพราะหลักหน้าที่ของธรรมชาติไม่พ้น แต่ทั้งนี้ ก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม

ค่านิยมหนึ่งที่ได้กล่าวไว้ว่าสำคัญของไทย คือ การที่ผู้หญิงต้องมีสามี ประเพณีไทยถือว่าเมื่อผู้หญิงยังเด็กบิดามารดาจะเป็นผู้คุ้มครอง และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ควรจะแต่งงานเพื่อให้สามีเป็นผู้คุ้มครองต่อไป ดังนั้น หากผู้หญิงคนใดอยู่โดยปราศจากสามีหรือไม่ได้แต่งงาน ก็เหมือนว่าหญิงคนนั้นขาดที่พึ่งพิง สถานะความเป็นอยู่ของผู้หญิงไทยตั้งแต่ในอดีตแสดงให้เห็นว่า

ไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร โดยเห็นได้จากคำสอนและสุภาษิตต่างๆที่บ่งบอกว่า สามีเป็นเสมือนสิ่งขีดหน้าชูตาและเป็นเกียรติยศที่จำเป็นสำหรับชีวิตของผู้หญิง

นอกจากนั้นแล้ว สังคมจะดูหมิ่นผู้หญิงที่เป็นหม้ายไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เพราะถือว่าผู้หญิงเหล่านี้จะคุ้มครองตัวเองไม่ได้เนื่องจากค่านิยมที่ว่าภรรยาจะต้องพึ่งสามีนั่นเอง ผู้หญิงจะหมดที่พึ่งหากสามีเสียชีวิตหรือถูกทอดทิ้ง โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้หญิงถูกสามีทอดทิ้งนั้น ผู้หญิงจะโดนตำหนิจากสังคมมากเพราะถือว่าตนเองขาดคุณสมบัติหรือมีความประพฤติเสียหายเป็นที่น่ารังเกียจจนทำให้สามีหนีจาก

แนวคิดเรื่องบทบาทผู้หญิงในสังคมไทย

โดยปกติแล้ว มนุษย์จะถูกแบ่งออกเป็น 2 เพศตามลักษณะทางชีวภาพ อันได้แก่ เพศหญิงและเพศชาย แต่ได้ถูกกระบวนการขัณฑเลาทางสังคมให้กลายมาถือเพศตามที่สังคมสร้างให้ Zoonen (1994) กล่าวว่า ตั้งแต่มนุษย์เกิดมาในสังคมที่แยกความแตกต่างระหว่างชายและหญิงอย่างชัดเจน และความแตกต่างด้านความสัมพันธ์ในฐานะความเป็นหญิง (Femininity) และความเป็นชาย (Masculinity) บทบาททางเพศตามที่สังคมกำหนดนี้ ได้ถูกทำให้กลายมาเป็นเรื่องของธรรมชาติหรือเป็นส่วนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการกำหนดตัวตนของมนุษย์

บทบาททางเพศ (Gender) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ลักษณะนิสัย รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆที่ผู้หญิงหรือผู้ชายควรจะทำ จนกลายมาเป็นความสำนึกทางเพศ (Gender awareness) ซึ่งจะช่วยตอกย้ำอุดมการณ์ทางเพศ (Gender ideology) ที่เสมือนเป็นสามัญสำนึกให้คนในสังคมปฏิบัติตามแบบอย่าง เช่น ผู้ชายจะต้องมีลักษณะเข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ ก้าวร้าว ชอบแสดงอำนาจ ชอบความรุนแรง ส่วนผู้หญิงจะต้องเรียบร้อย พุดจาไพเราะ นุ่มนวล อ่อนหวาน เป็นต้น

สุธีรา ทอมสัน และ เมทีนี พงษ์เวช (2538) ได้ทำการศึกษาถึงสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงไทยที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่า ผู้หญิงได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำครอบครัวมากขึ้น โดยโครงสร้างของครอบครัวที่ผู้หญิงต้องดูแลรับผิดชอบนั้นมีขนาดเล็กกว่าเดิม นอกจากนั้นแล้ว ผู้หญิงจะยึดระยะเวลาการแต่งงานให้ช้าออกไปกว่าเดิม ซึ่งส่งผลให้อัตราการเจริญพันธุ์และอัตราการเพิ่มของประชากรลดลง

ทางด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ นั้น ได้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นทั้งด้านการศึกษา การจ้างงาน และด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งวัดได้จากการที่ผู้หญิงมีอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพราะได้รับการดูแลจากภาครัฐ สำหรับด้านการศึกษา นั้น ในภาพรวม ระดับการศึกษา ยังถือว่าต่ำมากโดยเฉพาะผู้หญิง ถึงแม้ว่าระดับการรู้หนังสือของประเทศจะมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 90 ก็ตาม แต่ในจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือของทั้งประเทศนั้นก็เป็นผู้หญิงเสียส่วนใหญ่

การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น คือมีผู้หญิงที่เป็นกำลังแรงงานมาก โดยเฉพาะแรงงานทางด้านพาณิชยกรรมและการบริการนั้น มีสัดส่วนของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตเป็นอย่างมาก เพราะการที่เศรษฐกิจเติบโตได้นั้น เนื่องมาจากนโยบายเพิ่มการส่งออกและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของรัฐบาล ซึ่งแรงงานในภาคนี้เป็นผู้หญิงเสียส่วนใหญ่ แต่ถึงแม้ผู้หญิงจะมีส่วนร่วมในการทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นก็ตาม หากแต่แรงงานหญิงส่วนใหญ่ก็ยังคงได้รับค่าแรงน้อยกว่าชายเหมือนเช่นที่ผ่านมา

ทางด้านการเมือง ผู้หญิงยังมีบทบาทน้อยมากในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารประเทศ หรือการกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตของผู้หญิงเอง ผลที่ตามมา ก็คือการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงยังคงมีให้เห็นมาก และถึงแม้ว่าผู้หญิงไทยมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ แต่ก็ยังมีปัญหาและข้อจำกัดมากมายที่ผู้หญิงต้องพบ ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ กระบวนการปลูกฝังทางสังคม และความเชื่อในบทบาทของหญิงแบบดั้งเดิม ซึ่งการจะกำจัดอุปสรรคเหล่านี้มิใช่เรื่องง่ายและต้องใช้เวลา แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือการที่ผู้หญิงต้องมีความมุ่งมั่นในการปรับเปลี่ยนสังคมให้นำไปสู่สังคมที่มีความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย

แนวคิดเรื่องบทบาทของเพศสภาพ

บทบาท (Role) คือ ชุดของพฤติกรรมที่เป็นที่คาดหวัง และค่านิยมที่ผูกติดกับชุดของพฤติกรรมนั้น โดยบทบาทนั้นมี 2 แง่มุม ได้แก่

1. บทบาทเป็นเปลือกนอกของบุคคล เพราะสังคมให้นิยามโดยทั่วไปซึ่งเกินกว่าความเป็นปัจเจกบุคคลเฉพาะ

2. บทบาทถูกมอบหมายให้กับปัจเจกบุคคลโดยสังคมในลักษณะองค์รวม ดังนั้นคนแต่ละคนจะมีบทบาทหนึ่ง ๆ ที่ถูกคาดหวังให้กระทำ (Wood, 1999)

บทบาท คือ ชุดของพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังและสนับสนุนให้ทำ ที่ปัจเจกบุคคลแสดงออกมาในสถานการณ์เฉพาะ คนกระทำเพื่อที่จะเติมเต็มบทบาทโดยประพฤติในแบบที่เป็นที่คาดหวังในสถานการณ์ที่เหมาะสม (Brannon, 1996)

สรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สังคมคาดหวังให้บุคคลกระทำและแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์เฉพาะหนึ่ง ๆ (สุธินี กิตติวรรณกุล, 2547) เช่น บทบาทของคนเป็นพ่อ ก็ต้องวางแผนพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังว่าพ่อควรจะทำ เป็นต้น

บทบาทเชิงเพศสภาพ (Gender role) จะบ่งชี้โดยพฤติกรรม แตกต่างจากภาพฝังใจเชิงเพศสภาพ (Gender stereotype) ซึ่งจะเป็นความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับความเป็นชายและความเป็นหญิง ทั้ง 2 แนวคิดนี้มีความเกี่ยวข้องกันคือ เมื่อคนเชื่อมโยงแบบแผนของพฤติกรรมเข้ากับผู้หญิงหรือผู้ชาย อาจทำให้มองข้ามความหลากหลายและข้อยกเว้นของความเป็นปัจเจก แล้วเชื่อว่าพฤติกรรมนั้นเชื่อมโยงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้กับเพศสภาพนั้น ซึ่งบทบาทเชิงเพศสภาพสามารถกลายมาเป็นภาพฝังใจเชิงเพศสภาพได้

บทบาทเชิงเพศสภาพแบบดั้งเดิมนั้น ครอบคลุมไปถึงการแบ่งหน้าที่ภายในบ้านด้วย ผู้หญิงและผู้ชายจะถูกให้บทบาทโดยสังคมที่แตกต่างกัน โดยที่ผู้ชายจะมีบทบาทหลัก ๆ คือ การเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวเป็นหลัก และในการที่จะบรรลุมอบบทบาทความเป็นชายที่สมบูรณ์ ผู้ชายก็ต้องทำงานนอกบ้านและนำรายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว แสดงถึงค่านิยมของสังคมที่มากับบทบาทคือ ผู้ชายได้รับการยกย่องว่าเป็น “หัวหน้าครอบครัว” หรือผู้จัดหา (Provider) ถึงแม้ว่าผู้หญิงอาจจะหารายได้มากกว่าผู้ชายก็ตาม ผู้ชายยังได้รับการมองว่าเป็นผู้นำและได้รับโอกาสในการเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง ส่วนผู้หญิงนั้นต้องทำงานในบ้าน ทำการดูแลบ้านและเลี้ยงเด็ก ซึ่งสังคมนั้นสอนให้ผู้หญิงยอมรับบทบาทของการเป็นผู้คอยสนับสนุน เป็นผู้ดูแลและตอบสนองผู้อื่น ผู้ชายนั้นจะถูกตีค่าจากกิจกรรมที่ทำ ความสำเร็จและตำแหน่งหน้าที่การงาน ในขณะที่ผู้หญิงจะถูกตีค่าจากรูปลักษณ์ภายนอกและความสัมพันธ์กับคนอื่น ความแตกต่างในการถูกตีค่าของชายและหญิงสะท้อนถึงมุมมองของสังคมต่อผู้หญิง ผู้หญิงมักจะถูกมองในลักษณะเชิงไม่ประดับ เชิงอารมณ์และทางเพศ ส่วนผู้ชายจะถูกมองแบบเป็นอิสระ ไม่พึ่งพา เป็นผู้กระทำ และจริงจัง

ในปัจจุบัน ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ทำงานหารายได้นอกบ้าน แต่ผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านนั้นก็ ยังต้องเพิ่มภาระหน้าที่ของการเป็นผู้ดูแลบ้านและดูแลเด็กในบ้าน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ที่จะมา เปลี่ยนดุลอำนาจภายในบ้านก็คือ สถานภาพของอาชีพของภรรยา ภรรยาที่มีงานในระดับบริหาร หรือวิชาชีพเชี่ยวชาญ จะใช้เวลาไปกับเรื่องภายในบ้านน้อยกว่าผู้หญิงที่มีอาชีพที่ต่ำกว่าหรือ ผู้หญิงที่ไม่ได้ทำงานมีรายได้มาจากนอกบ้าน ประเภทของงานภายในบ้านที่ชายหญิงทำ มี แนวโน้มที่จะแบ่งกันตามแนวทางของภาพฝั่งใจ โดยผู้หญิงจะเป็นฝ่ายทำความสะอาด ทำอาหาร ดูแลเด็ก ส่วนผู้ชายจะทำหน้าที่ตัดหญ้า ซ่อมแซมของภายในบ้าน (Brannon, 1996) เป็นต้น

4. ทฤษฎีสตรีนิยม (Feminism Theory)

ทฤษฎีสตรีนิยม ถือกำเนิดขึ้นในประเทศแถบตะวันตกช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เพื่อ ต่อสู้คัดค้านความไม่เสมอภาคระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย คัดค้านค่านิยมของสังคมที่ให้ความสำคัญ มนุษย์แก่เพศชาย เพื่อลดอคติทางเพศและปลดปล่อยผู้หญิงให้มีความอิสระมากขึ้น ในหนังสือ เรื่อง “เพศที่สอง” (The Second Sex) ของ Simone de Beauvoir (อ้างถึงในอมรศิริ สันต์สุริตกุล, 2537) นักเขียนสตรีนิยม ได้สะท้อนความคิดความเชื่อที่ว่า สถานภาพความไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างหญิงชายในสังคม เป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบสังคมมิใช่จากธรรมชาติ ความเสมอภาค ทางเพศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของสังคมอย่างจริงจัง

สตรีนิยม มีความหมายกว้างๆ หมายถึง การเคลื่อนไหวเพื่อความเท่าเทียมกันทางด้าน สังคม การเมือง และเศรษฐกิจของผู้หญิง โดยมีองค์ประกอบ คือ การเคลื่อนไหว ซึ่งหมายถึงการ ทำงานเป็นกลุ่มหรือองค์กรเพื่อทำตามเป้าหมายให้สำเร็จ โดยเป้าหมายนี้ก็คือการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมและการเมือง (Baumgardner and Richards, 1996) มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า สตรีนิยมไว้ต่างๆ กันดังนี้

Mary MacNamara (1982, อ้างถึงในวิระดา สมสวัสดิ์, 2549) กล่าวว่า สตรีนิยมคือ ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างสังคมที่ผู้หญิงสามารถใช้ชีวิตและกำหนดได้เองอย่างเต็มที่ และต้อง ทำการปฏิบัติจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลง

Lena Dominelli (อ้างถึงในกนกพรรณ วิบูลย์ศรีน, 2547) กล่าวว่า ไม่มีผู้อยู่เหนือและผู้ที่อยู่เบื้องล่าง ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันไม่ว่าหญิงหรือชาย ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เคยมีในลักษณะไม่เท่าเทียมที่แบ่งแยกเพราะเพศ จำเป็นจะต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงใหม่

Linda Gadon (อ้างถึงในกิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล, 2538) ได้ให้ความหมายว่า สตรีนิยมเป็นการวิเคราะห์สภาวะที่ด้อยกว่าของผู้หญิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะค้นหาว่าจะสามารถทำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร

Sheila Ruth (1995) กล่าวว่า สตรีนิยมเป็นมุมมอง เป็นโลกทัศน์ เป็นทฤษฎีทางการเมือง เป็นจุดเน้นทางจิตวิญญาณ หรือเป็นการดำเนินกิจกรรมแบบหนึ่ง ซึ่งการจะเรียนรู้ว่าสตรีนิยมคืออะไรได้ดีที่สุด ทำได้จากการฟังความเห็นของผู้หญิงที่คิดว่าตนเองเป็นสตรีนิยม

จากทัศนะต่างๆข้างต้น จึงสรุปได้ว่าแนวคิดสตรีนิยม หมายถึง ความเชื่อในเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย รวมทั้งความเชื่อว่าผู้หญิงควรมีอิสระในการตัดสินใจเป็นตัวของตัวเอง และไม่ตกอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่าผู้ชาย ดังนั้นสตรีนิยมจึงเป็นเรื่องของความพยายามที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย ไม่ใช่ความพยายามที่จะทำให้บทบาทหรือความเหนือกว่าของเพศชายลดลง แต่เป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ดีระหว่างชายและหญิงเพื่อให้เห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย ต่างก็มีภาระหน้าที่ที่สำคัญเท่าเทียมกัน เพราะผู้หญิงไม่ได้มีค่าด้อยกว่าผู้ชาย

กลุ่มสตรีนิยมแนวเสรีนิยม (Liberal Feminism)

สตรีนิยมแนวคิดนี้ มีความเชื่อว่า แท้จริงแล้วชายและหญิงมีความสามารถไม่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่ทำให้เพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน คือ การกำหนดบทบาทชายและหญิงด้วยการปลูกฝัง ชัดเจน และอบรมบ่มเพาะทางสังคม การจำกัดบทบาททางเพศของผู้หญิงโดยอาศัยการแบ่งแยกทางเพศแบบมีอคติ ตลอดจนจนความเชื่อ ประเพณี และกฎหมาย จึงถือเป็นเรื่องที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้หญิง สตรีนิยมแนวนี้ยืนยันว่า ฐานะทางสังคมควรจะถูกกำหนดโดยความสามารถและทักษะของปัจเจกบุคคล และวัดโดยความสำเร็จของบุคคลในการแข่งขันกับบุคคลอื่น

การต่อสู้แบบสตรีนิยมแนวเสรีนิยม เป็นการประยุกต์เอาหลักการเสรีนิยมอันได้แก่ เสมอภาค ยุติธรรม และเสรีภาพนำมาใช้ในการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี โดยมองว่าผู้หญิงก็เป็นชนชั้นหนึ่งเช่นกัน ดังนั้น ความเสมอภาคก็เป็นความเสมอภาคระหว่างชนชั้นผู้หญิงและชนชั้นผู้ชาย นอกเหนือจากชนชั้นทางสังคมที่แต่ละชนชั้นก็ประกอบด้วยทั้งผู้หญิงและผู้ชาย กลุ่มสตรีนิยมแนวนี้จึงมองว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มหรือชนชั้นหนึ่ง เพราะเป็นกลุ่มหรือชนชั้นที่ถูกเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของความเป็นเพศหญิง ไม่ว่าจะผู้หญิงคนนั้นจะอยู่ในชนชั้นทางสังคมที่รวยหรือจน มีการศึกษาหรือไม่ก็ตาม การใช้กรอบการมองฐานะและบทบาทของสตรีในเรื่องทางเพศ (Sex – class) และการเลือกปฏิบัติทางเพศ (Sex discrimination) ทำให้กลุ่มสตรีนิยมแนวเสรีนิยมเน้นการต่อสู้ไปที่ความเสมอภาค ตลอดจนความเท่าเทียมกันในสิทธิทางการเมือง (กรวิภา บุญชู, 2537)

เป้าหมายหลักของกลุ่มสตรีนิยมแนวเสรีนิยมนี้ จึงอยู่ที่ความเท่าเทียมกันทางเพศระหว่างหญิงและชาย และส่งเสริมให้ผู้หญิงมองเสรีภาพให้มากขึ้น กลุ่มนี้จึงต่อต้านการแบ่งแยกบทบาททางเพศที่มีมากเกินไปและการมองผู้หญิงในลักษณะแบบกลุ่ม (Group) มากกว่าจะมองในฐานะปัจเจกบุคคล (Individual) สตรีนิยมแนวนี้มองว่า หากคิดว่าผู้หญิงควรทำงานบ้านก็ไม่ได้คัดค้าน แต่ถ้าผู้หญิงจะลุกขึ้นมาทำงานอื่นๆตามผู้ชายบ้างก็ไม่ควรถูกกีดกัน และผู้หญิงควรมีสิทธิทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และกฎหมาย โดยไม่ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมทั้งหมดเพื่ออิสรภาพของผู้หญิง และไม่ได้คิดว่าทุกคนต้องได้รับการปลดปล่อยพร้อมๆกัน และยังเชื่อว่าการปลดปล่อยผู้หญิงก็เท่ากับการปลดปล่อยผู้ชายด้วย เพราะผู้หญิงสามารถช่วยทำงานของผู้ชายได้ และผู้ชายก็ควรช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการทำงานบ้านของผู้หญิงด้วย

กลุ่มสตรีนิยมแนวก้าวหน้า (Radical Feminism)

กลุ่มสตรีนิยมแนวนี้เป็นกลุ่มที่ปฏิเสธระบบชายเป็นใหญ่อย่างสุดขั้ว โดยมีแนวคิดหลักว่าการที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิงเป็นผลมาจากระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy Society) ซึ่งเป็นระบบที่ทำให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกเอาเปรียบทางเพศ และมองว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือกิจกรรมส่วนตัว เช่น เรื่องภายในบ้าน ห้องนอน หรือแม้แต่ความคิดของผู้หญิงเอง

Kate Millett (1969, อ้างถึงในกาญจนา แก้วเทพ, 2535) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้หญิงถูกกำหนดให้เป็นฝ่ายบริการผู้ชาย นั้นเป็นเพราะว่า คุณสมบัติของระบบชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมเข้าไปในวัฒนธรรมที่ทำให้ผู้หญิงต้องยึดถือว่าเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติในสังคม สตรีนิยมแนวก้าวหน้าจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยเฉพาะ โดยเชื่อว่าการกดขี่ทางเพศเป็นการกดขี่ที่รุนแรงและเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในสังคมมากกว่าการแบ่งชนชั้นหรือความเกลียดชังทางเชื้อชาติ

สตรีนิยมแนวก้าวหน้ามีความคิดแบบสุดโต่ง กล่าวคือ ผู้หญิงควรกำหนดให้ตนเองเอาชนะหรือเข้าร่วมล้มล้างระบบทางเพศ เพราะเห็นว่าเป็นระบบที่มอบอำนาจให้ชายเป็นใหญ่ และผู้หญิงไม่มีค่าในสายตาของสังคม การจะได้มาซึ่งความเท่าเทียมและเสรีภาพจึงได้มาด้วยการล้มล้างระบบการเมือง กลุ่มนี้มองระบบการเมืองในลักษณะกว้าง ซึ่งหมายรวมถึง การแต่งงาน สถาบันครอบครัว สังคม และกฎหมาย โดยเชื่อว่าสถาบันเหล่านี้เป็นสถาบันทางการเมืองอย่างหนึ่งที่เกิดจากผู้หญิง เพราะผู้หญิงต้องมีลูกทำให้ต้องขึ้นอยู่กับผู้ชายเพื่อความอยู่รอด กลุ่มนี้ปฏิเสธทุกสิ่งทุกอย่างในแง่สัญลักษณ์ของระเบียบต่างๆที่เป็นของผู้ชาย ดังนั้น เป้าหมายหลักของกลุ่มสตรีนิยมแนวนี้จึงมุ่งไปที่ความต้องการเห็นความเสมอภาคอย่างแท้จริงระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย หรือถ้าเป็นไปได้ควรทำให้ผู้หญิงเหนือกว่าผู้ชาย และต้องการเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการเลือกรสนิยมทางเพศ (Sexual preference) ของตนเองด้วย

กลุ่มสตรีนิยมแนวมาร์กซิสต์ (Marxist Feminism)

สตรีนิยมกลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของกลุ่มมาร์กซิสต์ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์สังคมที่มีชนชั้นเป็นหลัก โดยเพิ่มเติมว่า การเอาเปรียบทางเพศนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งที่ประสานไปกับการเอาเปรียบทางชนชั้น โดยการกดขี่ทางเพศนั้น เกิดจากการกดขี่ทางชนชั้นของสังคมที่มีชนชั้น กลุ่มนี้จึงได้มุ่งประเด็นไปที่การถูกกดขี่ของผู้หญิงซึ่งมาจากการเกิดของระบบชนชั้น และการเอาเปรียบผู้หญิงในระบบทุนนิยม โดยเอาเปรียบผู้หญิงในฐานะแรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมด้วยการกดค่าจ้างแรงงาน หรือการทำให้ผู้หญิงเป็นเพียงแรงงานสำรองที่จะต้องถูกปลดออกจากงานเป็นพวกแรก

ดังนั้น กลุ่มสตรีนิยมแนวมาร์กซิสต์จึงมีจุดเน้นไปที่การแบ่งงานกันทำในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เปิดโอกาสให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้น และเป็นการสลายความคิดเรื่องการถือระบบชายเป็นใหญ่ซึ่งฝังรากลึกในระบบทุนนิยม เพราะระบบนี้เคียดแค้นทำให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายป้อนแรงงานส่วนเกินให้แก่หัวหน้าครอบครัวซึ่งออกไปทำงานในระบบนายทุน และฝ่ายหญิงทำหน้าที่

เป็นผู้ซื้อในระบบเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วมในการผลิต ทำให้ตกอยู่ในฐานะเป็นรองฝ่ายชาย และต้องพึ่งพาผู้ชายทั้งทางด้านการเงินและจิตใจ อันมีส่วนทำให้การถือระบบชายเป็นใหญ่เฟื่องฟูมากในระบบทุนนิยม จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้หญิงไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตด้วย เพราะจะทำให้ผู้หญิงได้รับความยุติธรรมและความเสมอภาคมากขึ้น (พรพิไล ถ่มังรักษ์สัตว์, 2539)

กลุ่มสตรีนิยมแนววัฒนธรรม (Cultural Feminism)

สตรีนิยมกลุ่มนี้เห็นว่าผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกัน จึงต้องการส่งเสริมลักษณะที่แตกต่างทางเพศโดยมองว่าคุณสมบัติทางเพศของผู้หญิงเป็นสิ่งที่เหนือกว่าชาย คุณสมบัตินี้ ได้แก่ ความอ่อนโยน เอื้ออารี ความอดทน เป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ของผู้หญิง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในระดับใด หากแต่ระบบความเชื่อก็มีได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะเรื่องเพศแล้ว ถือได้ว่าเป็นระบบความเชื่อที่เป็นแกนกลางของสังคม เป็นความเชื่อที่ประกอบสร้างอดีตต่างๆ

ดังนั้นสตรีนิยมกลุ่มนี้จึงเชื่อว่า ผู้หญิงจะมีความเท่าเทียมกับผู้ชายได้โดยต้องยกระดับของตัวเองขึ้นมา จนมีอำนาจต่อสู้กับการครอบงำของผู้ชายหรืออุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ด้วยการไม่พึ่งพาผู้ชาย และแยกตัวออกมาสร้างวัฒนธรรมและมีสถาบันต่างๆที่เป็นของผู้หญิงเอง ทั้งการศึกษา สุขภาพ สื่อมวลชน กองทัพ ฯลฯ ตลอดจนการสร้างเสมอภาคและความมีสัมพันธ์อันดีในบรรดาผู้หญิงด้วยกัน เพื่อเป็นฐานอำนาจและชุมพลังในการต่อสู้เชิงอำนาจกับผู้ชายอันจะนำไปสู่ความมีสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างผู้หญิงและผู้ชายได้

กล่าวโดยสรุป กลุ่มสตรีนิยมไม่ว่าจะเป็นแนวทางใดก็ตาม ต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางเพศในสังคม และสามารถช่วยยกระดับให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมที่หลากหลายมากขึ้น ไม่ได้ถูกครอบงำโดยผู้ชาย และไม่ยึดติดอยู่กับค่านิยมของสังคมแบบเดิมอีกต่อไป อันจะนำไปสู่การพัฒนาและช่วยผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปในทางที่ถูกต้อง เมื่อนั้น เพศชายและเพศหญิงก็จะมีเสมอภาคกันอย่างแท้จริงโดยปราศจากความขัดแย้ง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ซัชสุนี ศุขิลวรรณ (2528) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของสตรีโสด : ศึกษากรณีสตรีอายุ 30 ปีขึ้นไปที่ไม่เคยแต่งงาน” โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1. ศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของสตรีโสด 2. ศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของสตรีโสด และ 3. เพื่อศึกษาถึงเหตุผลของการอยู่เป็นโสดของสตรีไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีที่ไม่เคยแต่งงานและมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปซึ่งประกอบอาชีพอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยกลุ่มอาชีพ พยาบาล ข้าราชการทหารบก ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 196 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า สตรีโสดส่วนใหญ่มีเกียรติภูมิแห่งตนในระดับสูง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเกียรติภูมิแห่งตนมากที่สุด คือ การยอมรับจากเพื่อนฝูง รองลงมาคือการยอมรับจากครอบครัว ความสมัครใจในการเลือกใช้ชีวิตโสด การยอมรับจากผู้ร่วมงาน การยอมรับจากคนทั่วไป รายได้ และอาชีพ ตามลำดับ

นิภาวรรณ กิริยะ (2534) ทำการศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้วที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปในกรุงเทพมหานคร” โดยใช้วิธีเก็บแบบสอบถามจากสตรีโสด 200 คน และสตรีที่สมรสแล้วอีก 200 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สตรีที่สมรสแล้วมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าสตรีโสด 2. สตรีโสดที่อยู่เป็นโสดด้วยความสมัครใจมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าสตรีโสดที่อยู่เป็นโสดโดยไม่สมัครใจ 3. สตรีโสดมีการเห็นคุณค่าในตนเองลดลงตามระดับช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น ส่วนสตรีที่สมรสแล้วมีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ 4. สตรีที่สมรสแล้วที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าสตรีโสดที่อยู่ในช่วงอายุเดียวกัน ส่วนสตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้วในช่วงอายุต่ำกว่า 55 ปี มีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน 5. สตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้วมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นตามระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้น 6. สตรีที่สมรสแล้วที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าสตรีโสดที่มีระดับการศึกษาเท่ากัน ส่วนในระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีมีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน

สุกัญญา ชลิตาพงศ์ (2540) ทำการศึกษาเรื่อง “การเปิดเผยตนเองของผู้หญิงและผู้ชายในองค์กรไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดเผยตนเองของผู้หญิงและผู้ชายในองค์กรไทย ปฏิสัมพันธ์การเปิดเผยตนเองระหว่างเพศเดียวกันและต่างเพศในสภาพการทำงานระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และในฐานะผู้ร่วมงาน รวมถึงทิศทางของผลในเชิงการ

สื่อสาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยตนเอง โดยใช้วิธีเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนที่ทำงานอยู่ในองค์กรชั้นนำของประเทศสิบแห่ง และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์อีก 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้หญิงและผู้ชายในองค์กรไทยมีลักษณะการเปิดเผยตนเองที่แตกต่างกัน คือผู้หญิงมักจะเปิดเผยตนเองโดยไม่ได้ยั้งคิด ส่วนผู้ชายมักมีการคิดเรื่องราวไว้ก่อนที่จะเปิดเผย โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมักจะปรับทุกข์หากมีปัญหาเกี่ยวกับงาน ขณะที่เพศชายมักคุยเรื่องความสำเร็จของการทำงาน

กัญญารัตน์ สุดสะอาด (2542) ทำการศึกษาเรื่อง “สตรีโสดในสังคมไทยปัจจุบัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกคู่ครองและการแต่งงาน ปัจจัยด้านลัทธิสตรี ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีผลต่อการอยู่เป็นโสดของสตรีไทย และศึกษาสภาพปัญหาของสตรีโสด รวมถึงศึกษาทัศนคติของคนในสังคมไทยที่มีต่อสตรีโสด โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสตรีโสดอายุ 30 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน และกลุ่มผู้ชายอายุ 25 ปีขึ้นไป ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอีกจำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่เป็นโสดของสตรีได้แก่ ค่านิยมในการแต่งงานและการเลือกคู่ครอง กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านลัทธิสตรีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โดยทัศนคติของสตรีโสดที่มีต่อการอยู่เป็นโสดจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ด้านบวกและด้านลบ กลุ่มที่มีความรู้สึกในด้านลบมาจากการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม การกลัวความเหงาและโดดเดี่ยว การต้องการมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ ส่วนกลุ่มที่มีความรู้สึกในด้านบวกนั้น เนื่องจากคนรอบข้างให้การยอมรับ และรู้สึกว่าความเป็นโสดทำให้มีชีวิตที่เป็นอิสระ สำหรับทัศนคติของคนในสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีกับสตรีโสดโดยมองว่าไม่เป็นปัญหาสังคม และไม่ใช่อุปสรรคของสตรี

ไศรยา เตชะวัฒนะเศรษฐ์ (2544) ทำการศึกษาเรื่อง “โลกทัศน์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการอยู่เป็นโสดของพนักงานต้อนรับหญิงบนเครื่องบิน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงโลกทัศน์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการอยู่เป็นโสดของพนักงานต้อนรับหญิงบนเครื่องบินของสายการบินแห่งหนึ่ง โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอยู่เป็นโสดนั้นประกอบไปด้วย ประสบการณ์ ภูมิหลัง พื้นฐานทางครอบครัว ความผูกพันกับครอบครัวเดิม รายได้ กลุ่มเพื่อนสนิท และการยอมรับจากบุคคลรอบข้างต่อสถานภาพการเป็นโสด รวมไปถึงการไม่พบคนที่มีคุณสมบัติตามที่ตนเองต้องการ

ชนิดา จันแจ้ว (2547) ทำการศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของคนโสดและคนที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางในกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของคนโสดและคนที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 40 - 50 ปีจำนวน 240 คน โดยผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศหญิง 2. กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่สมรสแล้วมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่ต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้สมรส 3. กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่สมรสแล้วมีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ยังเป็นโสด

ระวีวรรณ ธรณี (2549) ทำการศึกษาเรื่อง “ผู้หญิงโสด : อัตลักษณ์และการดำเนินชีวิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสถานการณ์ที่กระทบต่ออัตลักษณ์ความเป็นโสดของผู้หญิง และกลยุทธ์การจัดการ โต้ตอบ การต่อรอง รวมไปถึงการนำเสนอตนเองในอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไป 2. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของผู้หญิงโสด รวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ตลอดจนการวางแผนชีวิตของผู้หญิงโสด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่าสถานการณ์ที่กระทบต่ออัตลักษณ์ของผู้หญิงโสดได้แก่ อิทธิพลจากครอบครัวต้นกำเนิดและเครือญาติ อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และอิทธิพลจากสังคม โดยสถานการณ์แต่ละอย่างจะก่อให้เกิดความคิดเกี่ยวกับตัวเองในแง่บวกและแง่ลบแตกต่างกันไป โดยอัตลักษณ์ที่ผู้หญิงโสดนำเสนอตนเองมีดังต่อไปนี้ คือ การเห็นตัวอย่างการมีครอบครัว ความต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและการศึกษา การยอมรับของสังคม ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีวิจัยดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research)
2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
3. การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire)

โดยการศึกษาด้วยรูปแบบการวิจัยดังกล่าว มีรายละเอียดวิธีการศึกษา รวมถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ไทย ที่ตีพิมพ์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ทั้งหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) และประเภทเพ่งคุณภาพ (Quality Newspaper) โดยเจาะจงเลือกซื้อฉบับที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน (หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร ฉบับวันพุธที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549) จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Sampling) โดยเก็บข้อมูลเดือนละ 6 ครั้งในช่วงเวลาเดียวกันทั้ง 2 ฉบับ คือ ทุกวันที่ 5 10 15 20 25 และ 30 รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 142 ฉบับ โดยแบ่งการศึกษาเป็น

1.1 การศึกษาเอกสาร

เป็นการเก็บรวบรวมข่าวที่ปรากฏ “คำแสดงสถานภาพโสด” ของผู้หญิงในหัวข้อใหญ่ หัวข่าวรอง ข่าวย่อย ข่าวชูบชิบ ข่าววิจารณ์ ภาพข่าว การ์ตูน ฯลฯ เช่น คำว่า ผู้หญิงโสด สตรีโสด สาวโสด ฯลฯ โดยข่าวนั้น จะต้องเกี่ยวข้องข้องกับการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่การงาน และลักษณะหรือบทบาททางเพศ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

เป็นการวิเคราะห์ลักษณะความรู้สึกและทัศนคติโดยรวมที่ได้จากการนำเสนอข่าว รวมไปถึงการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ความถี่ และวิเคราะห์ทิศทาง (Tone) ของข่าว เช่น การนำเสนอข่าวมีลักษณะเป็นบวก กลาง หรือลบ ฯลฯ ซึ่งสามารถแบ่งประเด็นที่จะทำการวิเคราะห์ได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1.2.1 ลักษณะของข่าวที่ปรากฏ เช่น เป็นข่าวการเมือง ข่าวสุขภาพ ฯลฯ
- 1.2.2 มิติของผู้หญิงโสดที่นำเสนอในข่าว เช่น รูปลักษณ์ บุคลิก ฯลฯ
- 1.2.3 ทิศทางการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสด เช่น เป็นบวก ลบ ฯลฯ

2. การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire)

เป็นการสำรวจการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด จากการรับรู้ของตัวผู้หญิงโสดเอง และจากการรับรู้ของคนรอบข้างผู้หญิงโสด รวมไปถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการรับรู้และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้หญิงโสดตามกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยใช้ข้อมูลเรื่อง “สรุปผลเบื้องต้นการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2549” (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) เป็นเกณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็น 3 กลุ่มได้ดังต่อไปนี้

ก. กลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ได้แก่

- การก่อสร้าง
- การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ
- การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม

ข. กลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ได้แก่

- การผลิต
- งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์
- การศึกษา

ค. กลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้ชายและผู้หญิงใกล้เคียงกัน

- การเป็นตัวกลางทางการเงิน
- การประมง
- กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ

ตารางที่ 2 แสดงสัดส่วนร้อยละของชายและหญิงในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ

อุตสาหกรรม	ชาย	หญิง
การก่อสร้าง	13.1	2.9
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	10.0	6.1
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม	4.8	2.1
การผลิต	27.0	35.5
งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	1.8	6.6
การศึกษา	5.4	9.6
การเป็นตัวกลางทางการเงิน	2.1	3.1
การประมง	1.1	0.2
กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	3.9	3.5

จากนั้นจึงทำการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้สูตร

$$n = \left[\frac{Z^2}{4e^2} \right]$$

(ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2549: 121)

โดยกำหนดให้การประมาณค่าร้อยละมีความผิดพลาดไม่เกิน 0.10 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นจึงสามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

$$n = \left[\frac{1.96^2}{4*(0.10)^2} \right] = \sim 96.04$$

จากการคำนวณพบว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำคือประมาณ 97 คน สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 100 คน โดยทำการเฉลี่ยสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างให้กระจายตามกลุ่มอาชีพ ก ข และ ค อย่างละเท่าๆกัน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยเลือกเฉพาะ

ผู้หญิงโสดที่มีอายุตั้งแต่ 27 ปีขึ้นไป เนื่องจากมีอายุเฉลี่ยวัยสมรสเฉลี่ยของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร (ภัทสร ลิมานนท์, 2548)

2.2 คนรอบข้างผู้หญิงโสดที่ทำงานในอาชีพเดียวกัน ใช้วิธีเลือกแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยทำการเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ทางสายเลือดจำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เนื้อหา จะเป็นการสร้างต้นแบบการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็นสามหัวข้อหลักดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะของข่าวที่ปรากฏ

1.1.1 รูปแบบของข่าว ได้แก่ เป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ข่าวชูบชิบ ข่าววิจารณ์ รายงาน ภาพข่าว การ์ตูน ฯลฯ

1.1.2 หน้าที่ปรากฏและประเภทของข่าว เช่น ข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวกีฬา ฯลฯ

1.2 มิติของผู้หญิงโสดที่นำเสนอในข่าว

1.2.1 มิติต่างๆตามเกณฑ์ของ Wall (1997) ได้แก่

- ด้านรูปลักษณ์ เช่น รูปร่าง หน้าตา ฯลฯ
- ด้านอาชีพ เช่น วงการการศึกษา วงการบันเทิง ฯลฯ
- ด้านสังคม เช่น บทบาทความเป็นลูกสาว ฯลฯ

1.2.2 บทบาททำงาน (Working Role) ของผู้หญิงที่ปรากฏในข่าว ตามเกณฑ์ของ Coutney และ Lockeretz (1971, อ้างถึงในสุทธิณี กิตติวรรณกุล, 2547)

ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ความบันเทิง ผู้บริหารระดับกลาง พนักงานนั่งโต๊ะที่ไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ใช้แรงงาน ทหาร ตำรวจ

1.2.3 บุคลิกที่ปรากฏในข่าว เช่น แข็งแกร่ง อ่อนโยน อ่อนแอ ฯลฯ

1.3 ทิศทางการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสด เช่น เป็นบวก กลาง (ไม่ปรากฏทัศนคติไปในทางใดทางหนึ่ง) ลบ หรือทั้งบวกและลบ

2. แบบสอบถาม โดยประกอบด้วยคำถามปลายเปิดแบบให้แสดงทัศนะ คำถามปลายปิดแบบเลือกได้คำตอบเดียว และคำถามชนิดให้เลือกตอบตามระดับที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 คำถามสำรวจการรับรู้ภาพลักษณ์ ทัศนคติ และค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงโสดที่สัมพันธ์กับหน้าที่การงาน
- ส่วนที่ 3 คำถามวัดระดับทัศนคติ / ระดับความถี่ในการนำเสนอตนเองในรูปแบบต่างๆ (ถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดเท่านั้น) โดยกำหนดให้ค่าคะแนนในแต่ละระดับมีดังต่อไปนี้

มากที่สุด	ค่าคะแนน	5
มาก	ค่าคะแนน	4
ปานกลาง	ค่าคะแนน	3
น้อย	ค่าคะแนน	2
น้อยที่สุด	ค่าคะแนน	1

เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มาพิจารณา ระดับทัศนคติ / ระดับความถี่ในการนำเสนอตนเอง โดยมีเกณฑ์การแบ่งช่วงความถี่ (ความกว้างของอันตรภาคชั้น) ดังต่อไปนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{(5 - 1)}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วย / มีความถี่มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย / มีความถี่มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วย / มีความถี่ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วย / มีความถี่น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วย / มีความถี่น้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยมีรูปแบบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงคำถามลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด

คำถามลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด		
ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง	คำถามในด้านบวก	คำถามในด้านลบ
องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง (Cognitive component)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น - ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันมีเวลาทำงานมากขึ้น - ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันดูไม่น่าเชื่อถือในหน้าที่ฉันทำอยู่ - ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ฉันทำอยู่ - ฉันคิดว่าการเป็นโสดทำให้ฉันมีโอกาสถูกล้วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น
องค์ประกอบด้านความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง (Affective component)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันรู้สึกว่าคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น - ฉันรู้สึกว่า ความเป็นโสดทำให้ฉันมั่นใจในตัวเองมากขึ้น - ฉันรู้สึกว่า การเป็นโสดทำให้ฉันมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันรู้สึกว่า การเป็นโสดเป็นสิ่งที่ผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับฉัน - ฉันรู้สึกว่า เพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างฉัน - ฉันรู้สึกว่า ตัวเองด้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว
องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component)	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันไม่เขินอาย ที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตัวเอง - ฉันมักใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดของฉัน เพื่อช่วยในการทำงาน - ฉันมีความสุขกับสถานภาพของฉัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันมักหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตัวเอง - ฉันไม่กล้าแสดงออก หากอยู่ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากฉัน - ฉันเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสด หรือการแต่งงาน

ตารางที่ 4 แสดงคำถามลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

คำถามลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด	
รูปแบบการนำเสนอตนเอง	คำถาม
การยกย่อง ชื่นชมตนเอง (Self - promotion)	- พูดหรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน - บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง
การเอาแบบอย่างจากสิ่งอื่น (Exemplification)	- ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว - เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ
การถ่อมตัว (Modesty)	- มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม - กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง
การข่มขู่ (Intimidation)	- ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ - กดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ
การขออนุญาต (Supplication)	- ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย - อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน
การยกย่องผู้อื่น (Ingratiation)	- กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี - พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า
การสร้างอุปสรรคให้กับตนเอง (Self - handicapping)	- ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแก้ต่างให้ตนเองล่วงหน้า - กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด
การตรวจสอบตนเอง (Self - monitoring)	- นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง - เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมหนังสือพิมพ์ทั้งสองชื่อฉบับ โดยเลือกเฉพาะฉบับที่ดีพิมพ์ในช่วงเวลาที่กำหนด จากหอสมุดแห่งชาติ ระบบให้บริการข้อมูล NEWSCenter ณ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแหล่งอื่นที่สามารถเข้าถึงได้ แล้วจึงนำมาบันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์เนื้อหา

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงทำการลงรหัสข้อมูล และเตรียมนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS ในขั้นต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวิเคราะห์เนื้อหา มาวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์ทิศทาง การนำเสนอของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อผู้หญิงโสด

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการลงรหัสแล้วประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS โดยสถิติที่ใช้มีดังนี้

- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา บรรยายให้ทราบถึงลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง เช่น จำนวนของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ อายุ ภูมิภาค สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง และรายได้

- สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statistic) เพื่อหาความสัมพันธ์ (Correlation and Association) ระหว่างตัวแปร อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา กับลักษณะการรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด ด้วยวิธีของ Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ประกอบการแสดงผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามในรูปแบบของตารางและรูปภาพ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด” สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข่าวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวน ความถี่ และร้อยละ ของลักษณะของข่าวที่ปรากฏ มิติของผู้หญิงโสดที่ถูกนำเสนอในข่าว และทิศทางการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับผู้หญิงโสด

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire)

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ (Demographic) ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคนรอบข้างผู้หญิงโสด ทางด้านภาพลักษณ์ทัศนคติ และค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงโสดที่สัมพันธ์กับหน้าที่การงาน

ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติของคนรอบข้างผู้หญิงโสด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
ไทยรัฐ	43 ข่าว	74.1
มติชน	15 ข่าว	25.9
รวม	58 ข่าว	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ข่าวที่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดมีจำนวนทั้งสิ้น 58 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีจำนวน 43 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 74.1 และข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนจำนวน 15 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 25.9

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะของข่าว

ลักษณะของข่าวที่ปรากฏ					
รูปแบบของข่าว	จำนวน	ร้อยละ	หน้าและประเภทของข่าว	จำนวน	ร้อยละ
คอลัมน์สุดสัปดาห์	5	8.6	ข่าวสตรีและสังคม	4	6.9
ข่าวซุบซิบ	4	6.9	ข่าวบันเทิง	46	79.3
ข่าวย่อ	38	65.5	ข่าวบันเทิงหน้าหนึ่ง	2	3.4
หัวข่าวใหญ่	10	17.2	ข่าวอาชญากรรม	2	3.4
รายงานทางวิชาการ	1	1.7	ข่าวการเมือง	3	5.2
			ข่าวการศึกษา	1	1.7
รวม	58	99.9	รวม	58	99.9

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบของข่าวที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นข่าวย่อ โดยมีจำนวน 38 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมาคือหัวข่าวใหญ่จำนวน 10 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 17.2 คอลัมน์สุดสัปดาห์จำนวน 5 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 8.6 ข่าวซุบซิบจำนวน 4 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 6.9 และรายงานทางวิชาการมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.7

ประเภทของข่าวที่พบมากที่สุดคือข่าวบันเทิง โดยมีจำนวน 46 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 79.3 รองลงมาคือข่าวสตรีและสังคม จำนวน 4 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 6.9 ข่าวการเมืองจำนวน 3 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 5.2 ข่าวบันเทิงหน้าหนึ่งและข่าวอาชญากรรมมีจำนวนที่เท่า ๆ กันอย่างละ 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 3.4 และข่าวการศึกษามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.7

นอกจากรูปแบบและประเภทของข่าวแล้ว มิติของผู้หญิงโสดที่ถูกนำเสนอในข่าวก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สามารถบอกทิศทางการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดจากมุมมองของสื่อมวลชนได้อีกด้วย ดังที่จะนำเสนอในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามมิติที่ถูกลำเสนอ

มิติที่ถูกลำเสนอในข่าว								
มิติตามเกณฑ์ของ Wall			บทบาททำงานตามเกณฑ์ของ Coutney และ Lockeretz			บุคลิกที่ปรากฏ		
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
มิติด้านรูปลักษณ์			ผู้บริหารระดับสูง	3	5.2	แข็งแรงแรง	8	13.8
สวย เซ็กซี่	23	39.7	ผู้เชี่ยวชาญ	4	6.9	เด็ดเดี่ยว	18	31.0
มิติด้านอาชีพ			ผู้ให้ความบันเทิง	48	82.8	คล่องแคล่ว	5	8.6
วงการบันเทิง	48	82.8	ผู้บริหารระดับกลาง	1	1.7	มองโลกในแง่ดี	11	19.0
วงการการเมือง	3	5.2	พนักงานนั่งโต๊ะ	2	3.4	อ่อนแอ	7	12.1
วงการธุรกิจ	6	10.3				ก้าวร้าว	4	6.9
วงการศึกษา	1	1.7				เคร่งเครียด	5	8.6
มิติด้านสังคม								
บทบาทลูกสาว	7	12.1						
บทบาทหญิงเก่ง	14	24.1						
บทบาทสาวแก่	17	29.3						
บทบาทมือที่สาม	7	12.1						
บทบาทสัญลักษณ์ทางเพศ	3	5.2						
บทบาทผู้รับเคราะห์	10	17.2						

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า มิติทางด้านรูปลักษณะที่พบมากที่สุดคือความสวยและเซ็กซี่ โดยมีจำนวน 23 ชาว คิดเป็นร้อยละ 39.7 มิติด้านอาชีพที่พบมากที่สุดคือวงการบิน โดยมีจำนวน 48 ชาว คิดเป็นร้อยละ 82.8 รองลงมาคือวงการธุรกิจจำนวน 6 ชาว คิดเป็นร้อยละ 10.30 วงการการเมืองจำนวน 3 ชาว คิดเป็นร้อยละ 5.2 และวงการการศึกษามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ชาว คิดเป็นร้อยละ 1.7 ในส่วนของมิติด้านสังคมนั้น บทบาทที่พบมากที่สุดคือบทบาทสาวแก่ จำนวน 17 ชาว คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาคือบทบาทหญิงเก่งจำนวน 14 ชาว คิดเป็นร้อยละ 24.1 บทบาทผู้รับเคราะห์จำนวน 10 ชาว คิดเป็นร้อยละ 17.2 บทบาทลูกสาวและบทบาทมือที่สามมีจำนวนที่เท่า ๆ กันอย่างละ 7 ชาว คิดเป็นร้อยละ 12.1 และบทบาทสัญลักษณ์ทางเพศมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 ชาว คิดเป็นร้อยละ 5.2 ทั้งนี้มิติทางด้านรูปลักษณะความสวยและเซ็กซี่นั้น ถูกพบมากที่สุดในบริบทของการทำงานในวงการบันเทิง เช่นเดียวกับกับบทบาทสาวแก่ โดยมีตัวอย่างการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสดของสื่อมวลชนดังต่อไปนี้

“มด ยังกวางได้ไงเนี่ย สวย เซ็กซี่ดันมีแค่เพื่อนคุย”

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2550 หน้า 35)

“..... สำหรับแคท ไม่มีคู่ก็ได้ พร้อมจะอยู่คนเดียวอยู่แล้วคะ
..... ทำเก่งไปเห้อ เดี่ยวได้นอนกอดหอมอนข้างทั้งน้ำตาจริง ๆ หนอก”

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2550 หน้า 35)

“... เพราะเป็นนักการเมืองหญิงที่สวยและโสดหรือเปล่าเลยต้องโดนอยู่เรื่อย?
..... คนโสดก็คงมีส่วนทำให้ข่าวเรื่องนี้ดีไปได้ง่าย”

(หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 25 ตุลาคม 2550 17)

บทบาททำงานที่พบมากที่สุด คือ บทบาทผู้ให้ความบันเทิงจำนวน 48 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 82.8 รองลงมาคือบทบาทผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 6.9 บทบาทผู้บริหารระดับสูงจำนวน 3 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 5.2 บทบาทพนักงานนั่งโต๊ะจำนวน 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 3.4 และบทบาทผู้เชี่ยวชาญระดับกลางมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 1.7

บุคลิกที่พบมากที่สุดคือ “เด็ดเดี่ยว” จำนวน 18 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาคือ “มองโลกในแง่ดี” จำนวน 11 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 19.0 “แข็งแกร่ง” จำนวน 8 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 13.8 “อ่อนแอ” จำนวน 7 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 12.1 “เคร่งเครียด” และ “คล่องแคล่ว” มีจำนวนที่เท่า ๆ กันคืออย่างละ 5 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 8.6 และ “ก้าวร้าว” มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 6.9 ทั้งนี้บุคลิก “เด็ดเดี่ยว” ถูกพบมากที่สุดในบริบทของผู้หญิงที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยตัวคนเดียวแล้วประสบความสำเร็จในด้านหน้าที่การงาน เช่นเดียวกับบุคลิก “มองโลกในแง่ดี” และ “แข็งแกร่ง”

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของข่าวที่ปรากฏ จำแนกตามทิศทางการนำเสนอ

ทิศทางการนำเสนอข่าว		
	จำนวน	ร้อยละ
บวก	7	12.1
กลาง	49	84.5
ลบ	2	3.4
รวม	58	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ข่าวที่พบส่วนใหญ่มีทิศทางการนำเสนอเป็นกลาง คือไม่ปรากฏทัศนคติไปในทางใดทางหนึ่งอย่างชัดเจน โดยมีจำนวน 49 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาคือทิศทางเป็นบวกจำนวน 7 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 12.1 และทิศทางเป็นลบมีน้อยที่สุดคือจำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 3.4

โดยผลการศึกษารูปแบบ มิติ และทิศทางของข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนนั้น สามารถแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงานว่าเป็นอย่างไรได้ในระดับหนึ่ง และเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการศึกษามากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการศึกษา การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดจากมุมมองของคนรอบข้าง และจากมุมมองของตัวผู้หญิงโสดเองในส่วนถัดไป

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire)

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสด

คนรอบข้างผู้หญิงโสด (n = 100)			
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	43	43.0
	หญิง	57	57.0
อายุ	20 - 25 ปี	16	16.0
	26 - 30 ปี	40	40.0
	31 - 35 ปี	13	13.0
	36 - 40 ปี	11	11.0
	41 - 45 ปี	9	9.0
	46 ปีขึ้นไป	11	11.0
ภูมิลำเนา	ภาคกลาง	76	76.0
	ภาคเหนือ	12	12.0
	ภาคใต้	5	5.0
	ภาคตะวันออก	3	3.0
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	4.0
สถานภาพ	โสด	62	62.0
	สมรส	37	37.0
	หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่	1	1.0
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	10	10.0
	มัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	13	13.0
	ปริญญาตรี	64	64.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	13	13.0
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	79	79.0
	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	3	3.0
	ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	18	18.0
ตำแหน่ง	พนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน	69	69.0
	หัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ	19	19.0
	ผู้บริหาร	9	9.0
	เจ้าของกิจการ	3	3.0

ตารางที่ 9 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสด

คนรอบข้างผู้หญิงโสด (n = 100)			
		จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	20	20.0
	10,001 - 20,000 บาท	33	33.0
	20,001 - 30,000 บาท	22	22.0
	30,001 - 40,000 บาท	8	8.0
	40,001 - 50,000 บาท	7	7.0
	50,001 - 60,000 บาท	3	3.0
	60,001 - 70,000 บาท	2	2.0
	70,001 บาทขึ้นไป	5	5.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือมีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาคือเพศชายจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีอายุ 26 - 30 ปี คือมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคืออายุ 20 - 25 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 อายุ 31 - 35 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 อายุ 36 - 40 ปีและอายุ 46 ปีขึ้นไปมีจำนวนเท่า ๆ กัน คืออย่างละ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และอายุ 41 - 45 ปีมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง คือมีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 รองลงมาคือภาคเหนือจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ภาคใต้จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และภาคตะวันออกมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คือมีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาคือสมรส จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และสถานภาพหม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่ มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คือมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรีและระดับมัธยมศึกษา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวนที่เท่า ๆ กัน คืออย่างละ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และระดับต่ำกว่ามัศึกษามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คือมีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขายมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นพนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน คือมีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาคือตำแหน่งหัวหน้าแผนก / ผู้จัดการจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ตำแหน่งผู้บริหาร 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และตำแหน่งเจ้าของกิจการมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท คือมีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือรายได้ 20,001 - 30,000 บาทจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 รายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รายได้ 30,001 - 40,000 บาทจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 รายได้ 40,001 - 50,000 บาทจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 รายได้ 70,001 บาทขึ้นไปจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 รายได้ 50,001 - 60,000 บาทจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และรายได้ 60,001 - 70,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

นอกจากข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสด ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสด

ผู้หญิงโสด (n = 100)			
		จำนวน	ร้อยละ
อายุ	27 - 30 ปี	62	62.0
	31 - 35 ปี	24	24.0
	36 - 40 ปี	10	10.0
	41 ปีขึ้นไป	4	4.0
ภูมิลำเนา	ภาคกลาง	67	67.0
	ภาคเหนือ	14	14.0
	ภาคใต้	11	11.0
	ภาคตะวันออก	5	5.0
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	3.0
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	5	5.0
	มัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3	3.0
	ปริญญาตรี	77	77.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	15	15.0
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	83	83.0
	ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	17	17.0
ตำแหน่ง	พนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน	81	81.0
	หัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ	16	16.0
	ผู้บริหาร	3	3.0
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	12	12.0
	10,001 - 20,000 บาท	47	47.0
	20,001 - 30,000 บาท	31	31.0
	30,001 - 40,000 บาท	4	4.0
	40,001 - 50,000 บาท	1	1.0
	50,001 - 60,000 บาท	1	1.0
	60,001 - 70,000 บาท	1	1.0
	70,001 บาทขึ้นไป	3	3.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีอายุ 27 - 30 ปี คือมีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาคืออายุ 31 - 35 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 อายุ 36 - 40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และอายุ 41 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง คือมีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือภาคเหนือ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ภาคใต้จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ภาคตะวันออก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คือมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.0 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คือมีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นพนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน คือมีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 รองลงมาคือตำแหน่งหัวหน้าแผนก / ผู้จัดการจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และตำแหน่งผู้บริหารมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท คือมีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคือรายได้ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 รายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 รายได้ 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 รายได้ 70,001 บาทขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 รายได้ 40,001 - 50,000 บาท รายได้ 50,001 - 60,000 บาท และรายได้ 60,001 - 70,000 บาท มีจำนวนเท่า ๆ กันคืออย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคนรอบข้างผู้หญิงโสด ทางด้านภาพลักษณ์ ทัศนคติ และค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงโสดที่สัมพันธ์กับหน้าที่การงาน

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อการรับบุคคลเข้าทำงาน จากความคิดเห็นของคนรอบข้างผู้หญิงโสด

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับบุคคลเข้าทำงาน	ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย (n = 100)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
เพศ	7.0	18.0	7.0	37.0	31.0	2.33
สถานภาพ (โสด / สมรส)	17.0	9.0	5.0	30.0	39.0	2.35
ประสบการณ์	42.0	23.0	12.0	12.0	11.0	3.73
ระดับการศึกษา	26.0	38.0	12.0	10.0	14.0	3.52
บุคลิก	8.0	12.0	64.0	11.0	5.0	3.07

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับบุคคลเข้าทำงานมากที่สุดคือ ประสบการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รองลงมาคือระดับการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ถัดมาคือบุคลิก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ส่วนสถานภาพ (โสด / สมรส) จะถูกพิจารณาเป็นลำดับที่ 4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 และเพศเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33

สถานภาพของผู้หญิงกับโอกาสในการรับเลือกเข้าทำงาน

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเรื่องสถานภาพของผู้หญิงกับโอกาสในการรับเลือกเข้าทำงาน เปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงโสดกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

ความคิดเห็น	n = 100	
	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ผู้หญิงโสดมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่า	44	44.0
ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่า	2	2.0
ทั้งผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมีโอกาสเท่ากัน	54	54.0

สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพของผู้หญิงกับโอกาสในการได้รับเลือกเข้าทำงานนั้น ความคิดเห็นถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 54 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สถานภาพของผู้หญิงไม่มีส่วนต่อการได้รับเลือกเข้าทำงาน โดยทั้งนี้ จะต้องพิจารณาจากปัจจัยด้านอื่นๆประกอบด้วย เช่น ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ รวมไปถึงลักษณะของงานนั้น ๆ ที่อาจจะมีความเหมาะสมกับผู้หญิงโสดหรือผู้หญิงที่แต่งงานแล้วแตกต่าง

กันไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่า งานที่มีลักษณะเป็นงานติดต่อสื่อสาร หรือประสานงาน ผู้หญิงโสดจะมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่า เพราะเป็นงานที่ต้องใช้ความคล่องตัวซึ่งผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะถูกมองว่ามีน้อยกว่าผู้หญิงโสด

ในขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 44 เห็นว่า ผู้หญิงโสดมีโอกาสดำเนินการเลือกเข้าทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะมีความเป็นอิสระ ไม่มีปัญหาในการทำงานนอกเวลา หรือทำงานนอกสถานที่ มีความคล่องตัวมากกว่า มีความยืดหยุ่นมากกว่า และสามารถทำงานได้เต็มที่มากกว่า เนื่องจากไม่ต้องรับภาระดูแลครอบครัวอันได้แก่ลูกและสามี จะมีก็แต่ภาระในส่วนของการดูแลบิดามารดาเท่านั้น นอกจากนั้นแล้ว ผู้หญิงโสดยังไม่ต้องคลอดลูกหรือต้องหยุดงานเพื่อลาคลอด ซึ่งจะทำให้บริษัทสูญเสียบุคลากรและตัวเงินในรูปของสวัสดิการให้แก่บุตรของพนักงานอีกด้วย และผู้ตอบแบบสอบถามอีกร้อยละ 2 กล่าวว่า ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่า เนื่องจากมีประสบการณ์และมีความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่า

สถานภาพของผู้หญิงกับความก้าวหน้าในการทำงาน

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเรื่องสถานภาพของผู้หญิง กับโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน เปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงโสดกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

ความคิดเห็น	n = 100	
	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ผู้หญิงโสดมีโอกาสดำเนินการก้าวหน้าในการทำงานมากกว่า	16	16.0
ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมีโอกาสดำเนินการก้าวหน้าในการทำงานมากกว่า	1	1.0
ทั้งผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมีโอกาสเท่าๆกัน	83	83.0

ผู้ตอบแบบสอบถามถึงร้อยละ 83 กล่าวว่า ทั้งผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานเท่า ๆ กัน โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดความก้าวหน้าได้ คือ ความสามารถของบุคคลนั้น รองลงมาคือผลงาน และความทุ่มเทให้กับการทำงาน ในขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 16 กล่าวว่า ผู้หญิงโสดจะมีโอกาสดำเนินการก้าวหน้าในการทำงานมากกว่า เนื่องจากมีเวลาในการสร้างผลงานมากกว่า และสำหรับบางหน่วยงาน ผู้หญิงโสดจะได้รับความเอ็นดูจากผู้บังคับบัญชาเป็นพิเศษ และผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 1 กล่าวว่า สถานภาพของผู้หญิงไม่มีผลต่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพราะหากใช้รูปลักษณะหรือร่างกายเป็นเครื่องตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงโสดหรือผู้หญิงที่แต่งงานแล้วก็จะมีผลไม่แตกต่างกัน

ลักษณะงานที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงโสด

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่า งานที่มีลักษณะการทำงานไม่ปกติเหมือนการทำงานนั่งโต๊ะ หรือการทำงานในแบบทั่ว ๆ ไปจะเหมาะสมกับผู้หญิงโสดมากกว่า เช่น งานที่ต้องมีการทำงานล่วงเวลาอยู่เสมอ งานที่ต้องเดินทางออกต่างจังหวัดหรือออกพื้นที่ งานที่ต้องเสียสละความเป็นส่วนตัว งานที่ต้องแข่งขันกันสร้างผลงาน ฯลฯ เพราะผู้หญิงโสดจะสามารถทุ่มเทให้กับงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีภาระอย่างอื่น และนอกจากนั้น จะไม่มีปัญหาครอบครัวเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเวลาว่างไม่ตรงกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติของคนรอบข้างผู้หญิงโสด และผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคนรอบข้าง ที่มีต่อภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

คนรอบข้างผู้หญิงโสด (n = 100)						
ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด ในด้านหน้าที่การงาน	ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ผู้หญิงโสดจะมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานมากกว่า	5.0	26.0	53.0	14.0	2.0	3.18
ผู้หญิงโสดจะมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานมากกว่า	8.0	54.0	34.0	3.0	1.0	3.65
ผู้หญิงโสดสามารถยอมรับในการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า	6.0	48.0	39.0	6.0	1.0	3.52
ผู้หญิงโสดมีการตัดสินใจที่รวดเร็วกว่า	8.0	37.0	42.0	10.0	3.0	3.37
ผู้หญิงโสดมีความคล่องตัวมากกว่า	20.0	56.0	17.0	4.0	3.0	3.86
ผู้หญิงโสด มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อยกว่า	22.0	51.0	25.0	2.0	0.0	3.93
ผู้หญิงโสด มักมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า	16.0	41.0	30.0	10.0	3.0	3.57
ผู้หญิงโสด มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า	14.0	38.0	33.0	10.0	5.0	3.46
ผู้หญิงโสด มีความทะเยอทะยานมากกว่า	12.0	43.0	40.0	4.0	1.0	3.61
ผู้หญิงโสด มีโอกาสเข้าสังคมมากกว่า	14.0	41.0	41.0	4.0	0.0	3.65

จากตารางที่ 14 พบว่า ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดจากการรับรู้ของคนรอบข้าง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกได้แก่ ผู้หญิงโสดมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อยกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 รองลงมาคือ ผู้หญิงโสดมีความคล่องตัวมากกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ผู้หญิงโสดจะมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานมากกว่า และผู้หญิงโสดมีโอกาเข้าสังคมมากกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ

3.65 ผู้หญิงโสดมีความทะเยอทะยานมากกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ผู้หญิงโสดมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ผู้หญิงโสดสามารถยอมรับในการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ผู้หญิงโสดมีโอกาสถูกวงละเมิดทางเพศมากกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ผู้หญิงโสดมีการตัดสินใจที่รวดเร็วกว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และผู้หญิงโสดจะมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานมากกว่าเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18

การรับรู้ตนเองนั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ทั้งนี้เมื่อแยกการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสดออกเป็นด้านบวกและด้านลบแล้ว สามารถจำแนกผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านบวกของผู้หญิงโสด

คนรอบข้างผู้หญิงโสด (n = 100)						
ลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านบวก	ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
การเป็นโสด ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น	30.0	43.0	18.0	9.0	0.0	3.94
การเป็นโสด ทำให้มีเวลาทำงานมากขึ้น	16.0	50.0	30.0	4.0	0.0	3.78
การเป็นโสด ทำให้ตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น	15.0	44.0	34.0	4.0	3.0	3.64
การรู้สึกมีคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น	34.0	40.0	20.0	6.0	0.0	4.02
การเป็นโสด ทำให้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น	0.0	29.0	58.0	5.0	8.0	3.08
การเป็นโสด ทำให้มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	1.0	19.0	68.0	6.0	6.0	3.03
การไม่เขินอายที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตนเอง	45.0	20.0	24.0	6.0	5.0	3.94
การใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดเพื่อช่วยในการทำงาน	16.0	23.0	30.0	18.0	13.0	3.11
การมีความสุขกับสถานภาพของตนเอง	38.0	14.0	41.0	4.0	3.0	3.80

จากตารางที่ 15 พบว่า การรับรู้ตนเองในด้านบวกของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การรู้สึกมีคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาคือ การคิดว่าการเป็นโสดทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น และการไม่เขินอายที่จะแสดงออกถึงสถานภาพของตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.94 การมีความสุขกับสถานภาพของตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8 การคิดว่าการเป็นโสดทำให้มีเวลาทำงานมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 การคิดว่าการเป็นโสดทำให้ตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ส่วนการรับรู้ตนเองในด้านบวกของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับกลางได้แก่ การใช้ประโยชน์จากความเป็นโสดในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 การรู้สึกว่าความเป็นโสดทำให้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และการรู้สึกว่าความเป็นโสดทำให้มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านลบของผู้หญิงโสด

คนรอบข้างผู้หญิงโสด (n = 100)						
ลักษณะการรับรู้ตนเองในด้านลบ	ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
การเป็นโสด ทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำอยู่	0.0	0.0	19.0	49.0	32.0	1.87
การเป็นโสด ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ทำอยู่	0.0	0.0	4.0	43.0	53.0	1.51
การเป็นโสด ทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า	2.0	3.0	27.0	42.0	26.0	2.13
การเป็นโสด เป็นเรื่องผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับตน	0.0	4.0	9.0	46.0	41.0	1.76
การรู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างตน	0.0	0.0	6.0	34.0	60.0	1.46
การรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว	0.0	1.0	6.0	36.0	57.0	1.51
การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตน	0.0	3.0	8.0	31.0	58.0	1.56
การไม่ค่อยกล้าแสดงออก ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากตน	0.0	10.0	5.0	28.0	57.0	1.68
การไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสดหรือการแต่งงาน	0.0	2.0	27.0	18.0	53.0	1.78

จากตารางที่ 16 พบว่า การรับรู้ตนเองในด้านลบของผู้หญิงโสดที่มีค่ามากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การคิดว่าการเป็นโสดทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 รองลงมาคือ การคิดว่าการเป็นโสดทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 การเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสด หรือการแต่งงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 การรู้สึกว่าการทำงานเป็นโสดเป็นเรื่องที่ผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 การไม่กล้าแสดงออกหากอยู่ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคมเพราะกลัวผู้อื่นจะถามถึงสถานภาพของตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 การคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ทำ และการรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 และการรู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46

นอกเหนือจากการวิเคราะห์ลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสดทั้งในด้านลบและด้านบวกแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวโน้มพฤติกรรมที่ผู้หญิงโสดแสดงออกต่อผู้อื่นในบริบทของการทำงานได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

ผู้หญิงโสด (n = 100)						
ลักษณะการนำเสนอตนเอง	ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
พูด หรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน	1.0	12.0	40.0	23.0	24.0	2.43
บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง	0.0	15.0	50.0	25.0	10.0	2.70
ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว	8.0	9.0	40.0	34.0	9.0	2.73
เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ	2.0	21.0	40.0	28.0	9.0	2.79
มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม	2.0	19.0	58.0	19.0	2.0	3.00
กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง	0.0	32.0	52.0	13.0	3.0	3.13
ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ	0.0	9.0	41.0	15.0	35.0	2.24
กดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ	0.0	3.0	18.0	31.0	48.0	1.76
ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย	6.0	4.0	30.0	48.0	12.0	2.44
อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน	2.0	5.0	18.0	64.0	11.0	2.23
กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี	35.0	37.0	28.0	0.0	0.0	4.07
พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า	22.0	41.0	34.0	3.0	0.0	3.82
ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแค้นให้ตนเองลงหน้า	0.0	3.0	21.0	43.0	33.0	1.94
กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด	0.0	7.0	3.0	48.0	42.0	1.75
นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง	12.0	34.0	49.0	5.0	0.0	3.53
เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน	6.0	13.0	67.0	9.0	5.0	3.06

จากตารางที่ 17 พบว่า การนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับมากได้แก่ การกล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อทำงานได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 การพูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 การนำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

การนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การกล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 การเปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 การปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.0 การเสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 การยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อ

เขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 และการบอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.7

การนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับน้อยได้แก่ การขอความเห็นใจจากผู้อื่น หากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 การพูดหรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่ เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 การอ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 และการทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแก้ต่างให้ตนเองล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 การนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ การกดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 และการกล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด จากมุมมองของสื่อมวลชน จากมุมมองของตัวผู้หญิงโสดเองและจากมุมมองของคนรอบข้าง จึงทำให้สามารถทราบถึงทิศทางการมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดว่าเป็นอย่างไร ซึ่งในส่วนถัดไป ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ อันได้แก่

1. ผู้หญิงโสดที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน จะมีลักษณะการรับรู้ตนเองที่ต่างกัน
2. ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก
3. ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่ำ
4. ผู้หญิงโสดที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน จะมีลักษณะการนำเสนอตนเองที่ต่างกัน
5. ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก
6. ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสดในแต่ละกลุ่มอาชีพแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการรับรู้ตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
การเป็นโสด ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น	3.94	.919	1.172	.557
การเป็นโสด ทำให้มีเวลาทำงานมากขึ้น	3.78	.760	.120	.942
การเป็นโสด ทำให้ตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น	3.64	.894	.480	.787
การรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น	4.02	.887	2.641	.267
การเป็นโสด ทำให้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น	3.08	.813	2.138	.343
การเป็นโสด ทำให้มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	3.03	.731	3.236	.198
การไม่รู้สึกรำคาญใจที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตนเอง	3.94	1.179	.518	.772
การใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดเพื่อช่วยในการทำงาน	3.11	1.254	3.337	.189
การมีความสุขกับสถานภาพของตนเอง	3.80	1.092	.077	.962
การเป็นโสด ทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำอยู่	1.87	.706	2.324	.313
การเป็นโสด ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ทำอยู่	1.51	.577	1.379	.502
การเป็นโสด ทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น	2.13	.906	9.942	.007*
การเป็นโสด เป็นเรื่องผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับตน	1.76	.780	.955	.620
การรู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างตน	1.46	.610	1.553	.460
การรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว	1.51	.659	.878	.645
การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตน	1.56	.770	.675	.714
การไม่ค่อยกล้าแสดงออก ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากตน	1.68	.963	2.839	.242
การไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสดหรือการแต่งงาน	1.78	.917	.259	.879

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้หญิงโสดในแต่ละกลุ่มอาชีพมีการรับรู้ตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในข้อ การเป็นโสดทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น กล่าวคือ ผู้หญิงโสดที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน จะมีการรับรู้ว่าการเป็นโสดทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการรับรู้ตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
การเป็นโสด ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น	3.94	.919	3.499	.321
การเป็นโสด ทำให้มีเวลาทำงานมากขึ้น	3.78	.760	2.788	.425
การเป็นโสด ทำให้ตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น	3.64	.894	2.416	.491
การรู้สึกว่าคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น	4.02	.887	1.667	.644
การเป็นโสด ทำให้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น	3.08	.813	2.929	.403
การเป็นโสด ทำให้มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	3.03	.731	1.705	.636
การไม่รู้สึกรับผิดชอบที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตนเอง	3.94	1.179	.750	.861
การใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดเพื่อช่วยในการทำงาน	3.11	1.254	4.872	.181
การมีความสุขกับสถานภาพของตนเอง	3.80	1.092	.846	.838
การเป็นโสด ทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำอยู่	1.87	.706	2.787	.426
การเป็นโสด ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ทำอยู่	1.51	.577	.605	.895
การเป็นโสด ทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น	2.13	.906	5.217	.157
การเป็นโสด เป็นเรื่องผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับตน	1.76	.780	1.265	.738
การรู้สึกว่าคุณเพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างตน	1.46	.610	4.137	.247
การรู้สึกว่าคุณเองดีน้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว	1.51	.659	3.174	.366
การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตน	1.56	.770	5.564	.135
การไม่ค่อยกล้าแสดงออก ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากตน	1.68	.963	5.268	.153
การไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสด หรือการแต่งงาน	1.78	.917	2.649	.449

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้หญิงโสดในแต่ละช่วงอายุ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญในลักษณะการรับรู้ตนเอง กล่าวคือ ผู้หญิงโสดที่มีอายุต่างกัน ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ตนเองที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการรับรู้ตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
การเป็นโสด ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น	3.94	.919	1.238	.744
การเป็นโสด ทำให้มีเวลาทำงานมากขึ้น	3.78	.760	1.805	.614
การเป็นโสด ทำให้ตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น	3.64	.894	4.507	.212
การรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น	4.02	.887	3.369	.338
การเป็นโสด ทำให้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น	3.08	.813	3.210	.360
การเป็นโสด ทำให้มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	3.03	.731	2.774	.428
การไม่รู้สึกเขินอายที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตนเอง	3.94	1.179	2.933	.402
การใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดเพื่อช่วยในการทำงาน	3.11	1.254	.742	.863
การมีความสุขกับสถานภาพของตนเอง	3.80	1.092	.768	.857
การเป็นโสด ทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำอยู่	1.87	.706	.523	.914
การเป็นโสด ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ทำอยู่	1.51	.577	1.794	.616
การเป็นโสด ทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น	2.13	.906	.953	.813
การเป็นโสด เป็นเรื่องผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับตน	1.76	.780	1.106	.776
การรู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดของตน	1.46	.610	2.423	.489
การรู้สึกว่าตนเองดีน้อยกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว	1.51	.659	2.467	.481
การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตน	1.56	.770	1.350	.717
การไม่ค่อยกล้าแสดงออก ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากตน	1.68	.963	1.742	.628
การไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสดหรือการแต่งงาน	1.78	.917	1.051	.789

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อลักษณะการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้หญิงโสดในแต่ละระดับการศึกษา มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญในลักษณะการรับรู้ตนเอง กล่าวคือ ระดับการศึกษาของผู้หญิงโสดที่ต่างกัน ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ตนเองที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

ลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดในแต่ละกลุ่มอาชีพแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการนำเสนอตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
พูด หรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน	2.43	1.018	.013	.993
บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง	2.70	.847	.894	.640
ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว	2.73	1.024	.888	.641
เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ	2.79	.946	.513	.774
มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม	3.00	.739	.219	.897
กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง	3.13	.747	1.706	.426
ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ	2.24	1.036	.815	.665
กดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ	1.76	.854	3.934	.140
ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย	2.44	.967	.940	.625
อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน	2.23	.790	.296	.862
กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี	4.07	.795	.385	.825
พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า	3.82	.809	.057	.972
ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแค้นให้ตนเองล่วงหน้า	1.94	.814	.917	.632
กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด	1.75	.821	3.720	.156
นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง	3.53	.771	1.381	.501
เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน	3.06	.814	2.831	.243

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านกลุ่มอาชีพ ที่ส่งผลต่อลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้หญิงโสดในแต่ละกลุ่มอาชีพ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญในลักษณะการนำเสนอตนเอง กล่าวคือ ผู้หญิงโสดในกลุ่มอาชีพที่ต่างกัน ไม่ได้มีผลต่อการนำเสนอตนเองที่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5

ผู้หญิงโสดที่มีอายุน้อยจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีอายุมาก

ตารางที่ 22 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการนำเสนอตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
พูด หรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน	2.43	1.018	4.088	.394
บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง	2.70	.847	4.570	.334
ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว	2.73	1.024	1.140	.888
เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ	2.79	.946	1.549	.818
มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม	3.00	.739	6.189	.185
กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง	3.13	.747	3.880	.423
ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ	2.24	1.036	2.390	.664
กดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ	1.76	.854	5.153	.272
ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย	2.44	.967	2.864	.581
อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน	2.23	.790	10.919	.065
กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี	4.07	.795	3.045	.550
พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า	3.82	.809	5.563	.234
ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแค้นให้ตนเองล่วงหน้า	1.94	.814	7.786	.100
กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด	1.75	.821	2.901	.575
นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง	3.53	.771	1.161	.885
เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน	3.06	.814	6.458	.167

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านอายุ ที่ส่งผลต่อลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้หญิงโสดในแต่ละช่วงอายุ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญในลักษณะการนำเสนอตนเอง กล่าวคือ ผู้หญิงโสดที่มีช่วงอายุต่างกัน ไม่มีผลต่อการนำเสนอตนเองที่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6

ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการนำเสนอตนเองในด้านบวกมากกว่าผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตารางที่ 23 ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

ลักษณะการนำเสนอตนเอง	X	SD	Kruskal - Wallis	P.
พูด หรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน	2.43	1.018	4.784	.188
บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง	2.70	.847	4.374	.224
ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว	2.73	1.024	.453	.929
เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ	2.79	.946	.315	.957
มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม	3.00	.739	1.962	.580
กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง	3.13	.747	4.168	.244
ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ	2.24	1.036	1.709	.635
กดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ	1.76	.854	2.285	.515
ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย	2.44	.967	.640	.887
อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน	2.23	.790	2.444	.486
กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี	4.07	.795	1.052	.789
พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า	3.82	.809	1.340	.720
ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแค้นให้ตนเองล่วงหน้า	1.94	.814	2.866	.413
กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด	1.75	.821	1.888	.596
นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง	3.53	.771	.980	.806
เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน	3.06	.814	4.453	.216

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อลักษณะการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าผู้หญิงโสดในแต่ละระดับการศึกษา มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญในลักษณะการนำเสนอตนเอง กล่าวคือ ผู้หญิงโสดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลต่อการนำเสนอตนเองที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยทั้งการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire) รวมไปถึงการทดสอบสมมติฐาน ทำให้ได้ทราบถึงทิศทางและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสรุปและอภิปรายผลในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากมุมมองของสื่อมวลชน จากมุมมองของคนรอบข้าง และจากมุมมองของตัวเอง

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีวิจัย คือ การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey Questionnaire) โดยแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยที่มียอดขายสูงสุดในประเภทประชานิยมและประเภทเพ่ง
คุณภาพ อันได้แก่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ที่ตีพิมพ์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม
2550 - 31 ธันวาคม 2550 ใช้การสุ่มอย่างมีระบบโดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะฉบับ
ที่ออกวันที่ 5 10 15 20 25 และ 30 รวมทั้งสิ้น 142 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 ผู้หญิงโสดที่มีอายุตั้งแต่ 27 ปีขึ้นไป จำนวน 100 คน โดยทำการเฉลี่ยสัดส่วน
ของกลุ่มตัวอย่างให้กระจายตามแต่ละกลุ่มอาชีพเท่าๆกัน อันได้แก่ กลุ่มอาชีพที่
มีสัดส่วนของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง กลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้หญิงมากกว่า
ผู้ชาย และกลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้ชายและผู้หญิงใกล้เคียงกัน

กลุ่มที่ 3 คนรอบข้างผู้หญิงโสดที่ทำงานในอาชีพเดียวกันกับผู้หญิงโสดนั้น โดยเลือก
เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความเกี่ยวพันทางสายเลือดจำนวน 100 คน โดยทำ
การเฉลี่ยสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างให้กระจายตามกลุ่มอาชีพทั้งสามเท่าๆกัน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่1 ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า ชาวที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดมีจำนวนทั้งสิ้น 58 ชาว โดยส่วนใหญ่เป็นชาวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือมีจำนวน 43 ชาว และชาวจากหนังสือพิมพ์มติชนจำนวน 15 ชาว โดยรูปแบบของชาวส่วนใหญ่เป็นชายวัยชรา คือมีจำนวน 38 ชาว รองลงมาคือหัวข่าวยุโรป จำนวน 10 ชาว และคอลัมน์สุดสัปดาห์จำนวน 5 ชาว ประเภทของชาวส่วนใหญ่เป็นชาวบันเทิง คือมีจำนวน 46 ชาว รองลงมาคือชาวสตรีและสังคม จำนวน 4 ชาว

1.2 มิติและทิศทางของผู้หญิงโสดที่ถูกลำเลียงในข่าว

มิติทางด้านบุคลิกภาพของผู้หญิงโสดที่พบมากที่สุดเกี่ยวกับความสวยและเช็กซี่ คือมีจำนวน 23 ชาว โดยมีมิติด้านอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงโสดที่ทำงานอยู่ในวงการบันเทิง คือมีจำนวน 48 ชาว และมิติทางด้านสังคมที่ปรากฏส่วนใหญ่ผู้หญิงโสดจะถูกพูดถึงในบทบาทของสาวแก่ คือมีจำนวน 17 ชาว รองลงมาคือบทบาทหญิงแก่ จำนวน 14 ชาว และบทบาทผู้รับเคราะห์ จำนวน 10 ชาว

ในด้านของบทบาททำงาน (Working Role) นั้น บทบาทของผู้หญิงโสดที่พบมากที่สุดคือบทบาทผู้ให้ความบันเทิง คือมีจำนวน 48 ชาว รองลงมาคือบทบาทผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ชาว ส่วนบุคลิกที่ถูกลำเลียงที่พบมากที่สุดคือ บุคลิก “เด็ดเดี่ยว” คือมีจำนวน 18 ชาว รองลงมาคือ “มองโลกในแง่ดี” จำนวน 11 ชาว และ “แข็งแกร่ง” จำนวน 8 ชาว

ทัศนคติของข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสดส่วนใหญ่มีทิศทางเป็นกลาง คือไม่ปรากฏทัศนคติไปในทางใดทางหนึ่งอย่างชัดเจน คือมีจำนวน 49 ชาว รองลงมาคือทิศทางการนำเสนอบวก จำนวน 7 ชาว และทิศทางเป็นลบน้อยที่สุด จำนวน 2 ชาว

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดจำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 43 คน และเพศหญิง 57 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 26 -30 ปี คือมีจำนวน 40 คน รองลงมาคืออายุ 20 - 25 ปี จำนวน 16 คน โดยมากมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง คือมีจำนวน 76 คน รองลงมาคือภาคเหนือ จำนวน 12 คน กว่าครึ่งมีสถานภาพโสด คือมีจำนวน 62 คน รองลงมาคือสถานภาพสมรส จำนวน 37 คน และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือมีจำนวน 64 คน รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 13 คน โดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คือมีจำนวน 79 คน รองลงมาคือข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจจำนวน 18 คน โดยมากเป็นพนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน คือมีจำนวน 69 คน รองลงมาคือ หัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ จำนวน 19 คน และโดยมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คือมีจำนวน 33 คน รองลงมาคือ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 22 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดจำนวน 100 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 27 -30 ปี คือมีจำนวน 62 คน รองลงมาคืออายุ 31 -35 ปี จำนวน 24 คน โดยมากมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง คือมีจำนวน 67 คน รองลงมาคือภาคเหนือ จำนวน 14 คน และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คือมีจำนวน 77 คน รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน โดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คือมีจำนวน 83 คน รองลงมาคือข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจจำนวน 17 คน และส่วนใหญ่เป็นพนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน คือมีจำนวน 81 คน รองลงมาคือหัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ จำนวน 16 คน โดยมากมีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท คือมีจำนวน 47 คน รองลงมาคือรายได้ 20,001 - 30,000 จำนวน 31 คน

2.2 ภาพลักษณ์และทัศนคติของคนรอบข้างที่มีต่อผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน

จากความคิดเห็นของคนรอบข้างผู้หญิงโสดพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับบุคคลเข้าทำงานมากที่สุดคือ ประสบการณ์ รองลงมาคือระดับการศึกษา บุคลิก ส่วนสถานภาพจะถูกพิจารณาเป็นลำดับที่ 4 และเพศเป็นลำดับสุดท้าย

ร้อยละ 54 ของผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่า สถานภาพของผู้หญิงไม่มีผลต่อการได้รับเลือกเข้าทำงาน หากแต่จะต้องพิจารณาปัจจัยด้านอื่นๆประกอบด้วย เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ฯลฯ ของบุคคลนั้น รวมไปถึงลักษณะงานของอาชีพนั้นๆซึ่งอาจจะเหมาะสมกับผู้หญิงโสดหรือผู้หญิงที่แต่งงานแล้วแตกต่างกันไป ในขณะเดียวกัน อีกร้อยละ 44 ของผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่า ผู้หญิงโสดมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะไม่มีภาระทางครอบครัวที่ต้องดูแลลูกและสามี มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลาการทำงานและมีอิสระมากกว่า

ในด้านของความก้าวหน้าในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานภาพของผู้หญิง ไม่ได้มีผลต่อความก้าวหน้าในด้านหน้าที่การงาน หากแต่ขึ้นอยู่กับผลงานของบุคคลนั้น ในขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งกล่าวว่า ผู้หญิงโสดจะมีโอกาสก้าวหน้ามากกว่าเนื่องด้วยมีเวลาในการสร้างผลงานมากกว่า และสำหรับบางหน่วยงาน ผู้หญิงโสดจะได้รับความเอ็นดูจากผู้บังคับบัญชามากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

สำหรับลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้หญิงโสดนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่า ผู้หญิงโสดเหมาะกับงานที่ต้องอาศัยความคล่องตัวและต้องเสียสละความเป็นส่วนตัวมากกว่างานทั่วไป เช่น งานที่ต้องออกพื้นที่ งานที่ต้องแข่งขันกันสร้างผลงาน ฯลฯ เพราะจะสามารถทุ่มเทให้กับการทำงานได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีปัญหาครอบครัวตามมา

นอกจากนั้นแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรอบข้างผู้หญิงโสดนั้นมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงานว่า ผู้หญิงโสดมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อย รองลงมาเป็นการมองภาพลักษณ์ผู้หญิงโสดว่ามีความคล่องตัวในการทำงาน และมองว่าผู้หญิงโสดจะมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว

2.3 การรับรู้และการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน

จากการศึกษาพบว่า ผู้หญิงโสดมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าด้านลบ โดยการรับรู้ในด้านบวกที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ ผู้หญิงโสดจะรับรู้ว่าคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น รองลงมาคือการรับรู้ว่าการเป็นโสดมีส่วนช่วยให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น และการไม่เขินอายที่จะแสดงออกถึงสถานภาพความเป็นโสดของตนให้ผู้อื่นได้รับทราบ ส่วนการรับรู้ในด้านลบที่สำคัญที่สุดคือ ผู้หญิงโสดรับรู้ว่าการเป็นโสดของตนเองทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น รองลงมาคือ การเป็นโสดทำให้ดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ทำอยู่

สำหรับการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสดนั้น มีแนวโน้มเป็นไปในทางบวก กล่าวคือ ผู้หญิงโสดมักใช้วิธีการกล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงาน หรือกล่าวชื่นชมเพื่อนร่วมงานต่อหน้ามากที่สุด รองลงมาคือการนำวิธีการทำงานของผู้อื่นที่ประสบความสำเร็จแล้วนำมาใช้กับตนเอง โดยผู้หญิงโสดจะใช้วิธีในแง่ลบ เช่น การกดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ หรือการกล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อตนทำงานผิดพลาด น้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากมุมมองของสื่อมวลชน จากการรับรู้ของคนรอบข้าง และจากการรับรู้ของตัวผู้หญิงโสดเอง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงาน จากมุมมองของสื่อมวลชน จากการรับรู้ของคนรอบข้าง และจากการรับรู้ของตัวผู้หญิงโสดเอง มีลักษณะการรับรู้ที่ทั้งเหมือนและต่างกันตามประเด็นดังต่อไปนี้

มิติของผู้หญิงโสด ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าวเกี่ยวกับผู้หญิงโสดที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์พบว่า โดยมากแล้ว สื่อมวลชนมักมองภาพของหญิงโสดในด้านหน้าตาและรูปลักษณ์ โดยเฉพาะเรื่องความสวยและเซ็กซี่ ซึ่งเป็นการมองผู้หญิงโสดในลักษณะของการเป็นวัตถุทางเพศ (Sex Object) โดยข่าวในลักษณะนี้ พบมากคิดเป็นร้อยละ 39.7 ของข่าวทั้งหมด ซึ่งตรงกับการรับรู้ตนเองในด้านลบของผู้หญิงโสดในข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ที่ว่า การเป็นโสดของตนเองทำให้มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น นอกจากนั้นแล้ว ยังสอดคล้องกับการมองของ

คนรอบข้างผู้หญิงโสดร้อยละ 16 ว่า ผู้หญิงโสดในบางองค์กรจะมีโอกาสก้าวหน้ามากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วเนื่องจากจะได้รับความเอ็นดูจากผู้บังคับบัญชามากกว่า

ลักษณะการมองผู้หญิงโสดในแบบนี้ เป็นการแสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ เพศหญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่กระตุ้นและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ชายเท่านั้น (Zoonen, 1994) ซึ่งเป็นการแสดงภาพของผู้หญิงว่าเป็นเพศที่มักจะตกอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าผู้ชาย โดยมีลักษณะเดียวกับภาพฝังใจ (Stereotype) ที่ว่าเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและต้องพึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอ (Brannon, 1996)

ในส่วนของมิติทางด้านสังคมของผู้หญิงโสดนั้น จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ผู้หญิงโสดถูกนำเสนอในบทบาทของสาวแก่ (Old maid) มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 29.3 คือ สื่อมวลชนมักจะมองว่าผู้หญิงโสดคนนั้นยังไม่ได้มีชีวิตที่สมบูรณ์ด้วยการเข้าพิธีแต่งงาน ถึงแม้ว่าผู้หญิงโสดนั้นจะแสดงออกว่ามีความสุขกับสถานภาพของตนก็ตาม ซึ่งตรงกับความเห็นของ Bell (1975) ที่ว่า สังคมมักจะมีทัศนคติกับผู้หญิงโสดในทางลบ เพราะผู้หญิงเหล่านี้ไม่สามารถแสดงบทบาทของภรรยาและมารดาได้

สำหรับการรับรู้จากทางด้านตัวผู้หญิงโสดเองนั้น กลับพบว่าผู้หญิงโสดโดยมากมักจะรับรู้ตนเองในด้านบวก กล่าวคือ ผู้หญิงโสดมีการรับรู้ตนเองว่า การเป็นโสดหรือการไม่ได้แต่งงานไม่ได้ทำให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดน้อยลงไป โดยจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดพบว่า การรับรู้ตนเองในข้อนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 4.02 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก และผู้หญิงโสดส่วนมากมีความสุขกับสถานภาพของตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Srole (1962) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและสถานภาพของผู้หญิงแล้วพบว่า ผู้หญิงโสดกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันในด้านของสุขภาพจิตเลย กล่าวคือ การเป็นโสดหรือการแต่งงานนั้นไม่ได้มีผลทำให้สุขภาพจิตของผู้หญิงแตกต่างกัน

มิติทางด้านสังคมของผู้หญิงโสดอีกอย่างหนึ่งที่พบมากเป็นอันดับรองลงมาจาก การนำเสนอของสื่อมวลชน คือ บทบาทของผู้หญิงแก่ โดยคิดเป็นร้อยละ 24.1 หากแต่บทบาทของผู้หญิงแก่ในที่นี้ มิได้เกิดจากการที่ผู้หญิงคนนั้นประสบความสำเร็จในการทำงานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังผูกติดอยู่กับการที่ผู้หญิงคนนั้นมีความสามารถในการใช้ชีวิตอยู่คนเดียวโดยปราศจากครอบครัวหรือคนรักอีกด้วย ในขณะที่คนรอบข้างของผู้หญิงโสดร้อยละ 44 เห็นว่า

ผู้หญิงโสดจะมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะมีความเป็นอิสระ ไม่มีปัญหาในการทำงานนอกเวลาหรือทำงานนอกสถานที่ สามารถทำงานได้เต็มที่มากกว่าเพราะไม่ต้องดูแลครอบครัวอันได้แก่ลูกและสามี และคนรอบข้างผู้หญิงโสดอีกร้อยละ 16 มองว่า ผู้หญิงโสดมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วเพราะมีเวลาในการสร้างผลงานมากกว่า ซึ่งตัวผู้หญิงโสดเองก็รับรู้ตรงกันว่า การเป็นโสดของตนทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 เท่ากับ 3.94 และยังรับรู้ว่าการเป็นโสดทำให้ตนเองมีเวลาทำงานมากขึ้นอีกด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 5 เท่ากับ 3.78

จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า ทั้งสื่อมวลชน คนรอบข้างผู้หญิงโสดรวมไปถึงตัวผู้หญิงโสดเอง ต่างมีการรับรู้ตรงกันในข้อที่ว่า การเป็นโสดมีส่วนช่วยให้ทำงานได้ดีขึ้น กล่าวคือ หากผู้หญิงโสดจะสามารถทำงานได้ดีกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วก็เนื่องมาจาก การไม่ต้องแสดงบทบาทของความเป็นแม่ (Mother Role) คือ ไม่ต้องดูแลสามี ไม่ต้องดูแลลูก ไม่ต้องคลอดลูก คือสังคมยังมีภาพฝังใจ (Stereotype) ว่า หากผู้หญิงเข้าสู่สถาบันครอบครัวแล้วเมื่อใดก็ตาม ผู้หญิงก็ต้องเป็นฝ่ายรับบทบาทผู้ดูแลครอบครัวเสมอไป มิใช่บทบาทของผู้จัดหา (Provider) ให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ชาย โดยกลุ่มสตรีนิยมแนวมาร์กซิสต์ (Marxist Feminism) มองว่าเกิดมาจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เอื้อต่อการให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายป้อนแรงงานส่วนเกินให้แก่ผู้ชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งออกไปทำงานในระบบนายทุน ผู้หญิงไม่มีส่วนร่วมในการผลิตและต้องเป็นฝ่ายบริการผู้ชาย เมื่อผู้หญิงไม่ต้องแสดงบทบาทเหล่านั้นก็จะทำให้ผู้หญิงประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้น ซึ่งเป็นการมองภาพผู้หญิงโสดในลักษณะแบบกลุ่ม (Group) มากกว่าการมองผู้หญิงในฐานะปัจเจกบุคคล (Individual) ตามแนวคิดของสตรีนิยมแนวเสรีนิยม (Liberal Feminism)

นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวที่ปรากฏพบว่า ผู้หญิงโสดมักตกอยู่ในบทบาทของผู้รับเคราะห์ โดยคิดเป็นร้อยละ 17.2 อันเนื่องมาจากความโสดเป็นช่องว่างที่เปิดโอกาสให้สังคมโจมตีในแง่ของการมีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ หรือการมีความผิดปกติจากผู้หญิงคนอื่นเหมือนดังที่ Bequeart (1976) กล่าวไว้ว่า ผู้หญิงโสดมักถูกสังคมจ้องมองพฤติกรรมอยู่เสมอว่า คงจะต้องมีสิ่งผิดปกติไปจากผู้หญิงส่วนใหญ่ที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว ซึ่งตัวผู้หญิงโสดเองก็รับรู้ถึงการจับตามองของสังคมอันเนื่องมาจากความโสดนี้ ดังเช่นกรณีของคุณฉนิษฐา ลีเฉลิมวงศ์ โฆษกพรรคชาติไทยที่ตกเป็นข่าวว่าได้รับทรัพย์สินจากผู้อื่นด้วยความสเนหา โดยคุณฉนิษฐากล่าวว่าการเป็นโสดของตนมีส่วนทำให้สื่อมวลชนตีข่าวเรื่องนี้ไปได้ง่าย

บทบาทการทำงาน

จากข่าวทั้งหมดเกี่ยวกับผู้หญิงโสดพบว่า สื่อมวลชนมีการนำเสนอผู้หญิงโสดในบริบทของวงการบันเทิงมากที่สุด โดยคิดเป็นถึงร้อยละ 82.8 จึงทำให้บทบาทการทำงานของผู้หญิงโสดจากมุมมองของสื่อมวลชนปรากฏอยู่ในลักษณะของผู้ให้ความบันเทิงมากที่สุดตามไปด้วย เป็นการสะท้อนภาพที่ว่า สังคมมักมองผู้หญิงในลักษณะที่เป็นเหมือนไม้ประดับและเป็นฝ่ายสร้างความบันเทิงใจให้กับสังคม (Zoonen, 1994) ส่วนมุมมองของคนรอบข้างผู้หญิงโสดนั้น จะมองว่าผู้หญิงโสดเหมาะกับอาชีพที่มีลักษณะเป็นงานติดต่อสื่อสาร หรือประสานงาน รวมไปถึงงานที่มีลักษณะต้องเสียสละความเป็นส่วนตัวมากกว่างานอื่นๆ เช่น งานที่ต้องออกนอกสถานที่อยู่เสมอ โดยมองเหตุผลทางด้านความยืดหยุ่นทางด้านเวลา มากกว่าจะมองผู้หญิงโสดในลักษณะของการเป็นผู้สร้างความบันเทิงใจให้กับคนอื่น

นอกจากนั้นแล้ว การวิจัยในครั้งนี้ยังพบข้อมูลที่น่าสนใจคือ คนรอบข้างผู้หญิงโสดมองภาพลักษณ์ผู้หญิงโสดว่ามีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อยกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่หนึ่ง เท่ากับ 3.93 ซึ่งเป็นการมองภาพที่ค่อนข้างเป็นไปในด้านลบ ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นผลมาจากการที่ผู้หญิงโสดถูกมองว่ามีอิสระมากกว่าจึงสามารถตัดสินใจใด ๆ ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่นมากนัก

บุคลิกที่ปรากฏ

บุคลิกของผู้หญิงโสดที่พบมากที่สุดจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนได้แก่ บุคลิก “เด็ดเดี่ยว” โดยคิดเป็นร้อยละ 31.0 ซึ่งการนำเสนอภาพของผู้หญิงโสดในบุคลิกแบบนี้ มีลักษณะเดียวกันกับการนำเสนอภาพผู้หญิงโสดเป็นผู้หญิงเก่ง กล่าวคือ ผู้หญิงโสดถูกนำเสนอในบุคลิกที่เป็นคนเด็ดเดี่ยวไม่ใช่เพราะความสามารถในการทำงานเพียงอย่างเดียว แต่เพราะสามารถใช้ชีวิตโดยปราศจากครอบครัวหรือคนรักอีกด้วย ในขณะที่คนรอบข้างของผู้หญิงโสด จะมองบุคลิกผู้หญิงโสดเป็นคนที่คล่องแคล่วว่องไว ทำงานได้คล่องตัวมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 2 เท่ากับ 3.86 นอกจากนั้นแล้ว ยังมองว่าผู้หญิงโสดมีโอกาสเข้าสังคมมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วอีกด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 3 เท่ากับ 3.65 ซึ่งการมองภาพลักษณ์ผู้หญิงโสดเป็นบุคคลที่คล่องแคล่วว่องไวนี้ ตรงกันกับการรับรู้ตนเองของผู้หญิงโสดในข้อที่ว่า การเป็นโสดทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 2 เท่ากับ 3.94

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ตนเอง และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดพบว่า ผู้หญิงโสดมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าด้านลบ โดยการรับรู้ตนเองในข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การรับรู้ตนเองว่ามีคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ การรับรู้ว่าการเป็นโสดทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น และการไม่เขินอายที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตน โดยทั้ง 2 ข้อนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.94

ถึงแม้ว่าผู้หญิงโสดจะมีการรับรู้ตนเองในด้านบวกมากกว่าด้านลบ แต่ทั้งนี้ ทิศทางการมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด จากทั้งสื่อมวลชนและจากคนรอบข้างยังมีการมองภาพของผู้หญิงโสดในทางลบอยู่บ้าง ส่งผลให้ผู้หญิงโสดโดยมากมีลักษณะการนำเสนอตนเองที่มุ่งสร้างความประทับใจให้เกิดกับคู่สื่อสาร ด้วยการใช่วิธีชื่นชมหรือยกยออีกฝ่ายหนึ่ง (Ingratiation) รวมไปถึงการใช่วิธีตรวจสอบตนเอง (Self - monitoring) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในที่ทำงาน ซึ่งวิธีการนำเสนอตนเองในลักษณะดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่บุคคลมักจะกระทำเมื่อต้องการให้ตนเองเป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น (Jones and Wortman, 1973) และในทางเดียวกันผู้หญิงโสดจึงหลีกเลี่ยงวิธีการนำเสนอตนเองที่จะสร้างความขุ่นข้องหมองใจให้กับอีกฝ่าย เช่น การกดผู้อื่นให้อยู่ในสถานะที่ต่ำกว่า (Intimidation) หรือการสร้างอุปสรรคเพื่อหาข้อแก้ต่างให้ตนเอง (Self - handicapping) เป็นต้น

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสด และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด

1. การนำเสนอข่าวของสื่อ

การนำเสนอภาพลักษณ์ผู้หญิงโสดของสื่อมวลชน ซึ่งมีการนำเสนอในลักษณะของความ เป็นวัตถุทางเพศ (Sex object) รวมไปถึงผู้หญิงโสดมักจะไปปรากฏอยู่ในบริบทของวงการบันเทิง เสียเป็นส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นถึงร้อยละ 82.8 จึงทำให้ผู้หญิงโสดมีภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ให้ ความบันเทิงมากกว่าเป็นผู้สร้างสรรคงานที่มีความจริงจัง นอกจากนั้นแล้ว ความสำเร็จของสตรีโสดที่ปรากฏในข่าว ไม่ได้ถูกเน้นในแง่ของความสามารถในการทำงานเพียงอย่างเดียว แต่ถูกหยิบยกประเด็นเรื่องสถานภาพมาเกี่ยวข้องด้วย ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ผู้หญิงโสดของคนทั่วไปว่า ถึงแม้ปัจจุบันผู้หญิงโสดจะได้รับการยอมรับมากขึ้น แต่ค่านิยมของการที่ผู้หญิงควรจะต้อง

แต่งงานเมื่อถึงวัยอันควรก็ยังไม่ได้เลื่อนหายไป เพียงแต่อยู่ในระดับที่เบาบางลงเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าในอนาคต ค่านิยมนี้จะค่อย ๆ ลดความสำคัญลงไปตามกาลเวลา แต่อย่างไรก็จะมีวันเลื่อนหายไปจากสังคมไทย

2. อาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 6 ข้อพบว่า ตัวแปรเพียงตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสดได้แก่ กลุ่มอาชีพ ผู้หญิงโสดจะมีการรับรู้ว่าการเป็นโสดมีโอกาสมากกว่าตนเองถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น โดยเฉพาะผู้หญิงโสดที่ทำงานในกลุ่มอาชีพที่มีสัดส่วนของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง จะมีการรับรู้ตนเองในข้อนี้มากกว่าผู้หญิงโสดที่ทำงานในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ

การรับรู้ตนเองในลักษณะดังกล่าว น่าจะมีผลมาจากการที่ผู้หญิงโสดในกลุ่มอาชีพนี้ต้องอยู่ในสังคมการทำงานที่มีลักษณะชายเป็นใหญ่ (Patriarchy Society) เนื่องจากมีสัดส่วนของผู้ชายที่ทำงานในอาชีพเดียวกันมากกว่าจึงส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย หากแต่ไม่ได้เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการทำงานในกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง จะทำให้ผู้หญิงต้องเผชิญกับการถูกลวนลามทางเพศเสมอไป สำหรับปัจจัยด้าน อายุ และระดับการศึกษาของผู้หญิงโสดนั้น จากการทดสอบด้วยวิธีของ Kruskal - Wallis ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้วิจัยไม่พบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวกับลักษณะการรับรู้และการนำเสนอตนเองของผู้หญิงโสด

ข้อสังเกต

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดส่วนใหญ่เต็มใจในการตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งอาจส่งผลทำให้ผลการศึกษารับรู้ตนเองของผู้หญิงโสดออกมาในด้านบวกมากกว่าด้านลบ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดีกับสถานภาพของตนเองอยู่แล้ว
2. อายุของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงโสดมีการกระจายค่อนข้างน้อย คือกลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 30 ปีเป็นส่วนใหญ่จึงอาจทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุกับการรับรู้และการนำเสนอตนเองได้ไม่ชัดเจนนัก

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงแนวโน้มของพฤติกรรมที่ผู้หญิงโสดแสดงออกมา ในบริบทของการทำงาน แต่ทั้งนี้ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า แนวโน้มของพฤติกรรมเหล่านั้น มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความเป็นโสดของผู้หญิงมากน้อยเพียงใด เพียงแต่สามารถบอกได้ว่า ผู้หญิงโสดมีพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้น ดังนั้นการศึกษาในขั้นต่อไป จึงควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระดับการรับรู้ความเป็นโสดของตนเองกับการแสดงออกที่เกิดขึ้นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือไม่ และในระดับใด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น ควรศึกษาจากมุมมองของหน่วยงาน หรือมุมมองของผู้ว่าจ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำงานของบุคลากร เช่น ฝ่ายบุคคล เพื่อให้ทราบถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงโสดในด้านหน้าที่การงานในอีกมิติหนึ่ง ซึ่งอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างออกไปจากมุมมองของคนรอบข้างและจากตัวของผู้หญิงโสดเอง
3. สำหรับการศึกษเกี่ยวกับผู้หญิงโสดที่จะมีขึ้นในอนาคต เนื่องจากการศึกษาในประเด็นนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัวและละเอียดอ่อน ผู้วิจัยจึงควรแสดงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงเจตนาที่ชัดเจนในการศึกษา และมีความระมัดระวังในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อที่จะไม่ให้เป็นการสร้างความรู้สึกตกย้ำความเป็นโสดสำหรับกลุ่มตัวอย่างบางคนที่รู้สึกไม่สะดวกใจในการเปิดเผยสถานะความเป็นโสดของตน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัญญารัตน์ สุดสะอาด. สตรีโสดในสังคมไทยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

กาญจนา แก้วเทพ. ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสื่อมวลชน. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

การสมรสและการหย่าของประชากรไทย [Online]. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2548. http://service.nso.go.th/nso/data/02/02_5_files/marry47.pdf [สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2550]

ซัชสุนี ศุขิลวรรณ. ความคิดเกี่ยวกับตนเองของสตรีโสด : ศึกษากรณีสตรีที่ไม่เคยแต่งงานและมีอายุ 30 ปีขึ้นไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

ชิตาภา สุขพล้ำ. การสื่อสารระหว่างบุคคล. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

ฉรินันท์ อนวัชศิริวงศ์. การวิเคราะห์ต้นเพื่อประสิทธิผลในการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

นิภาวรรณ กิริยะ. การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้ว ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ปิยนาด บุนนาค และ มรรยาท กิจสุวรรณ. การวิเคราะห์ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2325-2394) : ระบบเครือญาติ การแต่งงานและครอบครัว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร [Online]. กรมการปกครอง, 2550. http://www.dopa.go.th/stat/y_stat49.html [สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2550]
- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนลคำหลวง. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2496.
- พริ้มวดี มีสมสาร. ภาพลักษณ์หญิงโสด : นัยของการเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ภัสสร ลิมานนท์. การศึกษาค่านิยมและทัศนคติของสตรีไทยเกี่ยวกับการสมรส. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ภัสสร ลิมานนท์. ถ้า ... ชีวิตแต่งงานกำลังหมดความหมาย? สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภาวะสมรสในเอเชีย. วารสารประชากรศาสตร์ 21 (กันยายน 2548).
- ระวีวรรณ ธรณี. ผู้หญิงโสด : ข้อดีและข้อเสียของการดำเนินชีวิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- รุ่งเรืองศรี วงศาโรจน์. การสื่อสารภายในบุคคล : กรณีศึกษาการบนบานศาลกล่าว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ, 2548.
- วันทนีญ์ วาสิกะสิน และ สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. สังคมไทยคาดหวังอย่างไรกับผู้หญิง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- วิระดา สมสวัสดิ์. ที่พรรคสตรีนิยม. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

ไศรยา เตชะวัฒนเศรษฐ์. โลกทัศน์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการอยู่เป็นโสดของพนักงานต้อนรับหญิงบนเครื่องบิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สาวโสดสนิท แห่งชิงมงกุฏ มิสคานทอง. หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ (22 พฤษภาคม 2546).

สุธีรา ทอมสัน และ เมทินี พงษ์เวช. ผู้หญิงไทย : สถานภาพและบทบาทที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา, 2538.

สุนทรี โคมิน และ สนิท สัมครการ. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส. กฤษณาสอนน้องคำฉันท์. กรุงเทพฯ: สภาพระธรรมกถึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, 2533.

สรุปผลเบื้องต้นการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2549 [Online]. สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549. http://service.nso.go.th/nso/g_knowledge/downlist.htm [สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2550]

หนังสือพิมพ์หัวข้อขึ้นราคา อ่างต้นทุ่นฟุ้ง-ดีเคยมีนาคมนี้. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (15 กุมภาพันธ์ 2549)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Bell, Robert R. Marriage and Family Interaction. Illinois: The Dorsey Press, 1975.

Bequaert, Lucia H. Single Women, alone and together. Beacon Press Book, 1976.

Bormann, E., and Bormann, N. Speech communication : a basic approach.
Cambridge: Harper & Row, 1986.

Brannon, L. Gender: Psychological perspective. Boston: Allyn and Bacon, 1996.

DeVito, J. The interpersonal communication book. New York: Harper Collins, 1992.

Jourard, S. Disclosing man to himself. New York: D. Van Nostrand, 1968.

Massie, J., and Douglas, J. Managing: A Contemporary Introduction. NJ: Prentice Hall
Press, 1985.

Patton, B., and Giffin, M. Basic readings in interpersonal communication. New York:
Harper & Row, 1976.

Rogers, R. Freedom to learn : a view of what education might become. Merrill, 1969.

Zoonen, L. Feminist media studies. London: Sage, 1994.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

--	--	--	--

แบบสอบถามสำหรับบุคคลทั่วไป

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท
เรื่อง การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย X หรือเติมข้อความลงในคำถามด้านล่างดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ ปี
3. ภูมิลำเนา
 1. ภาคกลาง 4. ภาคตะวันออก
 2. ภาคเหนือ 5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 3. ภาคใต้
4. สถานภาพ
 1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่
5. ระดับการศึกษาสูงสุด
 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา 3. ปริญญาตรี
 2. มัธยมศึกษา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 4. สูงกว่าปริญญาตรี
6. อาชีพ
 1. พนักงานบริษัทเอกชน 3. ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 2. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย 4. อื่นๆโปรดระบุ
7. ตำแหน่ง
 1. พนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน 3. ผู้บริหาร
 2. หัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ 4. เจ้าของกิจการ

8. รายได้ต่อเดือน

() 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	() 5. 40,001 - 50,000 บาท
() 2. 10,001 - 20,000 บาท	() 6. 50,001 - 60,000 บาท
() 3. 20,001 - 30,000 บาท	() 7. 60,001 - 70,000 บาท
() 4. 30,001 - 40,000 บาท	() 8. 70,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2: ความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพของผู้หญิงกับการทำงาน

- ในหน่วยงานของท่าน มีสัดส่วนระหว่างผู้ชายและผู้หญิงเป็นอย่างไร
 - ผู้ชายมีจำนวนมากกว่า
 - ผู้หญิงมีจำนวนมากกว่า
 - ทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน
- ผู้หญิงที่ทำงานในหน่วยงานของท่าน ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นแบบใด
 - โสด
 - แต่งงานแล้ว
 - ทั้งโสดและแต่งงานแล้วมีจำนวนใกล้เคียงกัน
- กรุณาให้คะแนนตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในหน่วยงานของท่าน โดยใส่เลข 1 - 5 ลงในช่องว่าง (5 คะแนนหมายถึง ปัจจัยนั้นมีความสำคัญมากที่สุด)
 - ___ เพศ
 - ___ สถานภาพ (โสด / สมรส)
 - ___ ประสบการณ์
 - ___ ระดับการศึกษา
 - ___ บุคลิก

4. ท่านคิดว่าระหว่างผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว แบบใดจะมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานใน
หน่วยงานของท่านมากกว่ากัน

() 1. ผู้หญิงโสด เพราะ

.....

() 2. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะ

.....

() 3. มีโอกาสเท่าๆกัน เพราะ

.....

5. ท่านคิดว่าระหว่างผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว แบบใดจะมีโอกาสก้าวหน้า สำหรับในหน่วย
งานของท่านมากกว่ากัน

() 1. ผู้หญิงโสด เพราะ

.....

() 2. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะ

.....

() 3. มีโอกาสเท่าๆกัน เพราะ

.....

6. ท่านคิดว่างานลักษณะแบบใดที่เหมาะสมกับผู้หญิงโสด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3: ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพของผู้หญิงกับการทำงาน

ท่านเห็นด้วยกับข้อความด้านล่างนี้มากน้อยเท่าใด เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงโสด กับ ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว
ในด้านของการทำงาน

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้หญิงโสดจะมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานมากกว่า					
2. ผู้หญิงโสดจะมีเวลาทุ่มเทให้กับการทำงานมากกว่า					
3. ผู้หญิงโสดสามารถยอมรับในการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า					
4. ผู้หญิงโสดมีการตัดสินใจที่รวดเร็วกว่า					
5. ผู้หญิงโสดมีความคล่องตัวมากกว่า					
6. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีความสุขุมรอบคอบมากกว่า					
7. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีความน่าเชื่อถือมากกว่า					
8. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีความอดทนต่อปัญหาต่างๆมากกว่า					
9. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีประสบการณ์มากกว่า					
10. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว สามารถเข้าใจปัญหาต่างๆได้ดีกว่า					
11. ผู้หญิงโสด มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อยกว่า					
12. ผู้หญิงโสด มักมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า					
13. ผู้หญิงโสด มีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า					
14. ผู้หญิงโสด มีความทะเยอทะยานมากกว่า					
15. ผู้หญิงโสด มีโอกาสเข้าสังคมมากกว่า					
16. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีวุฒิภาวะมากกว่า					
17. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มักเลือกงานโดยคำนึงถึงครอบครัวเป็นหลัก					
18. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆน้อยกว่า					
19. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จะได้รับความช่วยเหลือน้อยกว่า					
20. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่า					

--	--	--	--

แบบสอบถามสำหรับสตรี

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท
เรื่อง การรับรู้ภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเองในด้านหน้าที่การงานของผู้หญิงโสด
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย X หรือเติมข้อความลงในคำถามด้านล่างดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

9. อายุ ปี
10. ภูมิลำเนา
() 1. ภาคกลาง	() 4. ภาคตะวันออก
() 2. ภาคเหนือ	() 5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
() 3. ภาคใต้	
11. ระดับการศึกษาสูงสุด
() 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	() 3. ปริญญาตรี
() 2. มัธยมศึกษา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	() 4. สูงกว่าปริญญาตรี
12. อาชีพ
() 1. พนักงานบริษัทเอกชน	() 3. ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
() 2. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	() 4. อื่นๆ.....
13. ตำแหน่ง
() 1. พนักงานสำนักงาน / พนักงานโรงงาน	() 3. ผู้บริหาร
() 2. หัวหน้าแผนก / ผู้จัดการ	() 4. เจ้าของกิจการ
14. รายได้ต่อเดือน
() 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	() 5. 40,001 - 50,000 บาท
() 2. 10,001 - 20,000 บาท	() 6. 50,001 - 60,000 บาท
() 3. 20,001 - 30,000 บาท	() 7. 60,001 - 70,000 บาท
() 4. 30,001 - 40,000 บาท	() 8. 70,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นที่มีต่อสถานภาพของผู้หญิงกับการทำงาน

7. ท่านคิดว่าระหว่างผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว แบบใดจะมีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานในหน่วยงานของท่านมากกว่ากัน

() 1. ผู้หญิงโสด เพราะ

.....

() 2. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะ

.....

() 3. มีโอกาสเท่าๆกัน เพราะ

.....

8. ท่านคิดว่าลักษณะงานของหน่วยงานที่ท่านทำอยู่ เหมาะสมสำหรับผู้หญิงโสดหรือไม่ อย่างไร

() 1. เหมาะสม เพราะ

.....

() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ

.....

() 3. ความเห็นอื่นๆ

.....

9. ท่านคิดว่าระหว่างผู้หญิงโสดและผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว แบบใดจะมีโอกาสก้าวหน้า สำหรับในหน่วยงานของท่านมากกว่ากัน

() 1. ผู้หญิงโสด เพราะ

.....

() 2. ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เพราะ

.....

() 3. มีโอกาสเท่าๆกัน เพราะ

.....

ส่วนที่ 3 : ลักษณะการรับรู้ตนเองและการนำเสนอตนเองในการทำงาน

ตอนที่ 1 ท่านเห็นด้วยกับข้อความด้านล่างนี้ มากน้อยเท่าใด

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น					
2. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันมีเวลาทำงานมากขึ้น					
3. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันตัดสินใจได้รวดเร็วมากขึ้น					
4. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันดูไม่น่าเชื่อถือในงานที่ฉันทำอยู่					
5. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่องานที่ฉันทำอยู่					
6. ฉันคิดว่าการเป็นโสด ทำให้ฉันมีโอกาสถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าคนอื่น					
7. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าต่อหน่วยงานไม่ต่างจากคนอื่น					
8. ฉันรู้สึกว่า ความเป็นโสดทำให้ฉันมั่นใจในตัวเองมากขึ้น					
9. ฉันรู้สึกว่า การเป็นโสดทำให้ฉันมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน					
10. ฉันรู้สึกว่า การเป็นโสดเป็นเรื่องที่ผิดปกติสำหรับผู้หญิงที่ทำงานแบบเดียวกับฉัน					
11. ฉันรู้สึกว่า เพื่อนร่วมงานไม่ค่อยยอมรับผู้หญิงโสดอย่างฉัน					
12. ฉันรู้สึกว่า ตัวเองดีกว่าเพื่อนร่วมงานที่แต่งงานแล้ว					
13. ฉันไม่เขินอาย ที่จะบอกคนอื่นถึงสถานภาพของตัวเอง					
14. ฉันมักใช้ประโยชน์จากการเป็นโสดของฉันเพื่อช่วยในการทำงาน					
15. ฉันมีความสุขกับสถานภาพของฉัน					
16. ฉันมักหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เพราะกลัวคนอื่นจะถามถึงสถานภาพของตัวเอง					
17. ฉันไม่ค่อยกล้าแสดงออก หากอยู่ในกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีสถานภาพแตกต่างจากฉัน					
18. ฉันเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็น เมื่อเพื่อนร่วมงานพูดถึงความเป็นโสด หรือการแต่งงาน					

ตอนที่ 2 ท่านมีการกระทำตามลักษณะดังต่อไปนี้ บ่อยครั้งเพียงใด

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. พูด หรือแสดงออกต่อผู้อื่นถึงข้อดีของการเป็นโสดที่มีต่อการทำงาน					
2. บอกเพื่อนร่วมงานให้ทราบถึงความสำเร็จของตนเอง					
3. ยอมทำงานแทนผู้อื่นเพื่อเขาจะได้มีเวลาอยู่กับครอบครัว					
4. เสนอตัวทำงานที่เพื่อนร่วมงานคนอื่นปฏิเสธ					
5. มักปฏิเสธเมื่อมีผู้กล่าวชื่นชม					
6. กล่าวยกย่องผู้อื่นว่าสามารถทำงานได้ดีกว่าตนเอง					
7. ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจของตนที่มีอยู่เพื่อให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ					
8. กัดดันผู้อื่นด้วยวาจาหรือการกระทำ					
9. ขอความเห็นใจจากผู้อื่นหากทำงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย					
10. อ้างถึงจุดอ่อน หรือจุดด้อยของตนเพื่อให้ผู้อื่นช่วยเหลือในการทำงาน					
11. กล่าวยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานเมื่อเขาทำงานได้ดี					
12. พูดถึงข้อดีของบุคคลนั้นต่อหน้า					
13. ทำพฤติกรรมบางอย่างเพื่อสร้างข้อแค้นต่างให้ตนเองล่วงหน้า					
14. กล่าวโทษสิ่งอื่นเมื่อทำงานผิดพลาด					
15. นำวิธีการทำงานของคนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาใช้กับตนเอง					
16. เปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมในที่ทำงาน					

'มด' ยังว่างได้ไงเนี่ย!? สวดย-เช็กซีตันมีแค่เพื่อนคุย

Source - เว็บไซต์ไทยรัฐ (Th)

Thursday, February 15, 2007 03:04

7546 XTHAI XENT ENT V%NETNEWS P%WTR

“มด-กัลยา” ยังไม่มีแฟน!?

อมพระวัดไหนมาพูด ก็มาย...เชื่อเด็ดขาด!! สวดยบาดใจ เช็กซีตันจิต จน อิน แม็กกาซีน ที่น้องนุ่งซูดว้ายน้ำขึ้นปกให้ชม ชายเกลี้ยงแผงในพริบตา แต่ลองเค้นลึกๆ สาวน้อยหนึ่งเดียวแห่งวันแมน สตอรี่ 2 ค่าย แกรมมี่ ก็ยอมรับว่า “ก็มีที่คุยๆ อยู่ แต่เป็นเพื่อนกันมาตั้งนานแล้วค่ะ” เพื่อนจริงหรือ? “เพื่อนจริงๆ ค่ะ เพราะไม่มีใครเข้ามาจริงๆ คนนี้คุยมาตั้งนานแล้ว แค่เพื่อนที่ศึกษากันอยู่ ซึ่งเวลาจะทำให้เรารู้จักกันมากขึ้นว่าเป็นยังไง แต่ถามว่าพิเศษมั๊ย ไม่ถึงนะ ยังมีกำแพงกัน” กว่าจะคิดได้ “ขึ้นคาน” ซะก่อนนะเซ? “ไม่รีบร้อนหรอกค่ะ ยังไม่อยากรีบ ไม่ได้ปิดและไม่ได้เปิด ไม่ได้กลัวผิดหวัง มดเชื่อว่าเวลาเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งการจะพิสูจน์ใครสักคนต้องใช้เวลานะ อย่างคนนี้ก็คุยเกือบทุกวัน เจอกันบ้าง กินข้าวเฮฮาตามประสา แต่ไม่ได้ไปกันตามลำพังสองคน มีเพื่อนยกขบวนไปด้วย เลยไม่ค่อยมีข่าว อีกอย่างเขาเป็นคนนอกวงการด้วย” ไม่สนใจคนในวงการหรือ? “ก็ไม่มีเข้ามานี้ มีแค่นี้จริงๆ จริงๆ จะเป็นคนในหรือนอกไม่สำคัญ อยู่ที่ว่าเขาเป็นคนดีหรือเปล่าเท่าตัวเอง” ได้ข่าวว่าพิศมัย “ดนตรีไทย” เหมือนกัน? “จริงๆ มดมีเพื่อนเป็นทอมเยอะ ส่วนคนอื่นจะมองยังไงมดไม่กลัวหรอก เพราะเค้ามองได้ทั้งนั้น มันต้องสัมผัสมารู้จักตัวตนของเราจริงๆ ถ้าแค่มองแล้วตัดสินใจมดเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เราไม่สามารถห้ามความคิดของเขาได้ คนที่จะเป็นแฟนมดขอใครก็ได้ที่เป็นคนดี คบที่จิตใจจริงๆ ไม่อยากคบแล้วเลิกนะค่ะ” --จบ--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: <http://www.thairath.co.th>

ล้วงหัวใจ 'แคท' เบิร์ยว ซ่า เซ็งข่าวก๊ก 'เรน'...แอบซ่อน 'ตัวจริง' ไว้ข้างใน

Source - เว็บไซต์ไทยรัฐ (Th)

Saturday, June 30, 2007 03:00

29301 XTHAI XENT ENT V%NETNEWS P%WTR

“เช็กซี” อยู่ดีๆ จู่ๆก็ลุกขึ้นแปลงโฉมเป็น “เบดเกิร์ล” ปรับโฉมเป็นสาวเบิร์ยว ซ่า ก้ากั้น ในอัลบั้มชุดล่าสุด “SASSY K” ค่ายแกรมมี่ แต่ตัวจริง และ “หัวใจ” แคทรียา อิงลิช จะเป็นยังไง “ซ่า” อย่างภาพที่เห็นหรือไม่ ที่สำคัญมี “หนุ่มผู้โชคดี” ช่วย ดูแลหัวใจแล้วจริงรึเปล่า? “คนดั่งนั่งคุย” จะคุยให้รู้กันเดี๋ยวนี้ละ...

เมื่อเช็กซีเลยมาเป็น “สาวซ่า” แล้วเหวอแคท?

“ก็ยัง มีความเช็กซีอยู่นะ แต่อัลบั้มนี้อยากให้เห็นแคทในอีกมุมหนึ่ง ไม่ใช่ออกมาที่อัลบั้มแคทก็เช็กซี ทั้งที่แคทมองว่าตัวเองก็ไม่ได้เช็กซีเลย ออกจะเป็นผู้หญิงแก่นๆ ซุกซนด้วยซ้ำ อัลบั้มนี้เลยมีเพลงเด่นเยอะ เพลงก็จะเป็นอะไรที่เอยะขึ้นด้วย ทั้งฮิพฮอป บอดี บีช ป๊อป ผสมกันไป แต่ก็ยังคงความเช็กซีอยู่นะคะ ไม่ได้ทิ้งไปซะทีเดียว (หัวเราะ)”

แต่ก็เช็กซีน้อยลง ออกแนวโซว์เด่นมากกว่า?

“ใช่ค่ะ เพราะแคท อยากให้เห็นถึงความแข็งแรง แคทซ้อมเต้นทุกวัน วันละหลายชั่วโมง เรียนฮิพฮอปเพิ่มอีกนิดหน่อยด้วย แคทรักการเต้นมากนะ ตอนออกมาแรกๆพีดีแบ็ก มาทำนองอู๊ย! ทำไม่เช็กซีเลย ผิดหวังจัง บางคนก็บอกว่าเทดี เต้น แข็งแรงขึ้นนะ นี่ก็คือมุมที่แคทอยากให้เห็น ไม่ใช่แค่เช็กซีไฮโซ ทั้งที่ตัวจริงแคทไม่ได้เป็นคนแบบนั้นเลย อยู่บ้านก็จะเสี้อยู่ กางเกงยีนไม่ได้ดูไฮโซหรูหรา ติดแบรนต์ นี่ก็คือตัวของแคทเองจริงๆเลยคะ” ทำเต้นออกจะแรงนิดๆ โดยเฉพาะท่าถลกเสื้อโซว์ฟุง? “แคท ก็เปิดหน้าท้องโซว์มาตั้งแต่อัลบั้มแรกแล้วนะ (หัวเราะ) เลยไม่ได้รู้สึกว่ามันจะเป็น ภาพที่แรง แล้วแคทเปิด ให้เห็นแค่ช่วงหน้าท้อง ไม่ได้เห็นส่วนอื่นด้วยนี่คะ ไม่น่ามีอะไรนะ (หัวเราะ)”

กระซอกว้ยขึ้นด้วย?

“(หัวเราะ) ก็อยากให้อีกกัน เลยต้องทำอัลบั้มให้วัยรุ่นมากขึ้นอีกหน่อย แคทก็ชอบด้วย ลองดูนะ มันสนุกดี เพราะยังงี้ก็ยังเต้นไหวอยู่แล้ว อย่างที่บอกว่าแคทมีความสุขกับการได้เต้น เมื่อเรามีความสุข คนอื่นก็มีความสุขไปกับเราด้วย แคทเชื่ออย่างนั้นนะคะ”

ความสุขของหัวใจล่ะ? ได้ข่าวมีสารคดีคอยตามรับ-ส่ง?

“อ้อ! ก็คนขับรถตู้ของแคทไง (หัวเราะ) คอยรับ-ส่งตลอด บางครั้งแคทก็ขับรถเอง ตอนมีข่าวออกมาก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเค้าหมายถึงใคร แคทยังบอกพี่คนขับรถเลยว่า เวลาเดินอย่ามาใกล้ แคทมากนะ เดี่ยวเป็นข่าวอีก (หัวเราะ)” สรุปว่ายังมี “ผู้ชายคนพิเศษ”? “น้องชายแคทไงคะ... (หัวเราะร่วน)” เฉไปเรื่อยนะเนี่ย! “แคทไม่อยากพูดเรื่องส่วนตัวนะคะ มีความรู้สึกว่าคุณมักให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวมากเกินไป แทนที่จะมาสนใจเรื่องงานของศิลปินคนนั้นๆ เวลาแคทคุยก็จะรู้สึกได้ว่าทำไมเค้าไปทางโน้นได้ละ เลยมีความรู้สึกไม่อยากให้เอาเรื่องส่วนตัวมาโยงกับเรื่องงาน เรื่องส่วนตัวก็เก็บเอาไว้ส่วนตัวดีกว่า ไม่เกี่ยวข้องกัน เวลาวุ่นหนัก ความเป็นส่วนตัวก็จะหายไป”

ตกเป็นข่าวกับเรนด้วย?

“นี่ก็เป็นอีกเหตุหนึ่งที่แคทไม่เข้าใจ ขนาดแคทอยู่เฉยๆยังเป็นข่าวได้เลย บอกว่าไปดูคอนเสิร์ตเรน แล้วไปร่วมอาชีพเตอร์ปาร์ตี้ ทำท่าสนิทสนมกัน เฮ้ย! อะไรเนี่ย แคทอยากบอกว่าวันนั้นไม่ได้ไปคอนเสิร์ตเรนเลย ไม่ได้ไป อาฟเตอร์ปาร์ตี้ที่ไหนทั้งนั้น เพราะซ้อมเต้นอยู่กับแดนเซอร์ 14 คนที่ตึกแกรมมี่อยู่เนี่ย เพื่อนๆก็โทร.เช็กกันใหญ่ คิดดูละกันว่าอยู่เฉยๆยังเป็นข่าวได้เลย ไม่รู้มาจากไหนด้วยซ้ำ”

สรุปว่าตอนนี้ว่าง หรือไม่ว่างล่ะ?

“ไม่บอก...ว่างหรือไม่ว่างก็ไม่รู้ (หัวเราะ ร่วน) แล้วแต่คนจะคิดคะ แคทขอเก็บเอาไว้กับตัวเองดีกว่า เอาไว้รอเปิดทีเดียว เมื่อถึงเวลานะ” มีหนุ่มที่รู้จักอยู่แล้วละ! แต่ไม่ยอมบอก? “ทำไมถึงมันใจล่ะคะ” อ้อ! ก็ออกจะสวย เข้มๆ หนุ่มๆ จีบตรึมอยู่แล้ว? “สวยนี่ไม่เกี่ยวเลย เพราะแคทเคยถามเพื่อนผู้ชายว่ากล้าจีบแคท มั้ย เค้าบอกว่าไม่กล้า เธอสวยไป ไม่เอาหรอก กลัว แคทรู้สึกว่าคุณชายบางคนไม่ชอบผู้หญิงแบบแคท เค้ารู้สึกว่าเราเหนือกว่าเค้า เป็นคนในวงการบันเทิงด้วย แล้ว

แคทไม่มีเวลาได้เจอใครด้วย ทำงานตลอด ไม่ได้ชวนขวยที่จะมีใคร”

เข้าหอบนี้มีแววขึ้นคน?

“ถ้าจะต้องอยู่คนเดียวเหวอ แคท ไม่แคร์อยู่แล้ว เราทำงาน ดูแลตัวเองได้ แต่บางคนจะบอกว่า อูย! เดี่ยวเหงานะ แคทว่ามันก็แล้วแต่ความคิดของแต่ละคน สำหรับแคท ไม่มีคู่ก็ได้ พร้อมจะอยู่คนเดียวอยู่แล้วค่ะ” -- ทำเก่งไปเห้อ เดี่ยวได้นอน “กอดหมอนข้าง” ทิ้งน้ำตาจริงๆ ร้อก!!--จบ--

ที่มา: <http://www.thairath.co.th>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรางคณา รัตนประสิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2524 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในปีการศึกษา 2546 เข้าทำงานที่ บริษัท อีเอ็มซี จำกัด (มหาชน) เมื่อปี พ.ศ. 2546 และบริษัทแคดเบอร์รี่ ไทยแลนด์ เมื่อปี พ.ศ. 2548 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง สาขาวาทวิทยา เมื่อปีการศึกษา 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย